

Axel Pedersen

Et annerledes talentutviklingsmiljø i fotball

En casestudie av utviklingsmiljøet på Holmlia

Masteroppgave i
Seksjon for coaching og psykologi
Norges idrettshøgskole, 2019

Sammendrag

I denne mastergradsoppgaven har jeg gjennomført en kvalitativ casestudie av fotballutviklingsmiljøet på Holmlia. Denne er gjennomført med en holistisk-økologisk tilnærming som teoretisk rammeverk. En slik teoretisk ramme retter fokuset mot konteksten utøveren utvikler seg i, med mål om en mer helhetlig forståelse av faktorer på individ - og miljønivå som synes medbestemmende for at unge får mulighet til å nå sitt potensiale, i denne sammenheng knyttet til å utvikle seg som fotballspillere. Holmlia som case er valgt da det danner et godt grunnlag for å studere sosiale prosesser og kontekstuelle faktorer innen rammen av et spesifikt fotballmiljø som opererer uten mange av de forutsetningene som man i rådende teori i dag normalt legger til grunn når man skal utvikle gode fotballspillere. Videre har det de senere årene kommet en rekke senior elitespillere fra Holmlia. Studiedesignet jeg anvender i denne oppgaven beskrives i fagteori som en ”eksplorerende integrerende casestudie”. Mitt fokus er å identifisere elementer og trekk ved Holmlia som fotballmiljø som har gitt utøvere anledning til å utvikle seg til senior elitespillere uten å gå gjennom en organisert utviklingsarena som dagens spillere ofte går gjennom akademier, toppidrettsgymnas og satsningslag. Det presenteres to empiriske versjoner som illustrerer hvordan jeg fortolker fotballmiljøet på Holmlias særegne karakter, innenfor de rammene modellene tillater. Mine funn viser at selv om det drives godt og strukturert talentutviklingsarbeid andre steder i Norge, er det en sosial dimensjon ved talentutvikling man ikke skal undervurdere.

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord	7
1. Innledning	8
1.1 <i>Talentutviklingsfokuset i barne – og ungdomsfotballen i dag</i>	8
1.2 <i>Beskrivelse av Holmlia som økologisk kontekst</i>	10
1.3 <i>Forskningsspørsmålet</i>	12
2. Talentutvikling – et overordnet blikk	13
3. Min teoretiske forståelsesramme	17
3.1 <i>Det holistisk-økologiske talentutviklingsmiljøet</i>	17
3.1.1 <i>ATDE-modellen</i>	18
3.1.2 <i>ESF-modellen</i>	20
3.2 <i>Empirisk forskning med en holistisk-økologisk tilnærming</i>	23
3.3 <i>Oppsummering av forskningsbehov</i>	24
3.4 <i>Mine problemstillinger</i>	25
4. Metode	27
4.1 <i>Oppgavens vitenskapsteoretiske forankring</i>	27
4.2 <i>Casestudie som metode</i>	30
4.3 <i>Studiens datagrunnlag</i>	34
4.4 <i>Utvalget</i>	35
4.5 <i>Prosedyren</i>	36
4.6 <i>Datagenereringen</i>	38
4.6.1 <i>Intervju som genereringsmetode</i>	38
4.6.2 <i>Observasjon som genereringsmetode</i>	40
4.6.3 <i>Tankedagboken</i>	42
4.7 <i>Min forskerrolle</i>	43
4.8 <i>Analysestrategi</i>	44
5. Resultater	46
5.1 <i>ATDE – Talentutviklingsmiljøet Holmlia</i>	46
5.1.1 <i>Mikronivå</i>	48
5.1.2 <i>Det idrettslige domenet</i>	50
5.1.3 <i>Det ikke-idrettslige domenet</i>	57

5.1.4 Makronivå.....	61
5.2 ESF – Holmlia sine suksessfaktorer.....	63
5.2.1 Forutsetninger.....	65
5.2.2 Hverdagslige aktiviteter og daglige rutiner.....	67
5.2.3 Organisatorisk kultur.....	68
5.2.4 Individuell utvikling og resultatoppnåelse.....	77
6. Diskusjon.....	79
6.1 Ressurser, tilrettelegging og økonomi – bør man endre på "løkka"?.....	79
6.2 Selvorganisert trening og stort treningsvolum.....	81
6.3 Et spillerstyrt treningssystem.....	83
6.4 En koherent organisatorisk kultur.....	84
6.5 "Kan han kan jeg", og suksessen sin selvforsterkende effekt.....	86
6.6 Fotball eller ingenting.....	87
6.7 Da versus nå - vil det fortsette også i fremtiden eller vil andre fotballmiljøer ta over?.....	89
6.8 "En skjult kvalitetsklubb".....	91
7. Oppsummering.....	93
Referanser.....	97
Tabelloversikt.....	111
Figuroversikt.....	112
Forkortelser.....	113
Vedlegg.....	114

Forord

Arbeidet med denne oppgaven har vært vanskelig og tatt lang tid. Både med hensyn til å samle inn og bearbeide materialet, sette det inn i en vitenskapelig og samtidig forståelig ramme, og deretter vurdere, sette sammen og ferdigstille oppgaven. Dette hadde ikke vært mulig uten den støtte og hjelp jeg har fått underveis.

Jeg vil først av alt takke min hovedveileder, Yngvar Ommundsen, for hans tilgjengelighet, kritiske spørsmål og reflekterte tilbakemeldinger gjennom hele prosessen. Dette har hatt stor betydning for arbeidet.

Jeg vil også takke fotballmiljøet på Holmlia. Sportsklubben har tatt åpent i mot meg og latt meg involvere meg i miljøet. Alle spillere, trenere og andre jeg har spurt har deltatt i intervjuer og feltsamtaler. Jeg takker for deres interesse, engasjement og åpenhet for meg og mitt prosjekt. Deres tillit har vært til stor hjelp for min forståelse av casestudien som helhet, og jeg håper denne studien kan bringe med seg nyttig kunnskap også tilbake til dem.

Til slutt vil jeg sende en takk til alle som har støttet meg på det personlig plan gjennom hele denne masteren. En spesiell takk til: Mor, for at du alltid har stilt opp med det som trengs, det være seg middag eller en seng å sove i; Far, for at du har bidratt med å luke bort språklig slurv og vært min korrekturleser; Og Ane, for at du har latt meg jobbe så mye som jeg har gjort, og vært en stor støtte for meg i arbeidet.

Takk igjen alle sammen. Deres hjelp og støtte har vært uvurderlig, og gjør at jeg nå presenterer en oppgave som jeg mener kan ha mer relevans for fagfeltet enn hva jeg hadde forestilt meg på forhånd.

Axel Pedersen

Norges idrettshøyskole, 2019

1. Innledning

1.1 Talentutviklingsfokuset i barne – og ungdomsfotballen i dag

”Dersom man i selekteringen ’bestemmer’ hvem som skal bli fremtidens toppspillere og avskriver spillerne som ikke er gode nok på det gitte tidspunktet, står man i fare for å miste enormt mange talenter.” – Sæther (2017b)

Fremtidig suksess i fotball er vanskelig å predikere (Côté, Baker & Abernethy, 2007; Ward et al., 2007; Sæther, 2017b), og til tross for lang fartstid i fagfeltet er talentbegrepet enda preget av manglende konsistens hos de ulike teoretiske bidragene. Når dette er sagt, har Norsk Toppfotball (NTF) – interesseorganisasjon for klubbene i de to øverste divisjonene i Norge – like fullt vedtatt å punge ut 320 millioner kroner, omkring 20 prosent av den totale mediepotten, på en spillerutviklingsmodell for toppklubbene. Det nye prosjektet kalles ”akademiklassifisering” (Johnsen, 2017), og formålet er at klubbene skal stimuleres til å ruste opp sitt spiller – og talentutviklingsarbeid, med finansielle goder som insentiv. For toppklubbene er dette selvfølgelig gunstig: Man får penger til å utvikle spillere, og mer penger desto flinkere man er – altså jo høyere man skårer på klassifiseringens kvalitetsparameter, som består av ti vurderingsområder. De involverte presenterer prosjektet som ”det store løftet” for satsing på utviklingsarbeid i Norge, og lederen for kompetanseavdelingen i NTF, Espen Olafsen, forteller at talentarbeidet i Norge skal gå fra å være en ”fjellsti” til å bli en ”motorvei” (Johnsen, 2017). Akademiklassifiseringsprosjektet er på mange måter et flaggskip for en ny trend innenfor spiller – og talentutvikling i Norge, og selv om hensiktene er gode, er det mange relevante spørsmål man gjerne skulle hatt svar på med henhold til å rettferdiggjøre ressursbruk og oppmerksomhet.

For det første presenteres ingen evidens eller empiri som viser at skoleringsplanene til akademiene garanterer suksess, eller i det hele tatt betraktelig øker sjansene for å spille på høyt nivå som senior (Johnsen, 2017). Ser man på antallet spillere i eliteserien i dag, ser man at mange av disse er fra breddeklubbefotballen, der flere spillere i 20-årene hvert år blir hentet fra mindre klubber fra lavere divisjoner. For det andre skaper det et stort gap mellom klubbene fra de to øverste divisjonene og de 1810 klubbene som ikke befinner seg der, inkludert Holmlia SK. For det tredje kan det nye akademiklassifiseringsprosjektet medføre

vesentlige konsekvenser for breddeklubbmiljøer og deres drift, deltagelse og talentutvikling. Denne nye trenden - med akademiene, skoleringsplanene og spillerutviklingsmodellene - har møtt kritikk, og det er blitt ytret misnøye og skeptisisme fra flere hold. For drøye femten år siden, i 1999, ble det vedtatt nye retningslinjer for ungdomsidrett av idrettstinget (Fasting, 2009). Målet med de nye retningslinjene var økt rekruttering og redusert frafall i ungdomsidretten. Der sto det ikke noe om akademiklassifisering og kraftig nivåbasert differensiering blant 10-åringene. Det er klart at overgangene fra barn til ungdom og ungdom til senior i dagens fotball er stor. Idretten blir mer tidkrevende, konkurransepreget og økonomisk betinget. Noen kaster inn håndkleet, andre blir veid for lett. Sånn er det bare. Det er naturens gang. Men gjøres det på riktige premisser med det tiltagende akademiklassifiseringsopplegget?

”Kvalitet koster”. Klubber og virksomheter som driver systematisk spillerutvikling tilbyr sjelden gratis deltagelse, og flere steder koster det faktisk så mye at lovende spillere fratras muligheten til å bli med (Johannessen & Rørtveit, 2017). Frode Lia, redaktør i Josimar og engasjert i talent – og spillerutviklingsdebatten, mener man her går på akkord med samfunnsoppdraget. Han mener at dagens fotball har gått fra ”alle skal med” til ”kun de rike skal med” (Johannessen & Rørtveit, 2017). Spillere med mindre midler, ressurser og penger faller utenfor radaren og blir verken sett eller overvåket. Dette gjenspeiler seg også i de seneste landslagsuttakene for yngre utøvere, der majoriteten av spillerne er fra ressurssterke klubber, mens ingen er fra eksempelvis hovedstadens østkant (Grøttland, 2017). Innvandregutta fra Oslo er knapt nok med på noen av de yngre landslagene, selv om mange av de nåværende norske toppspillerne på seniornivå kommer fra gode enkeltårganger hos de mindre bemidlede klubbene, for så å ta steget videre til større klubber ved et senere stadium i karrieren (Sæther, 2017a). Vi vet at nåløyen for å ta steget fra et barne – eller ungdomsakademi til toppfotball er trangt, og i følge McNamara (2011) tar kun 20 prosent av tenåringer på satsende juniorlag steget opp på A-laget ved voksen alder. Så selv om akademiskolerte spillere og produkter fra storklubbens spillerutviklingsavdelingene preger de yngre landslagene, preger de ikke toppfotballen på seniornivå i samme grad.

Et av de overordnede målene med de tiltredende spillerutviklingsmodellene – som akademiklassifiseringen – er at toppklubbene så tidlig som mulig skal få kontroll på de beste spillerne, helst lokalt og regionalt, og knytte dem til seg. Med tanke på eksisterende kunnskap omkring talentutvikling i fotball kan dette forstås som risikosport – mange spillere vil stå i

fare for å bli oversett og derfor dette av på veien. Dessuten vil man risikere å rasere gode miljøer utenfor akademiene uten noen som helst garanti for at de riktige spillerne er valgt. Ny forskning (LaPrade et al., 2016) viser at det ikke foreligger noe bevis på at yngre utøvere drar fordeler av å spesialisere seg tidlig i én idrett - allikevel sprøytes det inn store summer på akademier og spillerutviklingsmodeller. Som jeg vil komme tilbake til senere i denne oppgaven, kan man også stille seg spørsmål om man legger vekt på alle de riktige faktorene når man skal søke å utvikle talenter til senior elitenivå.

1.2 Beskrivelse av Holmlia som økologisk kontekst

Pr i dag eksisterer det ingen faglig kunnskap eller forskning på Holmlia og deres fotballmiljø. Holmlia har over en lengre periode oppfostret fotballspillere som i dag både opererer og presterer på toppen av norsk herrefotballskala - nasjonalt så vel som internasjonalt. Antallet profesjonelle spillere født på slutten av 1980 -tallet og gjennom 1990-tallet med bakgrunn derfra rettferdiggjør på mange måter det høytstående talentutviklingsstempelen Holmlia har tilegnet seg (Aas, 2017; Halvorsen, 2016; Herrebrøden, 2017; Tjernås, 2017). Aktive senior elitespillere med en fortid på Holmlia som barne – og ungdomsspiller er pr 2019 hele atten stykker. *Senior elitespiller* refererer i denne sammenheng til at du til daglig spiller i en OBOS-liga klubb eller høyere (se kapittel 4.3). Disse atten spillerne er fordelt jevnt mellom OBOS-ligaen, Eliteserien og spill i utlandet: Fem spiller til daglig profesjonelt i utlandet, seks i en Eliteserie-klubb og fra og med sesongen 2019 spiller syv for en OBOS-ligaklubb. Da jeg startet studien min for drøyt et og et halvt år siden var det fjorten. Med andre ord har fem spillere til fra Holmlia entret arenaen for senior elitespill det siste drøye året. At det fortsetter å komme frem senior elitespillere fra generasjonen som er grunnlaget for min studie er et kvalitetstegn og gir således studien enda mer substans. Aldersspennet mellom eldstemann og yngstemann er nøyaktig ti år, noe som også forteller oss at de har vært en del av fotballmiljøet på Holmlia i samme tidsperiode.

Holmlia er et boligstrøk sørøst i Oslo og utgjør den vestre delen av Søndre Nordstrand, en bydel i Oslo som i 2016 hadde en befolkning på snaue 38.445 (Tvedt, 2018). I Oslo bor det rundt 673 468, mens det i kontrast bor i overkant av 125 000 mennesker på andre siden av byen, i Bærum (Thorsnæs, 2016). Holmlia er med andre ord en bitte liten øy i det store befolkningshavet Oslo og omegn. På Holmlia er det et stort og variert etnisk mangfold, der omkring halvparten av populasjonen har innvandrerbakgrunn (Wiggen et al. 2015). Dette skiller seg fra de fleste andre byområder i og rundt Oslo, der kun Alna er i nærheten. I 2015

offentliggjorde Statistisk Sentralbyrå (Wiggen et al., 2015) tall som viste at Søndre Nordstrand - bydelen Holmlia befinner seg i - har over 50 prosent med innvandrerbakgrunn, altså innvandrere og etterkommere, med en rekke ulike nasjonaliteter.

Holmlia skiller seg kraftig fra både nabobydelen Nordstrand og gjennomsnittet i Oslo hva gjelder innvandring, arbeidsledighet, inntekt og trangboddhet (Lundgaard, 2018).

Innvandringssjef i FAFO Anne-Britt Djuve uttalte så tidlig som for fem år siden at vi har en utvikling i retning ”flekvis ghetto”, og kom med varsko for fremtiden (Akerhaug, 2012).

Dette er ikke første gang et slikt syn uttales om østkantbydelene i Oslo, og i følge sosialantropolog Bengt Andersen (Halvorsen, 2016) er Holmlia spesielt offer for et ”østkantstigma”. Østkantstigmaet understøttes i media av Skogseth (2016), som fremlegger at Holmlia tenderer til å bli satt i bås av nordmenn - som en ghetto eller et parallellsamfunn. I Kripos sin rapport om organisert kriminalitet fra 2014 (Borge, 2014) assosieres Holmlia med gjenggrupperinger og kriminelle ungdomsmiljø bestående av blant annet skyting og vold. Halvorsen (2016) fremlegger i en artikkel for Aftenposten at flere spillere fra Holmlia opplever fordommer og hører rykter om at Holmlia er et livsfarlig sted. Halvorsen (2016) referer til et intervju med en utelandsproff i fotball fra Holmlia som sier at han tror mange fra Holmlia vil motbevise dette stigmaet.

Fotballmiljøet på Holmlia går ikke upåaktet hen, og de siste to årene har Holmlia vært et tema de fleste med interesse for norsk fotball snakker om. Journalister, sosiale medier og tabloider har bitt seg merke i fenomenet og flittig belyst det gjennom intervjuer og artikler (Aas, 2017; Halvorsen, 2016; Herrebrøden, 2017, Tjernås et al., 2017). Gjengangsmelodien i artiklene om Holmlia er at fotballmiljøet der i stor grad bygger på løkkefotball og lek. ”*Det var bare å dra frem teknikken og vise hva du hadde å by på*” sa Haitam Aleesami, landslagsback og fotballproff i Palermo, på spørsmål om fotballmiljøet på Holmlia under intervju med Aftenposten (Halvorsen, 2016).

Holmlia er som nevnt blant de mindre bemidlede områdene i hovedstaden (Wiggen et al., 2015), og som en konsekvens av de økende prisforskjellene i ungdomsfotballen i dag vil mange av de som vokser opp på steder som Holmlia ikke ha råd til å være en del av typiske satsningslag eller fotballakademier (Aas, 2017; Johannessen & Rørtveit, 2017). Sportsklubben på Holmlia har heller aldri arrangert akademier slik andre lag gjør, og seniorlaget har aldri spilt på høyere nivå enn 3. divisjon. Fotballklubben Ready fra den andre siden av byen, med

tilnærmet samme sportslige utgangspunkt som Holmlia, har alene flere årsverk til spillerutvikling enn alle breddeklubbene i Groruddalen og Oslo sør til sammen (Aas, 2018).

I et forsøk på å undersøke mulighetene til å bli en betydningsfull fotballspiller om man kommer fra Oslo fotballkrets (innebærende Oslo, Asker, Bærum og Follo), endte Tjernås og en rekke journalister (Tjernås et al., 2017) opp med å utarbeide en liste over det de mener er hovedstadens 50 beste aktive fotballspillere. Av de 50 spillerne ekspertpanelet presenterer i artikkelen, har hele 7 av disse Holmlia som barndomsklubb. Det er om lag 180 klubber i Oslo fotballkrets og ingen annen klubb er i nærheten av å matche det antallet. Klemetsrud er nærmest med 3 spillere, og er i tillegg en naboklubb. Så her er sørøstkanten sterkt representert, med fotballmiljøet på Holmlia klart i front.

All denne kunnskapen om fotballmiljøet på Holmlia er fengslende, men også utelukkende av overfladisk art. Tilegnet og innhentet av media gjennom intervjuer, artikler og reportasjer. Ingen har dukket ordentlig under overflaten i et forsøk på å bedre forstå *hvordan* så mange senior elitespillere fra et slikt fotballmiljø har klart å slå gjennom. Dette gjorde meg interessert og ga meg mye å tenke på. Et talentutviklingsmiljø som skiller seg betraktelig fra normalen er rett og slett altfor interessant til å bli behandlet så overfladisk.

1.3 Forskningsspørsmålet

I dette prosjektet undersøker jeg fotballmiljøet på Holmlia med en holistisk-økologisk tilnærming til et talentutviklingsmiljø i fotball. Studien tar form som en eksplorerende integrerende casestudie. Studiens overordnede forskningsspørsmål er:

Holmlia som talentutviklingsmiljø i fotball – hvordan kan det forstås?

Formålet med denne studien er å oppnå økt forståelse og ny kunnskap omkring fotballmiljøet på Holmlia ved at elementer og trekk avdekkes – elementer og trekk som har gitt utøvere fra Holmlia anledning til å nå potensialet sitt uten å måtte gå den anbefalte utviklingsveien gjennom akademier og satsningslag. På bakgrunn av hva jeg finner ut vil det formes en miljøkarakteristikk av fotballmiljøet på Holmlia, forankret i ATDE – og ESF-modellen til Henriksen (2010).

2. Talentutvikling – et overordnet blikk

Blant fagfolk og i litteraturen diskuteres det stadig rundt hvilke elementer som er avgjørende for å utvikle ekspertise og oppnå idrettslig suksess (Tucker & Collins, 2012; Larkin & Reeves, 2018; Sacramento et al. 2018). Det er bred enighet om at det er vanskelig å nå ekspertisenivå uten tilstrekkelig med trening, men hvordan man trener og hvilke faktorer som er av størst innvirkning, strides litteraturen om. Hvorfor blir noen bedre enn andre? Hvordan blir de beste best?

Talent kan forstås på flere måter innen akademia. Talent kan forstås som noe man "har" - et medfødt fortrinn innen en idrett, som noe man "er" - et produkt av målrettet og dedikert trening over tid, men også som en kombinasjon av de overnevnte - en mer sirkulær forståelse (Henriksen, 2008; 2010). Henriksen (2011) presenterer tre paradigmer innen arbeid med talentutvikling (se tabell 1). De er henholdsvis: 1) Det biologiske paradigmet - talent som et resultat av medfødte predisposisjoner, 2) Det psykologiske paradigmet - talent som et resultat av trening, 3) Det økologiske paradigmet - talent som et resultat av miljøet. Det er viktig å presisere at Henriksen (2011) sine paradigmer for talent i praksis ikke fungerer slik det kan virke som i tabellens skjematiske fremstilling. Her kan det late til at perspektivene er fullstendig atskilte. I realiteten er antageligvis flere ulike tilnærminger teoretisert og vevd sammen til disse tre paradigmene. Henriksen (2011) sin operasjonalisering tolker jeg som hensiktsmessig i denne sammenheng for å påvise hvorfor og hvordan akkurat den holistisk-økologiske tilnærmingen bedre løser en rekke relevante utfordringer ved talentutvikling enn de to andre, samt hvorfor den egner seg for mitt studiedesign. Jeg vil derfor kort beskrive de biologiske og psykologiske paradigmene og utfordringene de bringer med seg, før jeg tar for meg min teoretiske forståelsesramme, som i så henseende faller innenfor det økologiske paradigmet.

Tabell 1 - De tre talentparadigmene (basert på Henriksen sin modell, 2011, s. 38)

	Det biologiske paradigmet	Det psykologiske paradigmet	Det økologiske paradigmet
<i>Utfordringen</i>	Å finne den rette utøveren	Å dosere og tilrettelegge trening	Å skape gode talentutviklingsmiljøer
<i>Fokusområdet</i>	På det medfødte potensial	På treningsmengde - og innhold	På utøveren sine relasjoner i og utenfor idretten
<i>Indikator på god talentutvikling</i>	Et selvoppfyllende profeti	Ungdomsresultater	Produksjon av senior eliteutøvere

Det biologiske paradigmet ser på talentet som noe medfødt. I følge Henriksen (2011) bygger paradigmet på to grunnleggende antagelser: 1) talent kan identifiseres og 2) senior eliteprestasjon kan forutsies gjennom tidligere prestasjoner. I grove trekk er talent noe man enten har eller ikke har, et sett genetiske predisposisjoner som gir én utøver bedre muligheter enn en annen til å oppnå suksess på et senere tidspunkt. Det psykologiske paradigmet forstår talent som et sett av tilegnede ferdigheter og kompetanser som gjør veien til elitenivå enklere. Hovedgrunnen til at det kalles et psykologisk paradigme er at fokuset her er på atletens motivasjon og vilje til kontinuerlig å trene og lære (Henriksen, 2011). Dette paradigmet handler i utstrakt grad om spesialiseringsruter og karriereveier. Spørsmålet om hvor vidt utøvere skal spesialisere seg tidlig eller ikke er og har vært en sentral drivkraft for denne forskningsgrenen, noe jeg kommer tilbake til.

Den mest opplagte utfordringen med et biologisk talentsyn er at det eksisterer gjentatte eksempler på idrettsutøvere uten medfødte genetiske predisposisjoner som har oppnådd suksess. Du har lave håndballspillere, skiløpere med astma og trege fotballspillere. Videre er fotball en kompleks og åpen idrett. Utøvere kan kompensere for manglende ferdigheter på et område ved å utvikle gode ferdigheter på et annet. Et talent er dynamisk og i så måte umulig å predikere presist (Henriksen, 2008). Det samme gjelder senior eliteprestasjoner. Det som

kjennetegnet utøverne som var best i verden for tjue år siden vil ikke nødvendigvis kjennetegne de som er det nå. Når idretten utvikler seg, gjør kravene for eliteprestasjon det samme, noe som på mange måter undergraver premissene for tidlig seleksjon. Slik Sæther (2017b) poengterer står man i fare for å miste mange talentfulle utøvere dersom man i selekteringen bestemmer hvem som skal bli fremtidens toppspillere og avskriver spillerne som ikke er gode nok på det gitte tidspunktet.

Ericsson, Krampe, & Tesch-Römer (1993) presenterte for drøye 25 år siden konseptet om ”deliberate practice”, som bygger på en forståelse av at suksess i idrett er et resultat av intensiv og målrettet trening over tid. ”Deliberate practice” forklarer i korte trekk at ekspertiseoppnåelse i idrett bestemmes av to faktorer: 1) idrettsspesifikk trening, og 2) stor mengde kvalitetsfull trening. I følge Ericsson (et al., 1993) vil ekspertise kunne gro frem uavhengig av talent, genetikk og økologi gjennom en tilstrekkelig mengde med fokusert trening. Allikevel foreligger det noen opplagte mangler ved denne teorien, og som en konsekvens av sin sneverhet, har ”deliberate practice”-konseptet møtt kritikk fra flere hold. Tucker og Collins (2012) kritiserte teorien for å ikke ta nok hensyn til genetiske predisposisjoner og biologiske faktorer, og mener at ”deliberate practice” alene ikke evner å redegjøre for det brede spekteret av individuell utvikling og respons på trening man ser i idrett. Det har også blitt argumentert for at ”deliberate practice”-teorien i alt for liten grad tar høyde for miljømessige og sosiokulturelle faktorer (Baker & Davids, 2006). I kontrast til ”deliberate practice” foreslo Côté, Baker & Abernethy (2003) en annen vei til ekspertise gjennom mer allsidig trening i de tidlige utviklingsårene og senere spesialisering inn mot én idrett. Med utgangspunkt i ”deliberate play” - som vil si lekbetonte aktiviteter der fokuset er å ha det moro fremfor å trene målrettet mot noe spesifikt - mente Côté (et al. 2003) det var nødvendig å trene allsidig i de tidlige utviklingsårene (6 til 12 år) dersom man ønsket optimalisering av motoriske og fundamentale koordinative ferdigheter.

Disse teoriene har spilt fremtredende roller i talentutviklingsdebatten i årenes løp, og etter hvert har man også flettet dem inn i samme modell – ”the developmental model of sport participation” (Côté, Baker, & Abernethy, 2007, s. 197). Denne modellen tilfører et mer omfattende rammeverk for ekspertiseutvikling, og skisserer ulike traséer av idrettslig engasjement gjennom barne – og ungdomsårene. Utviklingsvei én og to tar utgangspunkt i at man prøver ut flere aktiviteter i tidlig fase uten å spesialisere seg i én idrett, men at man et sted mellom 12 og 15 år må begynne å spesialisere seg. Den tredje utviklingsveien tar

utgangspunkt i tidlig spesialisering fra starten av, som her impliserer et fokusert engasjement i én idrett, gjennom et stort antall målrettet trening der hensikten er å forbedre idrettsspesifikke ferdigheter og prestasjon. Denne talentutviklingsdebatten forteller oss på mange måter at det er flere veier til suksess. Det er umulig å redusere suksess til et produkt av antall treningstimer eller tolke det dit at den som starter tidligst er den som blir best. Talentutvikling er sammensatt og det finnes ingen oppskrift som garanterer fremtidig suksess i en idrett som fotball.

Innen akademia er det bred enighet om at mentale, tekniske og taktiske ferdigheter er viktige i fotball. De beste spillerne er kjennetegnet ved best mentale ferdigheter, både underveis i utviklingsløpet og når de er på topp (Haugaasen & Jordet 2012; Jordet, 2013; Leohnardsen, 2014). Annen forskning viser at miljørelaterte og kontekstuelle faktorer (Côté, Lidor & Hackfort, 2009; Stambulova & Alfermann, 2009), samt sosiale og kulturelle elementer (Côté et al., 2009; Hvid Larsen, Alfermann & Christensen, 2016) også spiller en sentral rolle, og ved enkelte tilfeller kan være suksessfaktorer i seg selv. På bakgrunn av denne kunnskapen, samt kunnskapen presentert omkring talent – og talentutvikling, kan det argumenteres for at talentforskningen inntil nylig har manglet en tilnærming som hensyntar både et holistisk individfokus og et økologisk miljøfokus; en tilnærming som tar høyde for kompleksiteten i talentutviklingsprosessen. I følge Henriksen (2010) har fagfeltet etterlyst en slik tilnærming lenge, men man har manglet et passende teoretisk rammeverk for å operasjonalisere det. Nå har man det: *det holistisk-økologiske rammeverket*.

3. Min teoretiske forståelsesramme

I dette kapittelet vil jeg presentere masteroppgavens teoretiske forståelsesramme, dets tilhørende modeller og relevant litteratur. Først vil den holistisk-økologiske tilnærmingen til et talentutviklingsmiljø forklares, deretter vil det redegjøres for litteraturen det holistisk-økologiske rammeverket er fundamentert i. Til slutt vil forskningsbehovet oppsummeres.

3.1 Det holistisk-økologiske talentutviklingsmiljøet

Martindale, Collins og Abraham (2007) introduserer termen ”talentutviklingsmiljø”, som befatter det kontekstuelle aspektet av talentutvikling. Holmlia forstås i denne oppgaven som et talentutviklingsmiljø, og en slik term egner seg til en *holistisk-økologisk tilnærming* (Martindale et al., 2007).

Et talentutviklingsmiljø blir av Henriksen (2010) definert som et system bestående av en utøver sine interaksjoner i og utenfor idretten på mikronivå, og hvordan disse interaksjonene blir påvirket av bestanddeler på makronivå (s. 29). For å best belyse de mange dimensjonene som utgjør Holmlia som et talentutviklingsmiljø, vil den teoretiske forståelsesrammen forankres i en tilnærming som tar sikte på å inkludere flere aspekter av utviklingsmiljøet utøveren befinner seg i, med et bredere kontekstuellt fokus (Henriksen, 2010). Bronfenbrenner (1999) oppfatter miljøet som en serie sammenhengende strukturer, hvor den ene utgjør kjernen i den andre. Utviklingen av talent ses ikke på som en konsekvens av stabile og uavhengige personlighetstrekk eller medfødte predisposisjoner, det forstås som sosialt konstruert, kulturelt betinget og avhengig av omgivelsene i det gitte utviklingsmiljøet. Fremfor å søke forståelse gjennom enkeltindividet ser man på konteksten utøverne operer i (Henriksen, 2011). Med min holistiske og økologiske tilnærming skiftes fokuset fra den individuelle utøveren og over til konteksten utøveren utvikler seg i; en tilnærming med et mer helhetlig perspektiv på talentutviklingsprosessen. Et holistisk-økologisk syn på talentutvikling vil med andre ord i mindre grad fokuseres mot utøverens medfødte potensial (biologisk paradigme) og treningsinnhold - og mengde (psykologisk paradigme).

Vi vet det er vanskelig å predikere fremtidig suksess i fotball (Côté et al., 2007; Sæther, 2017b; Ward et al, 2007), og i denne sammenheng mener Henriksen (2008; 2010) at man heller bør legge til rette for alle, og poengterer at man gjennom bærekraftige utviklingsmiljøer

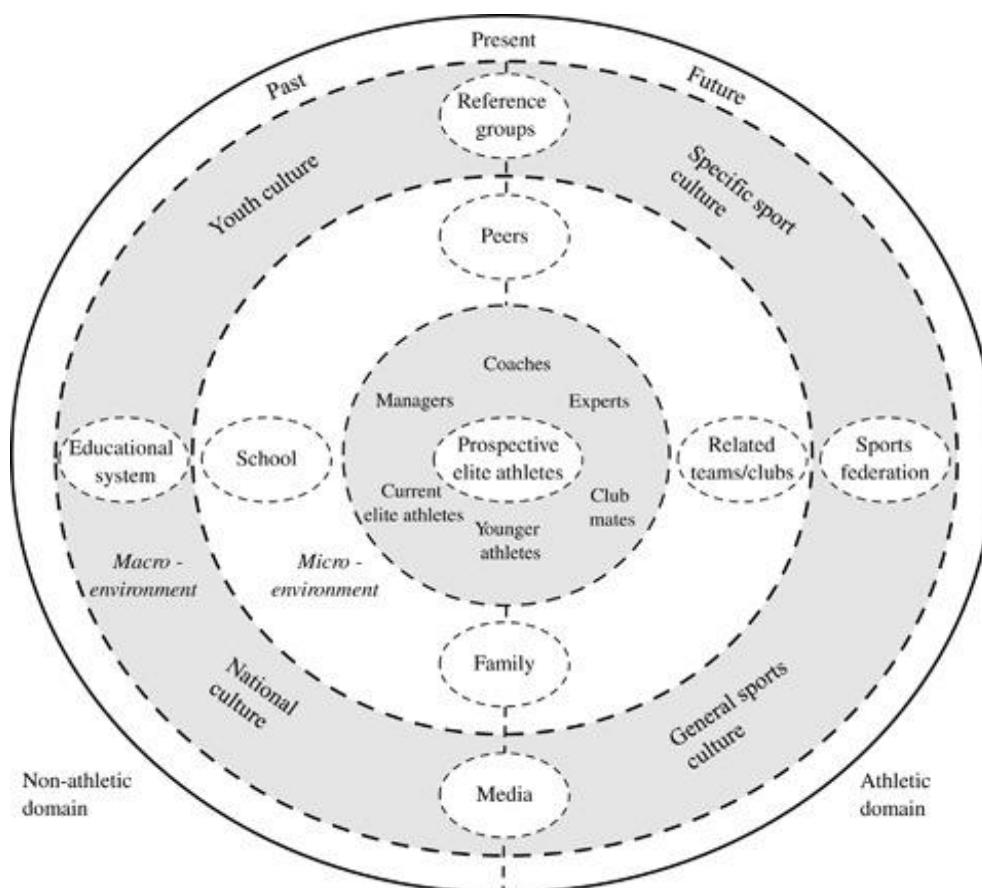
legger til rette for at utøverne med størst potensial får utvikle seg til å bli så gode de kan bli, uten å møte kontekstuelle og organisatoriske barrierer.

I denne oppgaven vil jeg rette meg etter Henriksen (2010) sine modeller ”Athletic talent development environment model”, heretter ATDE (se figur 1) og “Environment success factors model”, heretter ESF (se figur 2). Disse modellene er unike og ulike, men samtidig komplementære. ATDE og ESF fungerer som en operasjonalisering av prinsippene den holistisk-økologiske tilnærmingen er bygget på, og i den sammenheng forstås modellene som det adekvate metodiske verktøyet for å undersøke et talentutviklingsmiljø. Med årene har ATDE og ESF blitt langt mer vanlig å rette seg etter ved casestudier på talentutviklingsmiljøer av lignende art (se 3.3).

3.1.1 ATDE-modellen

ATDE-modellen (se figur 1) beskriver yngre utøvers sosiale relasjoner både på og utenfor idretten. Den tar utgangspunkt i at de sosiale relasjonene har en forankringskjerne, men inkluderer også konteksten forankringskjernen er en del av. Modellen har til hensikt å beskrive utviklingsmiljøet ved å klargjøre for innholdet i relasjonene og komponentene som utgjør det.

Modellen tar utgangspunkt i Henriksen (2010) sin definisjon av et talentutviklingsmiljø. Den prospektive eliteutøveren er senter i miljøet. Utenfor utøveren består modellen av to nivåer: Mikronivå – det mer nærliggende miljøet, og makronivå – det mer generelle miljøet. Modellen er videre delt inn i et idrettslig og ikke-idrettslig domene, komplimentert med fortid, nåtid og fremtid.

Figur 1 - The athletic talent development environment model (Henriksen, 2010)

Mikronivået refererer til arenaer der utøveren interagerer på daglig basis, og inkluderer i så henseende utøverens relasjon til *familie, jevnaldrende, skole og klubbmiljøet*. Klubbmiljøet trekkes frem som det med sterkest påvirkning, hvorav man her vanligvis har lagkamerater, trenere, støtteapparat, yngre utøvere, eldre utøvere og lignende. Det idrettslige domenet tar for seg elementer som er direkte tilknyttet idrettskarrieren, mens det ikke-idrettslige tar for seg elementer som påvirker utviklingen, men utenfor idretten. Dette nivået inneholder også de sosiale kontekster som påvirker utøveren, samt verdier og normer i kulturen man omgis av.

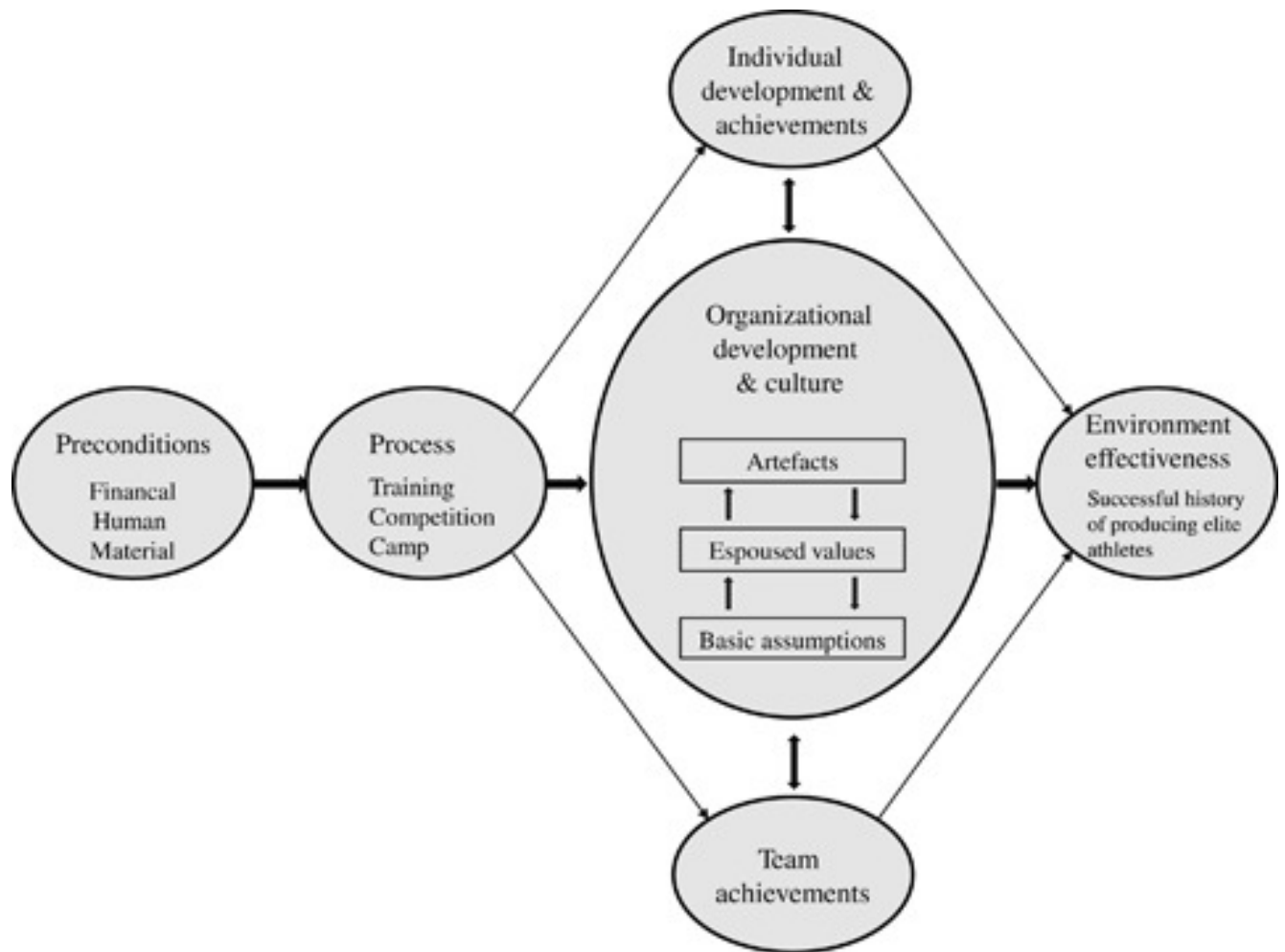
Makronivået på den annen side refererer til mer generelle arenaer som har innflytelse på utøveren uten å nødvendigvis interagere med utøver på daglig basis. Som man ser av modellen vil eksempelvis utdanningssystemet, andre klubber og lag, media og den nasjonale idrettsorganisasjonen kunne ha innflytelse på utøvers utvikling, samt ulike kulturelle element som nasjonalkulturen, landets ungdomskultur, samfunnets spesifikke fotballkultur og den generelle idrettskulturen i sin helhet.

I tråd med Bronfenbrenner (1999, 2005) sitt økologiske perspektiv, påvirker de ulike bestanddelene av ATDE-modellen utøverens utvikling, hvorav elementenes påvirkning på hverandre er sirkulær og gjensidig. Et talentutviklingsmiljø vil innbefatte stabile kjennetegn for å opprettholde sin rolle i konteksten, noe som står presist til et systemteoretisk perspektiv (Patton & MacMahon, 2006), samtidig som det ikke vil være mulig å avdekke noen absolutt kausalitet, noe de stiplede skillelinjene i modellen markerer. Modellen er holistisk fordi den inkluderer både atletiske og ikke-atletiske faktorer, på mikro og makronivå. Modellen er økologisk fordi den betrakter utviklingen til utøveren gjennom konteksten der utviklingen skjer.

Det er viktig å poengtere at alle de overnevnte elementene er teoretiske antagelser av hva man tror rører seg i et talentutviklingsmiljø. Enhver studie av et talentutviklingsmiljø er unik og må etterfølges av en empirisk versjon som reflekterer miljøets egenart. Fotballmiljøet på Holmlia skiller seg som tidligere nevnt betraktelig fra normalen, og i min studie sto ikke alle teoretiske elementer frem som relevante. At enkelte elementer av modellen i min studie utelates betyr dog ikke at analysen er mangelfull, det viser bare at talentutviklingsmiljø er mangefasettert og komplekst.

3.1.2 ESF-modellen

Der ATDE-modellen har en beskrivende oppgave, forsøker ESF-modellen å forklare de faktorene som ligger til grunn for et talentutviklingsmiljø sin suksess. ESF-modellen (se figur 2) forklarer at miljømessig suksess – beskrevet som effektivitet i produksjon av senior elitespillere (Henriksen, 2010), er et resultat av samspillet mellom de ulike elementene i modellen: *Preconditions, process, individual & team development & achievement*, der miljøets *organizational development & culture* har til hensikt å integrere disse ulike elementene.

Figur 2 - The environment success factors model (Henriksen, 2010)

ESF-modellen starter med de forutsetningene (preconditions) som eksisterer i miljøet, herunder de økonomiske-, menneskelige - og materielle ressursene. Gode rammebetingelser - som fasiliteter, utdannede trenere og penger - er ofte en forutsetning for et suksessfullt talentutviklingsmiljø, men garanterer ikke suksess alene. Modellen viser videre at miljøets forutsetninger legger føringer for miljøets hverdagslige aktivitet og daglige rutiner (process), som vil ta ulike former og variere fra miljø til miljø. Eksempler på ofte tilstedeværende elementer her er som vi ser av modellen: treninger, treningsleirer og konkurranser. Det er ikke gitt at disse elementene kjennetegner et talentutviklingsmiljøs hverdagslige aktivitet og

daglige rutiner, men de er eksempler på aktiviteter som man ofte ser igjen i talentutviklingsmiljøer. I neste omgang ser vi at den hverdagslige aktiviteten og miljøets daglige rutiner har en tredelt påvirkning på henholdsvis: a) individuell utvikling og resultatoppnåelse, b) lagets utvikling og resultatoppnåelse og c) organisatorisk utvikling og kultur. Som man ser av modellen (figur 2) påvirker disse komponentene hverandre syklisk, der samspillet mellom dem resulterer i den *miljømessige suksessen*.

”Individuell utvikling og resultatoppnåelse” refererer til den enkelte utøvers ervervelse av psykososiale og idrettslige ferdigheter, og hvordan summen av disse påvirker idrettslig resultatoppnåelse og suksess. ”Lagets resultatoppnåelse” refererer til laget (som utøverne er en del av) sin idrettslige suksess. I min case undersøker jeg dog ikke ett spesifikt lag. Det er ikke sportsklubben Holmlia og dens tilhørende lag som er under lupen i denne studien, det er det generelle fotballmiljøet som eksisterer på Holmlia. Det at sportsklubben og dens tilhørende lag er en del av den økologiske konteksten på Holmlia er det ingen tvil om, men ettersom fotballmiljøet på Holmlia slik det blir undersøkt i denne studien ikke tar form som *ett lag*, vil det heller ikke kunne vises til noen form for lagmessig resultatoppnåelser. Denne komponenten – lagets resultatoppnåelse – vil det derfor ikke ha en plass i studiens empiriske versjon (se figur 5).

”Organisatorisk utvikling og kultur” refererer til miljøets artefakter, verdier og normer og grunnleggende antagelser. Artefaktene er manifestasjoner av gruppen og dens kultur, og kan være både fysiske, atferdsmessige eller verbale. I ESF-modellen omhandler artefaktene myter og historier som fortelles i miljøet, skikker og tradisjoner, klær og drakter, tekster, talemåter og språk. Artefaktene er enkle å observere, men vanskeligere å operasjonalisere. Verdiene og normene er de sentrale sosiale prinsipper, uskrevne regler og standarder som definerer hva medlemmene er opptatt av og hva slags adferd som forventes av dem. Verdiene og normene bygger på de grunnleggende antagelsene, som er de underliggende årsakene til adferd. Dette er antagelser eller overbevisninger som ofte er ubevisste, men som tas for gitt og påvirker hva som oppfattes og vektlegges i miljøet. Disse er kjernen i miljøets organisatoriske kultur og kan ikke forklares. De grunnleggende antagelsene ligger på et nivå under medlemmene sin bevissthet, og det vil derfor være forskers egne tolkning som operasjonaliserer dem. Modellens struktur sammenfaller med Bronfenbrenner (1999; 2005) sitt økologiske perspektiv, der begrepene som utgjør ”organisatorisk utvikling og kultur” viser hvordan det

økologiske perspektivet inkorporeres i ESF-modellen. Begrepene er hentet fra Edgar Schein sin organisasjonspsykologi (1992).

ESF-modellen har i min studie som formål å forklare suksessen til Holmlia gjennom samspillet mellom: a) miljøets forutsetninger, b) hverdagslig aktivitet og daglige rutiner og c) individuell utvikling og resultatoppgåelse, der miljøets organisatoriske utvikling og kultur integrerer disse elementene. Basert på de ulike elementenes effektivitet illustrerer så modellen (se figur 5) ”miljøets suksess” - produksjon av senior elitespillere.

3.2 Empirisk forskning med en holistisk-økologisk tilnærming

Min casestudie vil forsøke å belyse hvorfor og hvordan spillere fra Holmlia sitt utviklingsmiljø har klart å gjenskape idrettslig suksess over tid, ved å anlegge en holistisk-økologisk studietilnærming. Lignende forskning, på vellykkete talentutviklingsmiljøer i fotball som inntar et holistisk-økologisk perspektiv, er både sjelden vare og fersk vare i idrettsvitenskapen. Det finnes noe, og det som finnes er i all hovedsak publisert nylig (de seneste drøye 10 årene). Gjennom søk på databasen ”SPORTDiscus” – med *holistisk-økologisk, talentutvikling* og *fotball* som fremtredende søkeord – sto følgende fem frem som empirisk grunnlag:

- The Talent Development Environment in a Norwegian top-level football club (Aalberg & Sæther, 2016)
- The Ecology of Talent Development in Sport: A multiple case study of successful athletic talent development environments in Scandinavia (Henriksen, 2010)
- "Made in Denmark" (Hvid Larsen, 2013)
- Successful talent development in soccer (Hvid Larsen et al., 2013)
- Psychological Skills in a Youth Soccer Academy - A holistic Ecology Perspective (Hvid Larsen et al., 2016)

Det er også blitt gjort casestudier i andre idretter med en holistisk-økologisk tilnærming, men med unntak av Henriksen (2010) - som i sin doktorgrad så på flere idretter - er ikke casestudiene som tar for seg andre idretter blitt inkludert som empirisk kjernegrunnlag for denne studien. Når det gjelder den eksisterende casestudielitteraturen med en holistisk-økologisk tilnærming, er det først og fremst vanskelig å generalisere disse talentutviklingsmiljøene til Holmlia. Dette fordi majoriteten av disse talentutviklingsmiljøene

tar for seg spillere som er håndplukket – altså utøvere man allerede på forhånd har identifisert som talentfulle. Samtidig er disse talentutviklingsmiljøene langt mer ressurssterke enn Holmlia, ettersom jobben deres er å utvikle spillere til senior elitenivå. Med andre ord vet man ved disse utviklingsmiljøene at: a) utøverne besitter et høyt nivå før de blir en del av miljøet, og b) miljøet de er en del av legger systematisk til rette for at de skal bli gode i idretten sin.

Holmlia på den annen side, er et byområde i Oslo med en sportsklubb som har et helt annet utgangspunkt for å drive spillerutvikling. I motsetning til talentutviklingsmiljøene den aktuelle litteraturen belyser, er ikke fotballmiljøet på Holmlia verken fasilitert eller systematisk tilrettelagt for spillerutvikling i fotball, og premissene for dette miljøet må i så henseende forstås som helt og holdent unikt i forhold til andre talentutviklingsmiljøer som er forsket på med samme teoretiske forståelsesramme. Det er også verdt å nevne at flere av studiene konkluderer med at den holistisk-økologiske tilnærmingen konstituerer et viktig supplement til den eksisterende kunnskapen om talentutvikling i fotball (Henriksen, 2010; Hvid Larsen et al., 2013; Hvid Larsen et al., 2016).

3.3 Oppsummering av forskningsbehov

Per i dag eksisterer det som nevnt ingen faglig kunnskap eller akademisk forskning omkring fotballmiljøet på Holmlia. Holmlia er allment akseptert som et unikt fotballmiljø og har de seneste årene brakt frem fotballspillere som opererer og presterer på toppen av både nasjonal og internasjonal herrefotballskala. Dette er vi klar over, og Holmlia sitt fotballmiljø er som tidligere nevnt flittig belyst i media. All denne kunnskapen er dog utelukkende av overfladisk art, og det gjenstår fortsatt å gå i dybden på dette talentutviklingsmiljøet.

Det foreligger generelt lite litteratur av typen som har et holistisk-økologisk perspektiv på talentutvikling i fotball (les kapittel 3.2), som først og fremst forteller oss noe om behovet for mer forskning med et holistisk-økologisk perspektiv på talentutviklingsmiljøer. I følge Henriksen (2010) tenderer en stor del av den eksisterende forskningen på talentutvikling å fokusere på individuelle faktorer hos utøveren – som genetiske predisposisjoner, treningsmengde og utviklingsvei (tidlig spesialisering versus allsidig trening) – og mindre på konteksten utøver utvikler seg i. Som nevnt oppfordrer også flere av studiene listet opp i kapittel 3.2 fremtidig forskning på talentutvikling til å anlegge en slik tilnærming, da den er best egnet til å belyse kompleksiteten i talentutviklingsprosessen.

Vellykkete talentutviklingsmiljøer i idrett er miljøer som evner å kontinuerlig produsere eliteutøvere (Hvid Larsen et al., 2016). Noen miljøer er mer suksessfulle enn andre når det kommer til å få frem toppspillere (Henriksen, 2010), og på basis av antallet senior elitespillere som kommer fra Holmlia, forstås de som et slikt miljø. En studie av fotballmiljøet på Holmlia vil derfor ikke bare ha til hensikt å avdekke potensielle trender, men også bidra til å gi en økt forståelse av hva som kjennetegner et vellykket og ikke minst annerledes talentutviklingsmiljø i fotball. Loland (2000) fremlegger tre ideologier innenfor vitenskapelig forskning: 1) kunnskap for kunnskapens skyld, 2) nyttig kunnskap og 3) kunnskapens kritiske funksjon. Min forskning lener seg mot ideologien ”nyttig kunnskap”. Sett i lys av Holmlia sin relativt nylig tilegnede standing i fotball-Norge er kunnskapen denne studien har til hensikt å frembringe både relevant og aktuell for fagfeltet - den vil frembringe dypere innsikt i et fenomen idrettsvitenskapen ikke har eksisterende kunnskap om. I tillegg vil studien etterstrebe kunnskapsproduksjon som gir grobunn for fortsettende og mer grundig forskning på fenomenet eller lignende fenomener.

3.4 Mine problemstillinger

Denne studien ser på Holmlia - et avgrenset miljø av flytende karakter - med en holistisk-økologisk tilnærming til et talentutviklingsmiljø i fotball. Studiens formål er å oppnå økt forståelse og ny kunnskap ved å avdekke elementer og trekk som har gitt utøvere fra Holmlia anledning til å nå potensialet sitt uten å ha gått utviklingsveien gjennom akademier og satsningslag i barne – og ungdomsårene. Det har blitt utformet en miljøkarakteristikk (se kapittel 5) av fotballmiljøet på Holmlia med utgangspunkt i studiens problemstillinger, presentert gjennom modellene det holistisk-økologiske rammeverket bygger på.

Problemstillingene studien er fundamentert i er følgende:

1) Hvordan er Holmlia som et talentutviklingsmiljø i fotball bygget opp?

2) Hvilke faktorer ligger til grunn for Holmlia sin miljømessige suksess – definert som effektivitet i produksjon av senior elitespillere (Henriksen, 2010)?

Det er viktig å presisere at studiens evidensgrunnlag omhandler fotballmiljøet på Holmlia i retrospekt, og at miljøbeskrivelsen i resultatdelen er presentert i et retroperspektiv. Senior elitespillerne studien grunner i var alle en del av Holmlias fotballmiljø fra starten av 2000-tallet og frem til rundt 2014 - som var da de siste nåværende senior elitespillerne forlot

miljøet. Holmlia i dag må derfor forstås som en forklaringsmodell i retroperspektiv. I tråd med oppgavens holistisk-økologiske forankring vil det forsøkes å trekke paralleller mellom dagens og datidens miljø, med vissheten om at selv om Holmlias fotballmiljø har vært en indikator for fotballidrettslig suksess tidligere, er det ikke gitt at de spillerne som er der i dag får til det samme.

4. Metode

I dette kapitlet vil jeg presentere og forklare de forskningsmetodene som er tatt i bruk for min masteroppgave. Jeg vil beskrive oppgavens vitenskapsteoretiske forankring, casestudie som metodisk tilnærming, studiens datagrunnlag, datagenereringen, samt min tilnærming til forskerrollen. Formålet med denne masterstudien er å avdekke mønster og trekk hos et fotballmiljø fra et holistisk-økologisk perspektiv på talentutvikling. En casestudie og et kvalitativt design er tatt i bruk.

Aksepten for kvalitativ forskning innen idrettspsykologi er i stadig vekst, og har vokst jevnt de seneste årene (Krane & Baird, 2005; Streaan, 1998; Widerberg, 2011). Kvalitative metoder gjør forsker i stand til å studere sosiale og kulturelle fenomener på måter kvantitative metoder ikke legger til rette for. Kvalitativ forskning er i større grad innholdssøkende, man er interessert i "hva det betyr" og "hva det handler om" (Widerberg, 2011). Med en kvalitativ tilnærming forsøkes det å finne ut hvordan personene man studerer erfarer og fortolker sin egen tilværelse. Grunntanken bak kvalitativ forskning er at fenomenet som undersøkes kun er tilgjengelig for forskeren gjennom bestemte former for observasjon av og kommunikasjon med de menneskene som studeres (Grimen & Ingstad, 2013). Kvalitative metoder handler ikke bare om hva man finner, men også om hvordan funnene er skapt (Nilsen, 2012). Ved en kvalitativ tilnærming filtreres hele analyseprosessen gjennom forskers, altså mine, egne forståelsesrammer (Widerberg, 2011), og av den grunn er det utrolig viktig at hele den metodiske prosessen er transparent, slik at leser kan føle seg trygg på at de resultater og funn som presenteres gir et riktig bilde av den virkeligheten som er undersøkt. I følge Nilsen (2012) vil prosjektet som helhet styrkes dersom den metodiske prosessen er nettopp transparent og åpen.

4.1 Oppgavens vitenskapsteoretiske forankring

Å lete etter kunnskap om menneskelige handlinger i den sosiale verden er en utfordrende øvelse, men en god vitenskapsteoretisk forankring vil gjøre denne øvelsen enklere å gjennomføre. Vitenskapsteori går i korte trekk ut på å undersøke de teoretiske begrunnelser og forutsetninger som følger med en vitenskapelig tilnærming, og er, i følge Nyeng (2012), helt nødvendig for å forstå forskning. Enhver vitenskapelig prosess bør innledes med en refleksjon omkring hvilken kunnskap det er mulig å skaffe om det som skal undersøkes (Aase & Fossåskaret, 2014), hvorav en slik grunnlagsdiskusjon om sannhet og objektivitet er helt

nødvendig når vi skal fortolke, så vel som produsere, kunnskap (Nyeng, 2012). Dersom man som forsker utelater en nyansert og grundig refleksjon rundt hvilke paradigme man befinner seg i, samt de epistemologiske betingelsene paradigmat legger, er ikke den metodiske tilnærmingen fullstendig (Aase & Fossåskaret, 2014).

Thurén (2009) definerer et paradigme i vitenskapsteorien som: ”*Hele det teoretiske rammeverket som forskning utføres innenfor på et gitt tidspunkt*” (s. 6). Det handler om de grunnleggende antagelser og metoder som innenfor en vitenskapelig disiplin er allment bekjent og som konstituerer uskrevne spilleregler for forskerrollen. Denne masteroppgaven faller innunder fagdisiplinen ”idrettsvitenskap”, i følge Loland (2000) en relativt ny disiplin. Idrettsvitenskap er basert på flere typer studietilnæringer, referert til som paradigmatisk tilnæringer (Loland & McNamee, 2016).

Ontologi legger grunnlag for epistemologi, som videre dikterer metodologi. Det er derfor viktig å ha en bevisst ontologisk forståelse omkring den studien man skal gjøre. Man kan grovt sett skille mellom tre ontologiske måter å forstå mennesket på (Widerberg, 2011, s. 26):

- Som helt og holdent unikt i forhold til alt annet på jorden
- Som delvis unikt, delvis likt andre pattedyr
- Som helt og holdent likt andre pattedyr

Hvor man plasserer seg med henhold til de overnevnte ontologiske posisjonene impliserer hvordan man kan studere mennesket (Widerberg, 2011). I min forskningsprosess støtter jeg meg til forståelsen av mennesket ”som helt og holdent unikt i forhold til alt annet på jorden”. Mennesket forstås som meningssøkende, med det Skjervheim (1957) forklarer som en ”intensjonal bevissthet”. I følge Widerberg (2011) er en slik ontologisk forståelse grunnleggende for all kvalitativ forskning.

For å videre kunne forstå hva kunnskap er og hvordan kunnskap dannes, må man se nærmere på hva som ligger innenfor det gitte kunnskapsområdet (Aase og Fossåskaret, 2014). Å drøfte idrettsvitenskap epistemologisk, i stedet for å kun se på det ontologisk, vil i mitt tilfelle være nødvendig ettersom det er umulig å komme frem til et omforent syn på hvordan den sosiale verden faktisk er (Nyeng, 2012). I den forbindelse presenterer Aase og Fossåskaret (2014) *teorien om sammenfall og teorien om sammenheng*.

Teorien om sammenfall forstår kunnskap som sann dersom den sammenfaller med den objektive virkeligheten. Det overordnede målet for kunnskapsproduksjon er å avdekke objektive, kausale forbindelser. Metodene til et klassisk paradigme er karakterisert ved en slik hypotetisk-deduktiv struktur (Loland & McNamee, 2016) - man starter med å fremlegge en hypotese basert på en teori, antagelse eller intuisjon, og utsetter så hypotesen for empirisk test. En slik tilnærming vil i mitt tilfelle være nytteløst med tanke på at den stiller krav om å gjøre det som studeres objektivt. Som kvalitativ forsker vil jeg ta med min egen virkelighetsforståelse så vel som min personlige historie inn i min forskningsprosess. Det harmoniserer dårlig med kravet om objektivering av studieobjektene, i mitt tilfelle mennesker, og står samtidig i kontrast med en ontologisk forståelse av mennesket som *helt og holdent unikt i forhold til alt annet på jorden*. Teorien om sammenheng tar utgangspunkt i at all kunnskap blir til gjennom menneskelige sanser og menneskets fortolkning. Den impliserer at mennesker er meningsbærende – at det er mennesket selv som tillegger hendelser og objekter mening. I samfunnsvitenskapelig kvalitativ forskning er man som forsker konstant en del av det man studerer. Mine forståelsesrammer vil derfor formes gjennom rammene som omgir meg i forskningsprosessen, noe som står presist til forståelsen av at den ytre virkelighet er en refleksjon av ens egen forforståelse (Aase og Fossåskaret, 2014).

Eksisterende litteratur har tendert til å vurdere talent som et medfødt gode og dermed inntatt et lineært syn på den unge idrettsutøvers utviklingspotensial. Ved å forstå idretten den unge møter som statisk, vil man operere innunder det klassiske paradigmet og etter et lukket, positivistisk årsak-virkning perspektiv. Hvid Larsen (2013) mener det blir for enkelt å innta et positivistisk vitenskapssyn i studier der man ikke er ute etter kausalitet, og påpeker at forskning som hensyntar holistisk utvikling må bygge på et menneskesyn som er egnet for å kartlegge konfunderende fortolkninger (Hvid Larsen, 2013). Sosiale fenomener, ulikt naturvitenskapelige fenomener, er kulturelt betingede størrelser. Det er umulig å avdekke hva som skjer kun ved observasjon av adferd, man må vite hvordan informantene selv tolker hva de gjør ettersom deres selvforståelse er med på å konstituere det sosiale fenomenet (Nyeng, 2012). Det konstruktivistiske paradigmet er bygget på premisset om at virkeligheten er sosialt konstruert (Baxter & Jack, 2008). Sannhet ses på som relativ, avhengig av den enkeltes virkelighetsperspektiv (Baxter & Jack, 2008). Et konstruktivistisk paradigme *”recognizes the importance of the subjective human creation of meaning, but doesn’t reject outright some notion of objectivity”* (Baxter & Jack, 2008, s. 545). Virkeligheten må forstås som en flertydig og ustabil pluralitet, kontinuerlig konstruert av sosiale strukturerer. En slik tilnærming krever

at man som forsker samarbeider tett med sine informanter (Baxter & Jack, 2008), for da vil man tilrettelegge for at de kan uttrykke sitt syn på virkeligheten og samtidig selv være rustet til å forstå deres fortolkninger. I min studie legges det til rette for dette ved bruk av interaktiv observasjon og semistrukturerte intervjuer.

Min case er et miljø av flytende karakter, uten tydelige grenser mellom miljøet og konteksten den omgir seg i. Ved å anlegge en eksplorerende integrerende tilnærming til en casestudie, angriper jeg fenomenet uten noen forhåndsstilt hypotese. I tillegg ser den holistisk-økologiske tilnærmingen til talentutvikling på utviklingsarenaen som foranderlig og dynamisk. Alt dette er i tråd med en konstruktivistisk paradigmatisk tilnærming. Forskning som operer innunder det konstruktivistiske paradigmet higer etter forståelse, og av den grunn vil en hermeneutisk metodologi være passende å anlegge (Sparkes, 2015; Lincoln & Guba, 2005).

Hermeneutikken hevder at mening skapes og fremtrer i en kontekst, og kan derfor kun forstås i lyset av konteksten der den uttrykkes (Widerberg, 2011). Kunnskap fremkommer gjennom systematisk arbeid med fortolkninger (Nyeng, 2012), og derfor vil all kunnskapsproduksjon hvile på et grunnlag av den forståelsen informanten selv har ervervet fra sin kontekst.

Positivisten vil mene at det går an å gjøre treffsikre observasjoner uten å kjenne til den sosiale konteksten innenfra (Nyeng, 2012), altså at det er mulig å skaffe til veie data uten å hensynta at man selv lar seg påvirke av det fenomenet man studerer. Min case tolkes derimot i lys av sin egen kontekst, samtidig som at jeg som forsker selv er en del av den sosiale virkeligheten, og i prinsippet ute av stand til å kunne innta et nøytralt tilskuerståsted. Min forskningsprosess sammenfaller derfor presist med det konstruktivistiske paradigmet (Baxter & Jack, 2008) og et hermeneutisk vitenskapssyn (Nyeng, 2012; Widerberg, 2011).

4.2 Casestudie som metode

Å utforske et talentutviklingsmiljø fra et økologisk perspektiv krever en metode som er kapabel til å beholde det holistiske og meningsfulle i virkelige hendelser (Yin, 2014). En casestudie legger opp til å gjøre dette ved at man studerer et aktuelt fenomen i dets virkelige kontekst der grensene mellom fenomenet og konteksten er uklare (Yin, 2014). Maaloe (2004) definerer en casestudie som (fritt oversatt fra engelsk): *”en empirisk granskning der man etterforsker et virkelig fenomen i sine naturlige omgivelser”* (s. 5). En casestudie er en intensiv analyse av en individuell enhet (eksempelvis et miljø) fremlegger Flyvbjerg (2013). Casestudiet bør forstås som en forskningsstrategi snarere enn en spesifikk vitenskapelig

metode, der målet er å empirisk utforske et fenomen i dets faktiske kontekst, ved å bruke flere datakilder som bevisgrunnlag (Maaloe, 1996).

I følge Yin (2014) bør man vurdere å anvende et casestudie dersom: a) studiets formål er å besvare ”hvordan” og ”hvorfor”-spørsmål, b) man ikke kan kontrollere adferden til de involverte i studien, c) man ønsker å belyse kontekstuelle forhold fordi man opplever dem som relevante, og/eller d) det er uklare grenser mellom fenomenet man skal undersøke og konteksten det omgir seg i. Flyvbjerg (2013) fremlegger at den avgjørende faktoren for å definere en studie som en casestudie, er casens setting – grensene mellom enheten som skal studeres og konteksten den er en del av. Med andre ord, når man bestemmer hvor vidt man skal foreta en casestudie gjør man i mindre grad et metodologisk valg på bakgrunn av hva som skal studeres (Flyvbjerg, 2013). Kruuse (2008) argumenterer for at casestudie som metodisk tilnærming er spesielt passende dersom man skal undersøke komplekse fenomener der flere faktorer kan påvirke resultatene og samtidig er vanskelig å kontrollere. Man går under huden på det Yin (2014) beskriver som et ”*natural occurring experiment*” (s. 4), noe som medfører at man som forsker ikke kan kontrollere fenomenet mens man studerer det. Formålet med min studie er å utforske fenomenet Holmlia - et avgrenset fotballmiljø med en flytende karakter, der grensene mellom miljøet og omgivelsene er vanskelig å konkretisere. Jeg vurderer derfor casestudie som den adekvate forskningsstrategien for min masteroppgave. Min studie av Holmlia er blitt gjennomført etter de muligheter og betingelser en casestudie bringer med seg.

En casestudie kan ta mange ulike former innen forskning (Baxter & Jack, 2008). Maaloe (2004) identifiserer i sin artikkel tre casestudietilnærminger for kvalitativ forskning. Først trekker han frem de to tilnærmingene han mener er mest prominente: den teoribyggende og den teoritestende.

Den teoribyggende tilnærmingen går ut på at man induktivt akkumulerer data uten å ha en forhåndsstilt hypotese eller teori. Man starter med ”blanke ark” og forsøker å utvikle en teori ut i fra et datasett eller på bakgrunn av empiriske funn. ”Grounded theory” trekkes av Maaloe (2004) frem som eksempel på et metodisk design med en teoribyggende tilnærming. En teoribyggende tilnærming bør legge til rette for at man som forsker klarer å unngå forutinntatte meninger og tanker. Den teorien, og de hypoteser, som utarbeides, skal stamme direkte fra empiriske funn (Maaloe, 2004). Allikevel byr den teoribyggende tilnærmingen på

opplagte utfordringer som kan svekke studiens vitenskapelige kvalitet, og spesielt angår dette min case. Holmlia sitt fotballmiljø er av flytende karakter så vel som at datagenereringen i overveiende grad er basert på min subjektive forståelse av andre personers fortolkning av virkeligheten. I tråd med dette og min vitenskapsteoretiske posisjon tolker jeg det derfor som naivt å tro at jeg kan angripe Holmlia uten forutinntatte meninger og tanker. I følge Nilsen (2012) kan en slik tilnærming resultere i ustrukturert datainnhold og overveldende datamengde, noe det som forsker er vanskelig å håndtere.

Motsetningen til den teoribyggende tilnærmingen er den teoritestende. Ved en slik tilnærming undersøker man en case med utgangspunkt i en forhåndsstilt teori. Hypoteser er definert før datagenereringen og testes opp i mot den empiriske virkeligheten (Maaloe, 2004). Når man tillegger en teoritestende tilnærming studerer man en case med et formål om å bekrefte eller avkrefte en teori, noe som sammenfaller presist med det man i kvalitativ metodelære kaller en ”hypotetisk-deduktiv metode” (Tjora, 2017). Som nevnt tidligere byr en studie av min karakter på funn og data som i liten grad kan kontrolleres av meg som forsker. Et talentutviklingsmiljø i fotball er av flytende karakter der det er uklare grenser mellom talentutviklingsmiljøet og konteksten. Det er komplekst og sammensatt. Ved å utforske et talentutviklingsmiljø med ufravelige kategorier som innsamlingsgrunnlag står man i fare for å miste data som ikke passer inn i disse kategoriene (Flyvbjerg, 2013). Det vil bli utfordrende å få øye på hva casen faktisk viser deg (Flyvbjerg, 2013), noe som i mitt tilfelle er selve fundamentet for datagrunnlaget.

Maaloe (2004) presenterer til slutt en tredje, mer syklisk casestudietilnærming: ”Den eksplorerende integrerende tilnærmingen”. Maaloe (2004) definerer en eksplorerende integrerende tilnærming som: *”A cyclic approach of a continuous dialogue between pre-chosen theories, generated data, our interpretation, feedback from our informants, which hopefully will lead us to a more inclusive theory building or even understanding.”* (s. 3). En eksplorerende integrerende tilnærming har til hensikt å gi økt innsikt i en uklar eller veldig grov problemstilling – altså i tilfeller der det ikke er formålstjenlig med en forhåndsstilt hypotese. En slik tilnærming er spesielt anvendelig når man står overfor et fenomen man ønsker å vite mer om, men er i mangel av klare ideer om hvordan det best kan forstås. Den bringer med seg færre av utfordringene som er påfallende dersom man anlegger et enten/eller-design, og innlemmer sentrale elementer fra både en teoribyggende og teoritestende tilnærming i ett samlet rammeverk (Maaloe, 2004). I så henseende harmoniserer en

eksplorerende integrerende tilnærming godt med formålet til min masteroppgave. Det er vanskelig å stille opp hypoteser når formålet er å oppnå økt forståelse og ny kunnskap om noe man ikke vet hvordan er formet. Min mastergrad inntar derfor en eksplorerende integrerende tilnærming til en casestudie.

Casestudie som kvalitativ forskningsmetode står i dag for en betydningsfull andel artikler og bøker på tvers av flere fagfelt, inkludert i idrettspsykologien. Mye av kunnskapen vi besitter omkring den empiriske virkeligheten er produsert gjennom casestudier, deriblant flere av de mest verdsatte klassikerne (Flyvbjerg, 2013). Allikevel påpeker Flyvbjerg (2013) at casestudie som forskningsmetode blir sett ned på, sett bort fra og i stor grad ignorert innen akademia. For å hjelpe casestudie med å gjenvinne akademisk aksept og legitimitet, identifiserer Flyvbjerg (2013) fem misforståelser han mener systematisk har bidratt til å underminere forskningsmetodens kredibilitet og bruk. Blant annet blir casestudier kritisert for å gi manglende generaliseringsgrunnlag, og av den grunn sett på som irrelevant for samfunnsvitenskapelig kunnskapsproduksjon. Denne kritikken har i følge Tracy (2010) husstand i den kvantitative forskningen, fra et positivistisk vitenskapsteoretisk perspektiv. Som et motargument til den positivistiske kritikken påpeker Flyvbjerg (2013) at dersom casen er basert på et strategisk utvalg, vil dens generaliseringspotensial øke. Generalisering i statistisk forstand er heller ikke noe den kvalitative forskningen legger opp til, og det er derfor meningsløst å vurdere den opp i mot metoder som gjør det. Kvalitative metoder ønsker å gjøre kunnskap overførbart slik at andre kan dra nytte av den, og selv om en kvalitativ forskningsmetode ikke i seg selv er av generaliserende karakter, vil den fortsatt kunne ha generaliseringspotensial. Kvalitativ forskning som er rettet primært mot hermeneutiske problemstillinger vil ha en faglig overførbart verdi ved å belyse personers innsikt og forståelse, og dermed gir svar på årsaken til deres adferd i den bestemte konteksten (Flyvbjerg, 2013). Forutsetningene for interessante funn er spesielt gode dersom man undersøker en "ekstrem case" (Flyvbjerg, 2013), noe Holmlia på bakgrunn av sin suksess i å produsere senior elitespillere kan forstås som. I min case er utvalget bevisst, med det formål å skape ny kunnskap om et spesifikt område i en avgrenset case. En slik undersøkelse vil ta sikte på å tilføre ny kunnskap og økt forståelse om noe fagfeltet ikke har tilstrekkelig med kunnskap om. Gjennom dette har min studie *faglig legitimitet* (Aase & Fossåskaret, 2014).

4.3 Studiens datagrunnlag

Hovedmålet med en casestudie er som regel alltid det samme: Å samle inn data om faktiske menneskelige hendelser (Yin, 2014). For å klare dette er det flere måter man kan generere data på. Maaloe (1996) trekker frem observasjon, intervju og skriftlige kilder som de tre primære datakildene ved casestudier, mens Yin (2014) fremlegger en litt mer utdypende inndeling, inneholdende seks datakilder: ”*Documents, archival records, interviews, direct observation, participant-observation and physical artifacts*” (s. 101). Hvilke datakilder man anvender vil variere fra case til case, og det finnes også andre metoder å samle inn data på (Maaloe, 1996; Yin, 2014). Å anvende flere kilder vil øke casestudiens troverdighet (Nilsen, 2012; Widerberg, 2011; Yin, 2014), og det foreslås at man ser nøye på mulighetene knyttet til de ulike kildene, for så å kanalisere fokuset mot dem som er mest passende for casen. På samme måte som det gjøres i lignende casestudier (Aalberg & Sæther, 2016; Henriksen, 2010; Hvid Larsen, 2013; Hvid Larsen et al., 2016), har jeg i min studie valgt en flerdelt datagenerering (se figur 3). Med en holistisk-økologisk tilnærming er det fordelaktig å involvere seg i så mange komponenter av konteksten som mulig, slik at man får et mangesidig bilde av miljøet man undersøker.

Figur 3 – Oversikt over datagenerering

Fotballmiljøet på Holmlia

Observasjonstid	32 timer
Observasjonstidspunkt	1) februar/mars: 5 sekvenser 2) juli/august: 5 sekvenser
Observerte aktiviteter	Se vedlegg 5 (utdrag observasjonsdagbok)
Uformelle feltsamtaler	Lokale spillere Trenere Senior elitespillere på besøk i miljøet Tilskuere
Intervjuer	7 senior elitespillere 3 trenere

4.4 Utvalget

Til kvalitative forskningsintervjuer må man velge ut hvem skal intervjues (Tjora, 2017). Dette arbeidet – finne aktuelle informanter til å intervju – er avgjørende for validiteten til resultatene. Hovedregelen ved utvalg til forskningsintervjuer er i følge Tjora (2017) å plukke ut informanter med godt grunnlag for å uttale seg på en reflektert måte om det som undersøkes. Jeg har bevisst valgt ut hvem som skal delta, et *strategisk utvalg* (Tjora, 2017). Informantene mine er valg på bakgrunn av at de har vært en aktiv del av fotballmiljøet på Holmlia i tiden det vokste frem senior elitespillere, og av den grunn tilfører relevant informasjon. For å belyse min problemstilling er et strategisk utvalg den eneste adekvate formen.

Som man ser av figur 3 referer jeg til ulike titler for informantene mine. Tittelen ”senior elitespiller” refererer i min oppgave til at: a) du har fotball som jobb og ikke som hobby, og b) at laveste nivå du spiller på er OBOS-ligaen. Aktive senior elitespillere med en fortid på Holmlia som barne – og ungdomsspiller er pr 2019 atten stykker (se kapittel 1.2). Jeg har i min studie pratet med syv av disse. Miljømessig suksess er beskrevet som effektivitet i produksjon av senior elitespillere (Henriksen, 2010), og ettersom mange har fotball som jobb også i lavere divisjoner i Norge, har jeg lagt listen på OBOS-ligaen for å konkretisere min operasjonalisering av en senior elitespiller. Spillere i Eliteserien eller i utlandet faller innenfor dette inklusjonskriteriet.

Videre refererer ”lokale spillere” til spillere som ikke er elitespillere, men som har vært en del av fotballmiljøet på Holmlia og som har deltatt på uformelle feltsamtaler. Når det kommer til kategorien ”trenere” innebærer dette ikke bare klubbansatte trenere fra Holmlia, men personer med ulike roller i miljøet. For å ivareta deres rettigheter og unngå at enkelte gjenkjennes, går alle under fellesbetegnelsen ”trenere”, selv om de ikke nødvendigvis har fungert som det. Holmlia er et lite miljø, med en sportsklubb uten mange ansatte. Faren for å bli identifisert som følge av at ens rolle i miljøet gjøres kjent vurderes som overveiende stor.

Informantene i denne studien har alle en sterk forankring i miljøet ved at de har tilbrakt et betydelig antall år som en del av det. Utvalget er preget av konformisme, særlig hva angår de intervjuede senior elitespillerne, da det er få år i mellom den første og den siste spilleren forlot fotballmiljøet på Holmlia. Alle informantene kjenner til hverandre, og majoriteten har også en fortid sammen fra den selvorganiserte fotballaktiviteten på Holmlia. Dette bekreftes under intervjuene, og når jeg presenterer listen over aktive senior elitespillere i dag med en fortid fra Holmlia, bekrefter samtlige at de kjenner til og har spilt med så å si hver og én av dem.

4.5 Prosedyren

Jeg innledet mastegradsstudien min med å utarbeide en prosjektplan. Sommeren 2017 ble den godkjent av mine veiledere, og jeg sendte deretter en søknad til personvernombudet for forskning, NSD (Norsk senter for forskningsdata). Da mastergradsprosjektet og tilhørende intervjuguide ble klarert av NSD (se vedlegg 6), kontaktet jeg leder for fotballgruppen til Holmlia SK og presenterte meg selv og mine hensikter. Den umiddelbare reaksjonen til mitt forskningsopplegg var positiv, og etter dialog med leder for fotballgruppa i sportsklubben fikk

jeg aksept til å involvere meg i miljøet gjennom observasjon av og kontakt med aktuelle personer.

Vinteren 2018 ble kontakt innledet med aktuelle trenere, spillere og andre personer som har vært en aktiv del av Holmlia sitt fotballmiljø de siste 20 årene. Ved å få aksept for mitt prosjekt av Holmlia sportsklubb, fikk jeg også tilgang til det som foregår i sportsklubbens fotballavdeling. I all hovedsak gjelder dette aktiviteten i og rundt Lusetjern kunstgressbane på Holmlia, organisert så vel som selvorganisert. Til sammen har jeg holdt ti semistrukturerte intervjuer, hvorav syv er med nåværende senior elitespillere fra Holmlia og tre med lokale ressurspersoner (trenere) som har vært en del av miljøet over tid. Jeg har også hatt flere lengre feltsamtaler, samt vært en del av miljøet gjennom interaktiv observasjon i to perioder av ti observasjonsøkter (se figur 3) for å tilegne meg et godt oversiktsbilde.

De første intervjuene ble gjennomført i starten av februar 2018, mens det siste ble holdt 14.08.2018. Den interaktive observasjonen ble delt opp i to observasjonsintervaller (se figur 3): én på vinteren/våren - månedsskiftet februar/mars 2018 (observasjonsintervall 1) og én på sommeren - månedsskiftet juli/august 2018 (observasjonsintervall 2).

Observasjonsintervallene omfattet henholdsvis 14 og 18 timer observasjon, og strakk seg over perioder på to til fire uker. Min anvendte observasjonsmodell, med to lengre observasjonsintervaller, hensyntar tidselementet som følger med den holistisk-økologiske tilnærmingen til et talentutviklingsmiljø og sammenfaller således presist med de teoretiske modellene observasjonen er fundamentert i – ATDE og ESF (Henriksen 2010). I tillegg harmoniserer observasjonsmodellen med studiens teoretiske rammeverk ved at den evner å fange opp både den organiserte fotballspillingen og dens trekk (observasjonsøkt 1) og den selvorganiserte fotballspillingen og dens trekk (observasjonsøkt 2). Jeg benyttet en observasjonsdagbok (se vedlegg 5) for feltnotater gjennom hele prosjektet. Denne gjengir konkrete feltsamtaler og fysiske observasjoner, og har fungert som en sentral del av datagrunnlaget. I vedlegg 5 er det et utdrag fra observasjonsdagboken. Årsaken til at det ikke er flere sider er fordi mange av sidene inneholder personidentifiserende opplysninger.

Hva gjelder det etiske med hensyn til prosedyren, så har alle personer som har deltatt som informanter signert et informert samtykke (se vedlegg 1) - et samtykke som i korte trekk går ut på at fotballmiljøets identitet vil bli kjent, men at deres identitet forblir anonym. Deltagelse var frivillig og informantene sto fritt, prosessen gjennom, til å trekke sitt samtykke uten å

måtte oppgi noen grunn. Alle personopplysninger er blitt behandlet konfidensielt og kun brukt etter studiens formål. Samtlige intervjuer er tatt opp på bånd og har deretter gått gjennom en induktiv empirinær kodeprosess (Tjora, 2017). Direkte gjenkjennende opplysninger, navn eller fødselsnummer er blitt utelatt fra dataene. En koblingsnøkkel knytter informantene til deres opplysninger gjennom en navneliste. Personidentifiserende opplysninger er blitt oppbevart på privat passord – og brukernavnbeskyttet datamaskin. Kun meg og mine veiledere har hatt tilgang til denne informasjonen gjennom prosessen. Samtykkeskjemaene er oppbevart i mappe hjemme, kun tilgjengelig for meg og mine veiledere.

4.6 Datagenereringen

Jeg har generert data over en periode på mellom syv og åtte måneder. Grunnen til at data ble samlet inn over en så lang periode var flere: 1) Observasjonen besto av to lengre observasjonsøkter, og det var da adekvat for studiens formål å gjennomføre disse på henholdsvis sommeren og vinteren, 2) det var utfordrende å komme i kontakt med de nåværende senior elitespillerne (flere som var ønsket at skulle delta hadde ikke anledning), og for mange av dem passet det kun med intervju om sommeren, 3) en slik innsamlingsmetode sammenfaller med de metodiske mulighetene en eksplorerende integrerende casestudie gir, der Maaloe (1996) påpeker at eksplorerende integrerende casestudier legges opp til å ta lengre tid enn rene teoritester.

4.6.1 Intervju som genereringsmetode

Studios viktigste datagrunnlag har utvilsomt vært intervjuene. Dersom man er ute etter forståelse og ikke bare fakta er intervjuet den passende datagenereringsmetoden (Widerberg, 2011). Et intervju tar utgangspunkt i selve samtalen, og beveger seg således innenfor den aktuelle kulturens dagligdagse språk, sjargong og uttrykksform. For at jeg skal ha kunnet generere valide kvalitative data omkring Holmlia sitt fotballmiljø, har det vært helt nødvendig å bevege seg i et slikt terreng. I følge Tjora (2017) er målet med semistrukturerte intervjuer å skape en fri og åpen dialog som kretser rundt ett eller flere spesifikke forhåndsbestemte temaer. I en casestudie bør intervjuet ta form som en guidet samtale snarere enn en strukturert utspørring (Yin, 2014), noe som er typiske trekk ved et semistrukturert intervjuformat (Kvale & Brinkmann, 2015). Intervjuguidene mine (vedlegg 2 og 3) er derfor designet etter et slikt format, med spørsmål og tema faglig forankret i det holistisk-økologiske perspektivet på et talentutviklingsmiljø (Henriksen, 2010). Målet med intervjuene var å få has på informantenes meningsrammer, virkelighetsfortolkning og opplevelser omkring det å være en del av

fotballmiljøet på Holmlia som ungdomsspiller, og intervjuguiden inneholder derfor spørsmål som åpner for refleksjon, men som samtidig har tematisk og faglig retning. Jeg ønsket ikke en intervjuguide jeg måtte følge fra punkt til prikke, men allikevel har jeg vært avhengig av at den ga samtalen retning og form. En slik struktur sammenfaller med strukturen som anbefales for en eksplorerende integrerende tilnærming til en casestudie (Maaloe, 2004). Intervjuguidene er inspirert av intervjuene Henriksen (2010) gjorde i sitt doktorgradsprosjekt og intervjuguiden Hvid Larsen (2013) utarbeidet og benyttet i sin avhandling. Spørsmålene og temaene tar utgangspunkt i Henriksen (2010) sine teoretiske modeller ATDE og ESF.

Intervjuene startet alltid med at informanten introduserte seg selv, sin tilknytning til Holmlia og fortalte om sin egen bakgrunn. Deretter stilte jeg spørsmål med utgangspunkt i ATDE, med det formål å få en miljøbeskrivelse. Jeg forhørte meg om komponenter på både miljøets mikronivå, makronivå og til slutt relasjoner innad i miljøet, mellom mikro – og makronivå. Etter å ha fått en miljøbeskrivelse stilte jeg spørsmål forankret i ESF-modellen, med ønske om å få ha på de faktorene som ligger til grunn for Holmlia sin suksess som talentutviklingsmiljø. Her spurte jeg om miljøets forutsetninger, de daglige rutinene og hverdagslige aktivitetene, den organisatoriske kulturen og spillerens individuelle utvikling. Selv om jeg så for meg intervjuer med et konsistent forløp, tillot jeg spørsmålsstrømmen å være flytende, noe som harmoniserer med et semistrukturert intervjuformat for et casestudieintervju (Yin, 2014). I praksis fungerte derfor intervjuguiden mer som en slags veileder, en forsikring om at jeg fikk touchet de aktuelle temaene jeg hadde planlagt. Ved flere anledninger tok også samtalen vendinger bort fra det faktiske temaet, uten at informasjonen nødvendigvis var uinteressant. Dette har gjort analysearbeidet omfattende og krevende, men også gitt autentiske svar fra informantene. En for rigid intervjustruktur kan skape en kunstig atmosfære og medføre at informantene ikke svarer på en måte som faller dem naturlig. Det er ingen riktige og gale svar i kvalitative intervjuer, og det var viktig for meg at informantene ikke følte at det var det. Et mål for meg har vært å skape en avslappet stemning der informantene følte det komfortabelt å snakke åpent om personlige erfaringer - en intervjusituasjon som ligner det Tjora (2017, s. 118) kaller ”en kaffekopp i kantina”, hvor det er lov å tenke høyt. Selv opplevde jeg at dette gikk bra, og fikk tilbakemeldinger fra informantene om at de følte seg komfortable under intervjuene.

Det eksisterer mange måter å registrere intervjuer på med hensyn til senere analyse og dokumentasjon. Jeg tok opp intervjuene på bånd, med notatskriving som supplement. Jeg

noterte lite, i enkelte intervjuer knapt noen ting. Jeg ønsket å konsentrere meg om intervjuets dynamikk, flyt og tematikk, og da vil intens notatskriving kunne virke forstyrrende (Kvale og Brinkmann, 2015). Allikevel er inntreffende tanker og ideer ferskvare, og dersom jeg hadde droppet å skrive dem ned, ville de antageligvis bli glemt. Denne balansen var til tider utfordrende, men jeg opplevde aldri at informantene lot seg affisere eller forstyrre.

4.6.2 Observasjon som genereringsmetode

Feltnotater fra observasjon vil ofte bli omfattende ved casestudier (Yin, 2014). Allikevel, sammenlignet med det personlige minnet man har fra observasjonen, kan det argumenteres for at feltnotater aldri blir omfattende nok (Tjora, 2017). Nilsen (2012) påpeker at det er vanlig ved lange forskningsprosesser å benytte seg av ulike former for logg. I mitt arbeid med å forstå Holmlia har jeg valgt en dikotomisk loggføringsform; jeg har skrevet både observasjonsdagbok og tankedagbok. Til noteringen på feltet benyttet jeg meg av en observasjonsdagbok (se vedlegg 5 for utdrag) som tok for seg løpende beskrivelser av hendelser, samt sitater og utdrag fra feltsamtaler. Inspirert av Maaloe (1994), Nilsen (2012) og Tjora (2017) utarbeidet jeg i forkant av prosessen en observasjonslogg (se vedlegg 4). Observasjonsloggen har fungert som en kjøreplan for hver enkel observasjonsøkt, og således hjulpet meg med nødvendig systematikk og struktur i noteringen min. Uten at den er blitt fulgt slavisk har den likevel gitt styring og bidratt til at organiseringen av datamaterialet fra observasjonsdagboken ble mer oversiktlig.

Observasjonsloggen består av tre ledd, alle med sitt eget virkningsområde. Det første leddet omfatter noteringen underveis i observasjonsøkten og umiddelbart etter. Her noterte jeg ned: a) beskrivelser av hendelser og deltakere, b) tanker og refleksjoner, c) sitater og utdrag fra feltsamtaler og d) min egen adferd og interaksjon med miljøet. Det andre leddet er en oppsummering av observasjonsøkten – en tilskåret gjennomgang av opplevelsene mine. Dette ble gjort etter endt observasjon, gjerne på kvelden samme dag eller morgenen etter. Det tredje leddet er en planlegging av den neste observasjonsøkten. På bakgrunn av første og andre ledd formulerte jeg nye spørsmål og definerte gjennom disse hva jeg skulle rette fokuset mitt mot ved neste observasjon. Det første leddet skrev jeg i en observasjonsdagbok jeg hadde med på feltet, mens andre og tredje ledd ofte ble skrevet på datamaskin. Observasjonsloggen har jeg konsekvent forholdt meg til gjennom hele forskningsprosessen, og benyttet til hver eneste observasjonsøkt. Ved å innta en slik tilnærming har jeg gjort det mulig, i tråd med Nilsen (2012) og Tjora (2017) sine anbefalinger, å starte analysearbeidet umiddelbart etter

observasjonen. Hovedfokuset mitt har hele veien vært på hvordan kunnskap og lærdom fra den enkelte observasjonsøkten kan tas med videre, noe som i følge Nilsen (2012) er helt nødvendig for å forsikre fremdrift i analysearbeidet.

Å skaffe god kunnskap om alt er vanskelig. Selv den mest rutinerte forsker må ha en særdeles sirlig penn for å mestre en slik øvelse. Etersom denne studien i tillegg er i retroperspektiv, har tiden på felten vært mest fokusert mot feltsamtaler. I motsetning til det som lar seg beskrive visuelt, må man her forstå seg på dataene for å kunne beskrive dem, og for å gjøre dette kreves det både erfaring fra felten og gjentatt sosial omgang med personer i miljøet. For meg ble det viktig å ta feltnoteringen steg for steg, forberede meg godt, samt skrive jevnt og trutt i tankedagboken (se kapittel 4.6.5). Feltnotater er et mangefasettert fenomen (Tjora, 2017), og det er min oppgave som forsker å avgjøre hva som er viktig i observasjonssituasjonen. Feltnotatene er sterkt farget av min egen forforståelse og bevissthet, og fremgår derfor både som referenter og forfattere, alt etter hvordan jeg tolket og opplevde situasjonen. De er med andre ord generert både ut i fra selve situasjonen, men også ut i fra min egen bedømmelse av situasjonen der og da. Observasjonsdataene baseres i tillegg på andre personers svar i interaksjon med meg, og vil således være vanskelig å gjenskape ettersom enhver sosial interaksjon er unik.

Når man observerer et fenomen som inkluderer andre mennesker er det viktig å finne en observasjonsrolle som er legitim på det stedet man observerer, ettersom det i utgangspunktet ikke er naturlig at en utenforstående person bare "henger rundt" og studerer det som foregår. Gold (i Tjora, 2017) var tidlig ute med å diskutere roller under observasjon og utarbeidet fire typer: 1) fullstendig deltaker, 2) observerende deltaker, 3) deltakende observatør og 4) fullstendig observatør. De to fullstendige observasjonsrollene (1 og 4) forstås som skjulte observasjonsmetoder, mens observerende deltaker og deltakende observatør er åpne observasjonsmetoder. Her vet de som observeres om forskerens rolle. Min observasjonsrolle er åpen, og i større grad som en deltakende observatør enn en observerende deltager. Allikevel opplever jeg Gold (i Tjora, 2017) sitt begrep "deltakende observatør" som misvisende. Det signaliserer at jeg som forsker deltar i de observerte sine aktiviteter, noe som ikke er tilfelle ved min case. Observasjonen min er passiv ettersom jeg ikke deltar i fotballspillingen på Holmlia, men samtidig åpen ved at jeg presenterer meg selv og mitt prosjekt, og på den måten synliggjør meg. Ved å innta en åpen og synlig observasjonsrolle vil man bevege seg et sted mellom passiv og aktiv, men man vil uansett være interaktiv (Tjora,

2017). I min studie har jeg derfor rettet meg etter det Tjora (2017) kaller en ”interaktiv observasjonsrolle”.

Ved interaktiv observasjon er det vanlig at personene i situasjonen ofte glemmer forskerens rolle som observatør (Tjora, 2017), noe som i en casestudie vil være et gode for studiens troverdighet så lenge det gjennomføres på riktige premisser. Når du deltar i observasjonen vil informantene være oppmerksom på din tilstedeværelse, og i enkelte sammenhenger kan det oppleves unaturlig. Tjora (2017) fremlegger at det alltid vil forekomme sosial interaksjon mellom observatør og observert, i og med at situasjonen i sin natur er gjensidig, og hans beskrivelse av hva interaktiv observasjon innebærer sammenfaller således presist med rollen jeg har inntatt i min case: *”Forskeren er i første omgang en ren observator uten andre oppgaver, men kan inngå i ulike former for interaksjon (samtale, assistanse og lignende) ad hoc med dem man observerer, for å begrense unaturligheten ved den passive observasjonsrollen”* (s. 61, Tjora, 2017).

Selv om man har klare tanker om hvilken rolle man har inntatt eller skal innta som observatør, vil man uansett ikke kunne bestemme over den (Tjora, 2017). Det vil ikke være mulig å ha fullstendig kontroll over sin egen rolle for andre, eller hvordan den kan komme til å endre seg i løpet av forskningsprosessen. Heldigvis opplevde jeg den interaktive observasjonsrollen som lite problematisk, selv om det er umulig for meg å si noe sikkert om hvordan andre opplevde meg og min tilstedeværelse. Jeg forsøkte å være transparent og åpen, og dersom de lurte på noe svarte jeg ærlig og informativt. Det ble sjelden anspent og jeg opplevde at de ikke følte det var ”riktige” og ”gale” svar på spørsmålene.

4.6.3 Tankedagboken

Casestudier som tar en eksplorerende integrerende form søker å gjøre det implisitte i forskningsprosessen eksplisitt (Maaloe, 1996). Gradvis som man blir kjent med miljøet og oppdager hvem aktørene er, hva de gjør og hvordan de fortolker og oppfatter hverandre og miljøet de er en del av, vil ting endre seg. Som en konsekvens av økende innsikt og fortløpende ny kunnskap om Holmlia har studien fått mer og mer substans for hver uke som har gått. Som et supplement for å holde styr på all informasjon og inntrykk, har jeg derfor ført en tankedagbok med personlige refleksjoner.

Som kvalitativ forsker bør man være ”totalt åpen” for inntrykk og forsøke å samle inn data på en måte som så komplett som mulig får frem det som skjedde i situasjonen (Tjora, 2017). I følge Tjora (2017) er det en bred konsensus blant metodikere innen kvalitativ forskning om at man bør notere ned både hva man ”tror” har skjedd (inntrykk og tolkninger) og hva man ”vet” har skjedd (løpende beskrivelser av hendelser). Videre påpekes det at man også bør holde dette adskilt på grunn av ens subjektive forforståelse. Jeg har notert refleksjoner, tanker og ideer som har dukket opp under prosessen i en egen dagbok: Tankedagboken. Relevante tanker og ideer kan dukke opp når som helst under en forskningsprosess, og kan tilføre uvurderlig hjelp for både hukommelsen og kreativiteten (Widerberg, 2011; Nilsen, 2012). Tankedagboken har i så henseende fungert som et arkiv der tilfeldige innfall har blitt registrert, og vært en sentral bidragsyter for min egen forståelse av helheten. Den har hjulpet meg med å ivareta de tanker, ideer og intuisjoner som har dukket opp underveis, og gjort det mulig å fange opp det autentiske og genuine fra miljøet i dag. Slik har jeg forstått casens data bedre og bedre for hver dag som har gått.

4.7 Min forskerrolle

Min mastergrad anvender en eksplorerende integrerende tilnærming til en casestudie. Modellene er forankret i et grundig teoretisk fundament, og jeg har lagt stor vekt på å ikke innta verken en dømmende eller bekreftende posisjon, noe Beek (2009) trekker frem som en påfallende utfordring når man ser på en idrettspsykologisk problemstilling fra et økologisk perspektiv. Jeg har forsøkt å angripe problemstillingene mine med et åpent sinn og latt informantenes svar lede meg mot interessante tema. Jeg har etter beste evne forsøkt å la casen presentere seg selv (Nilsen, 2012) og ikke la mitt utgangspunkt diktere resultatene, selv om dette aldri vil la seg gjøre fullstendig. I resultatkapittelet vil jeg vise hvordan Henriksen (2010) sine modeller revideres i henhold til de funnene jeg har gjort, og deretter summeres opp i empiriske versjoner som reflekterer Holmlia sin særegne karakter.

I begynnelsen av studien var notater og nedskrevne tanker i overveiende grad basert på antagelser. Jeg hadde verken noe særlig kunnskap om Holmlia eller oppgavens teoretiske forankring, samtidig som at forskerrollen var ukjent og ny. Etter hvert som arkivet vokste, gjennom intervjuer og observasjon, vokste også kunnskapsplattformen omkring Holmlia. Komponenter jeg antok som innlysende ble avkreftet, og vice versa. I tråd med en hermeneutisk vitenskapstradisjon endres helheten dersom deler av den endrer seg (Widerberg, 2011), noe som var påfallende for meg. Synspunktene mine, så vel som min subjektive

forutinntatthet, måtte kontinuerlig modereres og det fremkom stadig ny informasjon som bidro til endringer i min helhetsforståelse av fotballmiljøet på Holmlia. Som nevnt har jeg notert mye, og helt fra jeg bestemte meg for å gå videre med denne casestudien har jeg benyttet skrivingen min som et virkemiddel til å kontinuerlig holde meg inne i casen.

4.8 Analysestrategi

Til forskjell fra kvantitativ forskning og statistisk analyse, eksisterer det ingen kokebokoppskrift eller fast formel til å veilede den uerfarne forsker gjennom analyseprosessen i en casestudie. I stedet avhenger analysen av min egen empiriske tankemåte, presentasjon av signifikant data og nøyaktige betraktninger av alternative tolkninger (Yin, 2014). Analyse av data i casestudier er både krevende og kanskje det minst utviklede aspektet av studiedesignet, men potensielle utfordringer knyttet til denne prosessen kan reduseres betydelig dersom man har en god analysestrategi (Yin, 2014). Mine analyser av fotballmiljøet på Holmlia tar utgangspunkt i en tilnærming som jeg mener er best egnet for å operasjonalisere premisene den holistisk-økologiske tilnærmingen til et talentutviklingsmiljø bygger på, samt behandle datamengden på en oversiktlig og god måte.

Min helhetlige tilnærming til casen er eksplorerende integrerende, noe som medfører at innsamling og analyse av data sammenflettes, og den mest adekvate analysestrategien vurderes i så henseende som en ”abduktiv analysestrategi” (Chamberlain, 2006; Dubois & Gadde, 2002). Den abduktive metoden forklares av Dubois & Gadde (2002) som en systematisk kombinerings av deduksjon og induksjon, der man kontinuerlig beveger seg frem og tilbake mellom empiri og teori (Dubois & Gadde, 2002). Dette stammer fra en tanke om at teori ikke kan forstås uten empirisk observasjon og motsatt. Ved en abduktiv tilnærming vil altså det teoretiske rammeverket stadig utvikle seg og i så måte gi retning til de empiriske dataene, mens de empiriske dataene på sin side vil kunne resultere i identifikasjon av uforutsette problemstillinger og dermed føre til endringer i det teoretiske rammeverket. Denne ”frem og tilbake”-prosessen er nettopp det Dubois & Gadde (2002) referer til som systematisk kombinerings, og ved at det er kontinuerlig bevegelse mellom teori og empiri får man som forsker hele veien utvidet sin forståelse av det empiriske fenomenet. En abduktiv metode blir sett på som adekvat når det kommer til å oppdage nye ting, mens den egner seg dårlig til studier der man søker å bekrefte en gjeldende teori (Dubois & Gadde, 2002). Jeg søker økt forståelse og ny kunnskap om et fenomen det ikke eksisterer noe empiri på, og med andre ord

sammenfaller en slik abduktiv analysetilnærming presist med det som er utgangspunktet for min case.

Jeg har vært opptatt av å male et vidstrakt bilde av funnene mine. Hensikten er å redegjøre for de mange dimensjonene som utgjør talentutviklingsmiljøet Holmlia, samtidig som leseren selv får muligheten til å vurdere om de kjenner seg igjen i funnene som blir presentert (Tracy, 2010). Ved en slik tilnærming legges det også opp til at personer i posisjon til å påvirke et talentutviklingsmiljø kan utvide sin kunnskapsplattform, noe Flyvbjerg (2013) påpeker at kjennetegner ekspertise. Holmlia som talentutviklingsmiljø skiller seg i tillegg betraktelig fra normalen og tilfører derfor et nytt og annerledes perspektiv på et talentutviklingsmiljø. I kontrast til andre miljøer som faller innunder definisjonen har ikke Holmlia noen uttrykt ambisjon om å være et talentutviklingsmiljø.

Tjora (2017) skriver om en kodeprosess ved kvalitative studier han kaller ”induktiv empirinær koding” - heretter IE-koding. Arbeidsmåten ved IE-koding består av å starte med det første analysedokumentet – enten et intervju eller et feltnotat - og opprette koder ut ifra dette. Det kan være eksempelvis et ord, en frase, en del av en setning, et utsagn eller en kort dialog. Etter å ha gjennomgått hele det første analysedokumentet går man videre til neste dokument. Her fortsetter man arbeidet med de opprettede kodene fra første dokument samtidig som man legger til nye som fremkommer. På denne måten jobber man seg gjennom alle dokumentene og genererer en liste med slike koder, samtlige generert induktivt på basis av dataene man har samlet. Alle intervjuene mine ble tatt opp på bånd, for så å bli IE-kodet. Observasjonen er også IE-kodet. Etter at jeg kodet alle analysedokumentene så jeg de fremkomne kodene i lys av hverandre, og de kodene som hadde sterk tilknytning eller gikk ut på det samme ble plassert innunder en felles paraply – altså et samlebegrep med større spennvidde. Selv om en oversettelsesprosess er umulig å gjøre fullstendig objektiv (Tjora, 2017), sammenfaller min analysestrategi med hva som er målet med IE-koding:

1. Å ekstrahere essensen i det empiriske arbeidet
2. Å redusere materialets volum
3. Å legge til rette for idegenerering på bakgrunn av empirien

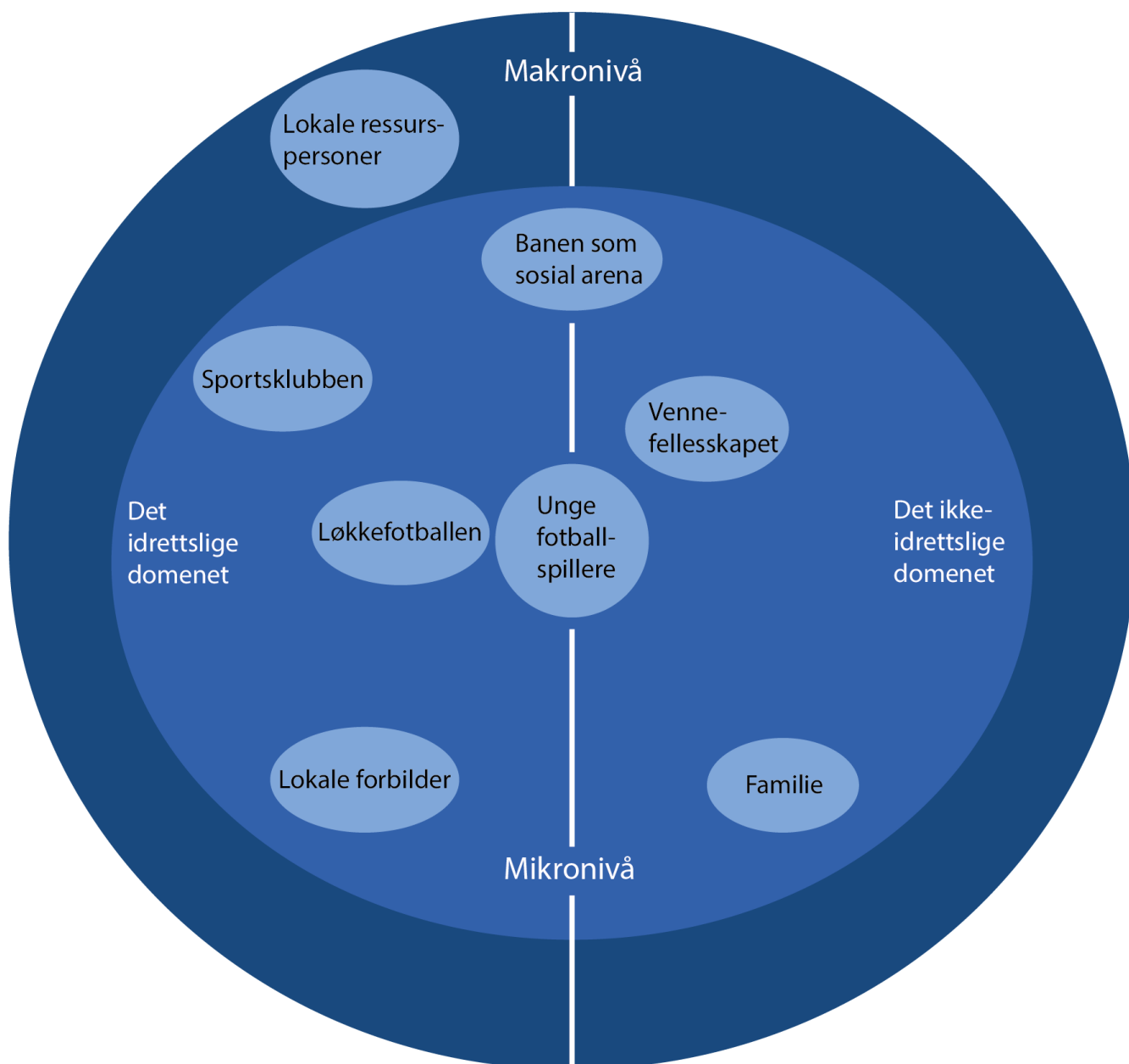
5. Resultater

I dette kapitlet presenterer jeg resultatene mine og gjør rede for analysen jeg har gjennomført med basis i casestudien. I tråd med min vitenskapsteoretiske posisjon og casestudiens potensial for kunnskapsproduksjon, forsøker jeg å gi virkelighetsnære beskrivelser og kvalifiserte svar på de spørsmålene jeg har til hensikt å belyse om Holmlia som talentutviklingsmiljø i fotball. Det er viktig å presisere at den empiriske tolkningen jeg presenterer i dette kapitlet er et resultat av den virkeligheten som er riktig for meg; skapt i et samspill mellom meg som forsker, Holmlia som fotballmiljø, og mitt erfaringsmessige og akademiske utgangspunkt. Den beskriver med andre ord min unike forståelse av miljøet, og andre forskere vil kunne avdekke andre funn dersom de tar for seg det samme. Resultatene presenteres i narrativ form, i tråd med vanlig praksis ved eksplorerende casestudier (Yin, 2014), og samme metode som lignende casestudier har benyttet (Henriksen, 2010; Hvid Larsen, 2013).

Slik Henriksen (2010) og Hvid Larsen (2013) gjorde i sine doktorgradsavhandlinger, velger også jeg å presentere en empirisk versjon av ATDE og ESF-modellene. Versjonene illustrerer hvordan jeg fortolker miljøets særegne karakter, innenfor de rammene modellene tillater. Elementer som i teorien kan ha innflytelse på hvordan et talentutviklingsmiljø ser ut og fungerer, men som ikke har fremkommet gjennom mine data, er blitt utelatt fra de empiriske modellene. I tråd med mitt studiedesign har jeg latt miljøet og personene inkludert i studien sin forståelse av det få avgjøre hvilke kategorier som er relevante.

5.1 ATDE – Talentutviklingsmiljøet Holmlia

Dette kapitlet vil beskrive de bestanddeler som i sum viser min forståelse av Holmlia som et talentutviklingsmiljø. Figur 4 fungerer som en empirisk versjon av studiens første problemstilling, hvordan Holmlia som et talentutviklingsmiljø i fotball er bygget opp. Strukturen som er presentert i kapittel 3 om min teoretiske forståelsesramme er blitt fulgt, og Henriksen (2010) sin definisjon av et talentutviklingsmiljø er utgangspunktet for modellen som er presentert. Modellen har til hensikt å beskrive utviklingsmiljøet på Holmlia ved å klargjøre innholdet i relasjonene og komponentene som utgjør det. Hovedfokuset for denne analysen er derfor relasjonen mellom miljøets sentrale komponenter og hvordan disse har påvirket Holmlia sine forutsetninger for talentutvikling.

Figur 4 – Min beskrivelse av fotballmiljøet på Holmlia

Figur 4 er min visuelle beskrivelse av Holmlia som talentutviklingsmiljø i fotball. Som miljøets kjerne er de *unge fotballspillerne* som er på Holmlia - min operasjonalisering av det som i ATDE-modellen fremgår som den prospektive eliteutøveren. Modellen viser hvordan unge fotballspillere fra Holmlia står i relasjon til miljøets komponenter på både mikro – og makronivå. Jeg vil først gjøre rede for bestanddelene i det idrettslige domenet på mikronivå (til venstre for midtlinjen i det innerste området). Deretter det ikke-idrettslige domene på mikronivå (til høyre for midtlinjen i det innerste området). Til slutt vil jeg presentere bestanddelene på makronivå (figurens ytre område). Bestanddelenes plassering har samme

struktur som på mikronivået – det idrettslige domenet til høyre og det ikke-idrettslige til venstre. Samarbeid med andre aktører i den økologiske konteksten - som skolen, andre klubber og forbund - beskrives som tilnærmet fraværende, og har derfor ikke fått noen plass i denne studiens miljøbeskrivelse.

5.1.1 Mikronivå

Med henhold til min definisjon av ATDE-modellens mikronivå i kapittel 3.1.1, beskriver komponentene på dette nivået de arenaene i miljøet som påvirker den unge spilleren på daglig basis. Som man ser av figur 4 er majoriteten av modellens bestanddeler på mikronivå, hvor kun to av åtte er på makronivå. De bestanddelene som ligger tettest på miljøets kjerne forstås som de med størst grad av påvirkning på de unge spillerne. Under det ikke-idrettslige domenet presenteres ”vennefellesskapet” og ”familie”, under det idrettslige domenet presenteres ”løkkefotballen”, ”lokale forbilder” og ”sportsklubben”, mens ”banen som sosial arena” faller innenfor både det idrettslige og ikke-idrettslige domenet. Den er idrettslig fordi den referer til de stedene der den selvorganiserte fotballaktiviteten på Holmlia utspiller seg, og ikke-idrettslig fordi den i tillegg til å være en arena for fotballspilling, også er en arena for generell sosial omgang.

Banen som sosial arena

”Det var på en måte en sosial greie hvor man møttes å spilte fotball. Det var liksom lekeplassen. Det var der man møttes og sosialiserte seg og hadde det gøy sammen.” - Senior elitespiller 7 om det å være på fotballbanen på Holmlia

”De hadde to arenaer, eller tre da: Skolen, hjemme og banen. Det var liksom det som var deres arena.” – Trener 3 om statusen banen hadde på Holmlia

”Banen” referer til de stedene der den selvorganiserte fotballaktiviteten på Holmlia fant sted. Som oftest var det på Lusetjern kunstgress, men det kunne også være på asfaltbanen på Åsbråten, ballbingen på Asperud eller en liten gressfleck bak klubbhuset til Holmlia sportsklubb. Man spilte der det var mulighet og plass, og om man ikke fikk plass på hovedbanen - Lusetjern kunstgress, søkte man tilhold et annet sted og ventet til det ble ledig. Banen er den arenaen i fotballmiljøet som er tettest på spillerne, og sammen med ”den selvorganiserte fotballspillingen” og ”vennefellesskapet” den mest sentrale komponenten i de unge spillernes daglige aktivitet. I fotballmiljøet på Holmlia fungerer banen som den sosiale

arenaen i miljøet. Møteplass, samlingsted og lekeplass er blant ordene som brukes til å beskrive den. Senior elitespiller 7 sier følgende om sitt forhold til banen:

”Et samlingssted. Lek og moro. Det er jo det som var starten og det som på en måte førte til at man spilte så mye fotball som man gjorde.”

”Jeg bor på banen her” sier Lokal spiller 1, mens Senior elitespiller 5 forklarer at det nesten var sånn at man måtte bli dratt ut av banen for å komme seg hjem: *”Foreldrene måtte komme å hente deg”*. Senior elitespiller 4 sier at: *”Foreldrene mine visste jo; var jeg ikke hjemme, så var jeg på fotballbanen. De visste alltid hvor jeg var.”* Senior elitespiller 2 forteller at det å være på banen i bunn og grunn var det eneste stedet man var dersom man ikke var på skolen:

”Det eneste man holder på med når man er ung, bortsett fra skolen, det er jo å være på banen. Når jeg gikk på ungdomsskolen og, i friminuttene, det var jo lunsj, men folk var jo på banen i stedet for.”

Senior elitespiller 5 fortalte at det var en underforståelse i miljøet at dersom man ikke var hjemme, så var man på banen. At selv om man også trente på egenhånd og enkelte ganger ble enig om å spille sammen, var det ikke et behov for å avtale eller koordinere når og hvor man skulle møtes for å spille. Han forklarer det slik:

”Utenom fotballtreninger var det sånn ‘hei, hva skal du i dag?’. På den tiden der var det jo ikke Iphone og snapchat en gang. Man hoppet på sykkelen, og alle visste hvor vi skulle møtes. Det var ikke noe sånn ‘hvor skal du?’. Vi møttes på banen.” - Senior elitespiller 5

Senior elitespiller 7 forteller at det bare var å pakke sekken, ta med seg en ball og dra ned på en bane - der møtte man på noen. Denne oppfatningen går også igjen hos flere av de andre i studien, både trenere, senior elitespillere og lokale spillere:

”Vi ringte ikke hverandre, ingen av gutta hadde mobiltelefon... Det var å sykle bort, banke på, og man visste – var man ikke hjemme, så var man på fotballbanen, mest sannsynlig. Man kunne bare være ett av to steder liksom.” - Senior elitespiller 4

”Før avtalte man ikke å møtes på banen, man bare kom. Alle var der.” - Lokal spiller 3

”For å si det sånn, det er en bydel og et område i bydelen som har veldig lite tilbud til ungdommen generelt, og da er det liksom banen man tyr til, og fotballen.” - Trener 2

Den sosiale dimensjonen av livet som tenåring er mangefasettert, og utvilsomt miljøbettinget. Vokser man opp på en gård, er sjansen større for at man begynner med gårdsstell. Dersom alle klassekameratene dine bruker fritiden til lekser eller gaming, er sjansen større for at også du vil gjøre det. Blant de unge fotballspillerne på Holmlia var det ikke noe annet enn fotballbanen som gjaldt på fritiden. Senior elitespillerne forteller at det nesten var førstemann til banen da muligheten bød seg:

”Det var sånn at når vi var yngre var det ikke snakk om å gå ut på en fredag kveld, ut på byen eller finne på noe tull og tøys. Det var rett på banen. Fri fra skolen, rett på banen.” - Senior elitespiller 5

”Det var jo ikke å sitte hjemme og spille playstation, du var jo ikke hjemme å så på TV. Du kom hjem fra skolen, hadde du ikke trening, okay, da spiser du og går rett på banen, også er gutta der. Det er liksom, det var alt vi holdt på med når vi var yngre.” - Senior elitespiller 2

”Banen som sosial arena” er utvilsomt en sentral komponent i fotballmiljøet, samtidig som den også har gitt grobunn for det som er den fremtredende fotballaktiviteten på Holmlia, nemlig den selvorganiserte fotballspillingen, eller ”løkkefotballen”.

5.1.2 Det idrettslige domenet

Løkkefotballen

I motsetning til andre talentutviklingsmiljøer har samtlige av spillerne som har slått i gjennom fra Holmlia vokst opp i samme økologiske kontekst, nemlig i drabantbyen sørøst i Oslo. De har gått på den samme ungdomsskolen, de har hengt på den samme fritidsklubben, de har spilt barnefotball i den samme sportsklubben og, ikke minst, spilt selvorganisert fotball på den samme løkka. ”Løkkefotballen” referer til den selvorganiserte fotballen som ble spilt av de unge spillerne på Holmlia.

”For å være ærlig så var det mye mer løkkefotball enn vanlig trening. Mye mer! Det var så mye mer liksom.” – Senior elitespiller 6 om mengden av løkkefotballspilling.

Senior elitespiller 7 har i likhet med Senior elitespiller 6 og de andre spillerne i studien få erfaringer fra den organiserte fotballtreningen på Holmlia, og trekker heller frem den uorganiserte, eller selvorganiserte fotballspillingen, som den vanligste treningsformen:

”Det ble jo mye uorganisert, var jo mest av det. Det var jo sikkert daglig. Både i friminuttet og sånne ting, og kanskje litt i etterkant av skole, så var man hjemme å spiste og så var man ute igjen å spilte. I helger og sånn var man å spilte. Så det var på en måte et fint miljø sånn sett. Mange som hadde lyst og synes det var gøy med fotball.” - Senior elitespiller 7

På spørsmål om hvor mye tid som faktisk ble brukt til å spille selvorganisert på løkka, er samtlige av senior elitespillerne i studien klare i sin tale: Det var hele tiden. Både Senior elitespiller 4 og 6 forteller at de spilte hver eneste dag, mens Senior elitespiller 2 påpeker at du finner folk som spiller fotball i bingen til så sent som klokken ett på natta. Senior elitespiller 5 sier følgende om hvor lenge de spilte og hvor langt de var villig til å gå for å få spilt fotball sammen på løkka:

”Vi var der til lysene ble skrudd av, på banen, også prøvde vi å spille med mobil-flashlight, men det var umulig. Så noen ganger, hvis det var seriøst liksom, hvis det var intenst før lysene ble skrudd av, så fortsatte vi. Mens det var mørkt, uten at vi så. Du kunne skyte skudd også reagerte ikke keeperen selv om ballen var rett foran han. Jeg har spilt en gang, med mobil som var lyst inn på banen, og vi fortsatte ut kvelden. Da skjønner du at det er skikkelig glede her.”

Selv om løkkefotballen pågikk hele året, trekkes spesielt somrene frem som en tid der det var mye selvorganisert fotball. Senior elitespiller 1 og 3 sier følgende om mengden løkkefotball som ble spilt om sommeren:

”Som regel så pleide man alle å møtes, sånn 40 stykker, og spille to lag. Jeg husker vi pleide å spille fra klokken 2 til klokken 10. En hel sommerferie, og bare spille fotball.” – Senior elitespiller 1

*”Det var hele tiden. Sommeren, fyf**n ass. Det er helt sykt, spiste ikke mat en gang... Du bare er der hele tiden. Den ene gangen så var jeg der i kanskje fem timer, svetta og alt sammen, gikk hjem, var så sliten at jeg la meg ned på gulvet. Orka ikke komme meg i senga engang. Så sjekka jeg facebook, der sto det: ”Hei gutta, det er spilling klokka 8”. Jeg bare løp ned igjen ass. Løp ned igjen og spilte.”* - Senior elitespiller 3

Løkkefotballen på Holmlia bærer preg av lekenhet, frihet og løssluppenhet. Det er lite struktur og regler, lite system og taktikk. ”Det er litt mer naturlig at man skiller seg ut” sier Senior elitespiller 7, og mener den største forskjellen mellom løkkefotballen på Holmlia og andre

fotballmiljøer han har vært i er at man tørr å gjøre litt mer spesielle ting på Holmlia. Trener 3, Senior elitespiller 2 og Senior elitespiller 5 trekker frem fotballgleden og barnsligheten som andre typiske kjennetegn ved den selvorganiserte løkkefotballen:

”Skårer du et mål, kanskje fra en corner, ja, da klapper dem. Men slår du en tunnel, da står gutta og jubler. Det er litt den gleden, litt den barnsligheten.” – Trener 3

”Det er én ball, også er det om å gjøre å holde på ballen. Så bare løper du rundt og rundt. Så skal du finte, så drar du luker. Alle ler.” – Senior elitespiller 2

”Organisert trening var liksom: Kom på trening, ha en pasningsdrill, alt skulle være fokus, seriøst, treneren snakka. Du hadde det gøy også, selvfølgelig, men løkkefotballen er noe annet. Der er det sånn: Tunell, du smiler, du ler. Det er litt mer fotballglede, og det er med liksom dine nærmeste venner.” - Senior elitespiller 5

Løkkefotballen på Holmlia er en arena der det er lov å prøve på ting og slippe løs ferdighetene sine med ball. Drible, finte, prøve på triks og være kreativ. Senior elitespiller 2 poengterer at det er mye mer finting på Holmlia enn andre steder. Løkkefotballen på Holmlia er preget av tekniske spillere som vil være best med ballen og vise frem ferdighetene sine. Og klarer du det, får du anerkjennelse. Det er i all hovedsak her fokuset hos den selvorganiserte fotballen ligger, og dette bærer innholdet i treningshverdagen preg av. Nesten uten unntak tar løkkefotballen form som spill, og det var sjeldent man drev med andre øvelser dersom man var nok folk til å spille:

”Vi kom nesten aldri og hadde øvelser og varmet opp sammen eller noe sånt. Det var bare tre velgere, velg ut et lag, taperne får asshole. Ferdig med saken.” - Senior elitespiller 1

Det finnes utallige måter å organisere spillebasert trening på. Du kan spille 11 mot 11, 7 mot 7, 5 mot 5. På store mål, små mål, uten mål, på ett mål. To lag, tre lag, alle mot alle. I fotballmiljøet på Holmlia utøves flere varianter av spill, men særlig én spilløvelse sto frem som populær: ”16-meteren”. 16-meteren er en spillform som foregår inne i sekstenmeteren, i bredderetningen. Man spiller fem mot fem på syvermål. Spillereglene varierer litt fra gang til gang, men konseptet er alltid det samme: første lag til ti mål, der man må vinne med to scoringer. Er det tre lag eller flere er det første lag til seks seire, der vinnerlag i enkeltkamp blir stående og møter neste lag i køen. Både Lokal spiller 2 og Senior elitespiller 6 forteller at det gikk mye i 16-meteren når man var på banen:

”Når vi er på banen spiller vi hele tida 16-meteren, alltid. Spiller som regel til vi er slitne og ikke orker mer. Kan gå flere timer.” - Lokal spiller 2

”Mye innafor 16 der. Det har hjulpet mye. Trangt, Barcelona-fotball og sånn.... 16-meteren er legendarisk på Holmlia den.” - Senior elitespiller 5

”Sommeren var bare 16. Når vi ikke hadde treninger, for vi pleide å ha fri om sommeren, da var det bare 16 ass. Hele tiden... Det var hver dag selvfølgelig.” – Senior elitespiller 6

I fotballmiljøet på Holmlia er den selvorganiserte fotballspillingen den mest praktiserte treningsformen. Selv om det også foregår organisert trening på Holmlia, i regi av blant annet sportsklubben og lokale ressurspersoner, er ikke den i nærheten av løkkefotballen når det kommer til volum og mengde. Det er løkkefotballspill som i overveiende grad er den anvendte treningsmetoden, og samtlige av de intervjuede senior elitespillerne er enige om at de i barne – og ungdomsårene tilbragte langt flere timer på løkka enn de gjorde i organisert trening. Det kommer i tillegg frem at den organiserte treningen som fant sted på Holmlia bar sterkt preg av løkkefotball:

”Organisert og organisert... Altså, treninga besto rett og slett av at vi kom, vi jogga et par runder frem og tilbake... Så kanskje en liten firkant noen ganger, og så var det egentlig rett inn i spill.” - Senior elitespiller 4

”Det var ikke i nærheten av det vi kjørte i Vålerenga. Vålerenga var ordentlig organisert... Holmlia-treninger var liksom spill, ikke sant. Skjønner du? Direkte. Det var liksom oppvarming, innledning og så avslutning” - Senior elitespiller 6

”Sånn fotballtreninger med laget var jo som regel bare, hvert fall i ung alder, møte opp og spille fotball. Det var ikke noe spesielt, det var nesten som man bare møttes en gjeng og spilte på en måte. Så ble det jo litt mer etter hvert at man prøvde å ha litt ting, men det var mye å bare spille fotball.” - Senior elitespiller 7

Løkkefotballen har en stor plass i fotballmiljøet på Holmlia. I hvilken grad den har influert de unge spillernes grad av suksess, og hvilke grunnpilarer den legges opp etter, beskrives og diskuteres senere i oppgaven.

Lokale forbilder

”Han var jo proff den gangen han trente med oss hele tiden. Han synes det var gøy med kompiser og alt.” – Trener 3 om en senior elitespiller på treningsbesøk på Holmlia

En sentral komponent i fotballmiljøet på Holmlia er det jeg har valgt å definere som ”lokale forbilder”. Lokale forbilder refererer i denne sammenheng til de spillerne fra Holmlia som de yngre ser opp til, særlig spillere som har tatt steget videre til en større klubb og blitt profesjonell, men som allikevel fortsetter å være en del av fotballmiljøet.

Under min første observasjonsøkt, som var med seniorlaget til Holmlia, traff jeg på en av studiens inkluderte senior elitespillere. Han hadde fri fra treninger med OBOS-liga laget sitt og benyttet muligheten til å være med kompisene sine fra fotballmiljøet på Holmlia for å spille. Han har ikke bodd hjemme på en stund, men forteller at han kommer på besøk så fort han kan. Han forteller videre at mange av de andre senior elitespillerne også gjør det, og at han elsker å være med ”gutta”. Trener 4 forklarer at det stadig vekk kommer spillere på 8, 9, 10 og opp til 12 og 13 år på seniorlagets treninger for å se på. Senior elitespiller 5, som er blant de yngste senior elitespillerne fra Holmlia i dag, husker at han fra tiden på løkka så opp til flere av de eldre spillerne og lot seg inspirere og motivere av hvordan de spilte:

”Vi hadde jo de eldre gutta som vi så opp til, og de var veldig gode fotballspillere og nådde jo langt. Fellah var jo stjerna ganske tidlig... Så da vi så de og de spilte på banen, av og til fikk vi være med, så vi jo at konkurranseninstinktet deres var noe helt annet. For dem betydde det veldig mye å vinne. Bare innafor 16.” – Senior elitespiller 5

Trener 3 forteller at når han var aktiv på feltet og trente Holmlia sitt A-lag, som er drøyt 10 år siden i dag, var det ikke rent sjeldent at tidligere Holmlia-spillere kom på besøk for å være med på trening eller møtte opp på banen for å spille løkkefotball. *”Stjernene gjør seg synlige”* sier en tilskuer jeg pratet med under observasjonsperioden min, og poengterer at alle som spiller på Holmlia har hatt idoler i miljøet de har kunnet se opp til, og som de i tillegg kjenner. Trener 4 sier at de unge spillerne på Holmlia *”ser opp til hverandre og kjenner idolene sine, ofte personlig”*.

Èn ting er at man som senior elitespiller synliggjør seg for de yngre utøverne i miljøet, en annen ting er at man faktisk også har nære relasjoner og tette bånd. I fotballmiljøet på Holmlia har man det, også på tvers av aldre. Senior elitespiller 6 sier følgende:

”Alle kjenner hverandre veldig godt... Alle de spillerne her (på listen over nåværende senior elitespillere), kjenner hverandre veldig godt. Jeg kunne møtt én av de og vært med de hele dagen, skjønner du? Akkurat det er veldig kult.” – Senior elitespiller 6

Til tross for de store aldersforskjellene kjenner mange hverandre på personlig plan. Senior elitespiller 4 er blant dem som nøt godt av at man hadde tette relasjoner på tvers av aldre, og trekker frem at han har tilbrakt tid med flere av de eldre senior elitespillerne på banen opp igjennom: *”For å ta meg selv, jeg fikk spille med Fellah, Mathis, Dio, og jeg er jo fire år yngre enn Dio”*. Fellah, Mathis og Dio referer her til Mohammed Fellah, Mathis Bolly og Adama Diomande, som alle opererer på den internasjonale fotballarenaen i dag. Senior elitespiller 4 tillegger:

”Også for meg som var ung, jeg ville jo også vise meg fram. At jeg var god nok til å spille med Fellah og Mathis og Dio. Å spille med de for meg var stort, så jeg ville jo også vise meg fram. Vise at jeg var god. Det gjenspeilet seg hos flere, at man ville vise seg frem, og spesielt når man spilte med de eldre.”

Det kommer frem gjennom både intervjuer og feltsamtaler at man som ung spiller i fotballmiljøet på Holmlia har latt seg motivere av at andre spillere har oppnådd suksess, og at det på tvers av alder og nivå er nære relasjoner innad. Hva det har betydd for de yngre spillerne å ha lokale forbilder som har gjort seg synlige i miljøet betraktes i kapittel 5.2.1 og diskuteres i kapittel 6.

Sportsklubben

”Når jeg var der var det kun en breddeklubb. Vi hadde ikke noe hospitering eller noe sånt, det var på en måte bare at vi spilte fotball, og det var det.” – Senior elitespiller 7 om sportsklubben

”Sportsklubben” referer i denne studien til Holmlia Sportsklubb sin fotballgruppe. Sportsklubben er den av komponentene i det idrettslige domenet som er lengst unna miljøets kjerne. Der relasjonen mellom de unge spillerne og løkkefotballen virker å være tett og daglig, forholder det seg annerledes når det gjelder sportsklubben. Relasjonen mellom Holmlia Sportsklubb og de unge spillerne i fotballmiljøet har i overveiende grad vært i form av en organisert treningsarena der man trente og spilte kamper sammen noen ganger i uken. Den unge spilleren er en del av et lag i barne - eller ungdomsfotballen, og det er på mange

måter kun det. Senior elitespiller 1, 4 og 7 sier følgende om sportsklubben sin posisjon i fotballmiljøet på Holmlia da de var en del av det:

”I Holmlia SK føler jeg ikke at man får noe hjelp til å bli en bedre fotballspiller. Her må man klare seg selv.” – Senior elitespiller 1

”Det var egentlig ikke noen forutsetninger for at noen skulle lykkes, ettersom ressursene var som de var. Det er ikke noe spesielt med penger i klubben. Vi hadde egne flasker med hjemmefra, hadde med frukt selv, hadde ikke noe sånne ting.” – Senior elitespiller 4

”Det er jo ikke så mye som er veldig strukturert, for å si det sånn. Det var det i hvert fall ikke når jeg gikk der. Det er en breddeklubb som har foreldre som trenere, og som trener og holder på. Det er det. Så har det jo da dukket opp mange gode spillere etter hvert, som har kommet opp og på en måte gitt ett slags talentutviklingspreg på klubben da. Men akkurat hvor mye klubben har endra seg, det vet jeg ikke.” – Senior elitespiller 7

Det går igjen blant alle jeg har pratet med at den organiserte klubbtreningen bærer lite preg av system, taktikk og fag, og heller baserer seg på en løkkefotballpreget stil. Ingen av senior elitespillerne kan erindre noe form for samarbeid mellom sportsklubben og andre aktører i miljøet og poengterer at det aldri fantes akademier eller lignende talentutviklingsprogrammer. Dette støtter trenerne i studien, der Trener 2 og 3 forklarer at sportsklubben aldri har hatt økonomisk handlingsrom eller ressurser til å sette i gang slike prosesser.

Den organiserte klubbtreningen har for de unge spillerne på Holmlia hatt en liten plass i treningshverdagen. Senior elitespiller 1 forteller at de gikk hele vintre uten organisert trening på grunn av manglende fasiliteter og snødekt bane, mens Senior elitespiller 5 fremlegger at det var fri fra organisert klubbtrening hele sommeren. Senior elitespillere 6 og 7 beskriver mengden organisert klubbtrening slik:

”Treninger med laget, kanskje 2-3 ganger i uka, og det var bare én time fordi noen andre skulle ha banen.” – Senior elitespiller 6

”Hvis du tenker deg frem til jeg var 12-13 og faktisk var i Holmlia, var 80 prosent av treningen min på egenhånd og 20 prosent var med klubben. Og det som var med klubben var spill.” – Senior elitespiller 7

Senior elitespiller 4 understreker også at det var mindre av organisert trening med klubb, og at

selv om det var noe organisert, har de på Holmlia gjort det på sin egen, mer frie måte:

”Vi vet at de andre trente på en annen måte enn det vi gjorde, men vi kjørte vår egen vei. Vi gjorde det på vår måte. Også hadde vi nesten aldri løpeøkter. Noen ganger. Andre, typisk norske lag, hadde mye løpetreninger, pasningsøvelser og mye sånn. Vi hadde ikke så mye av sånt. Det var ikke så mye organisert. Det var litt organisert selvfølgelig, det må jo det, ellers løper jo bare 11 mann rundt på banen... Men det var veldig sånn fritt.”

Som nevnt i delkapittel 5.1.2 lignet den organiserte treningen i regi av sportsklubben veldig på den selvorganiserte løkkefotballen, og trenerne som ledet den var utelukkende lokale personer, gjerne foreldre. Mengden av trening i regi av sportsklubben beskrives heller ikke som spesielt stor, og derfor har den blitt plassert såpass langt unna miljøets kjerne. Sportsklubben beskrives som en breddeklubb uten noe særlig med ressurser, verken av materiell eller økonomisk karakter. Hvordan dette har influert de unge spillernes vei mot suksess kommer jeg tilbake til i kapittel 5.2.2. Det vil også diskuteres i kapittel 6.

5.1.3 Det ikke-idrettslige domenet

Vennefellesskapet

”Det jeg savner mest med Holmlia er garderoben, familiefølelsen med gutta.” –
Senior elitespiller 2 om vennefellesskapet

Fotballmiljøet på Holmlia er som de fleste andre talentutviklingsmiljøer, konstruert og formet av de menneskene som utgjør det. I motsetning til de fleste andre talentutviklingsmiljøer består derimot ikke Holmlia sitt fotballmiljø av heltidsansatte, trenere med utdanning eller håndplukkede spillere fra andre lag. Fotballmiljøet på Holmlia er basert på lokal tilhørighet, utelukkende inneholdende spillere fra byområdet eller nærliggende byområder. På Holmlia spiller du med de du er med hver eneste dag, og som du har vært med hver eneste dag i oppveksten. En kompisgjeng mer enn et toppidrettsmiljø påpeker Senior elitespiller 6, og sier følgende om spillergruppen på Holmlia:

”Den største forskjellen er vel egentlig at du spiller med de du er med hver eneste dag. Nå er det liksom at jeg drar på jobb. Jeg er jo oppvokst med de jeg spilte på lag med, alle sammen, og har jo bedre kjennskap til de. Det er egentlig det, at jeg kjenner de bedre... Man kom jo fra samme bakgrunn, må ikke glemme det. Når jeg var i Vålerenga, kom jo én fra Eidsvoll, og en

fra der, og helt forskjellige bakgrunn. Men på Holmlia, der kom vi fra samme bakgrunn. Opplevd det samme.”

Spillergruppen som utgjør utviklingsmiljøet på Holmlia er tilnærmet helt og holdent lokalt forankret i byområdet. Hvor vidt dette er med på å skape et spesielt bånd mellom dem skal ikke jeg diskutere her, men at man er opptatt av å støtte hverandre og unne hverandre suksess selv om man konkurrerer, er noe både senior elitespiller 1, 3 og 6 påpeker:

”Det er det som er med Holmlia; hvis én lykkes så blir alle rundt glad for den personen som lykkes... Man konkurrerer om å bli best, men hvis en annen klarer det er man glad på den personens vegne og ønsker han det beste... Jeg tror ikke det er sånn så mange andre steder, men her på Holmlia er det sånn.” – Senior elitespiller 1

”Det er liksom et bånd rundt spillerne, det er det vennskapet da. Så gøy, samtidig som du liksom pusher deg selv. Også er det masse konkurranseinstinkt samtidig. Vi spiller jo mye fotball hele tiden innenfor 16-meteren.” – Senior elitespiller 3

”Man er ikke kjipe hverandre (når en annen oppnår suksess eller lykkes). Får dårlige tanker og snakker stygt om andre. Det er mer at man respekterer han som klarte det, siden alle andre prøvde like mye som deg. Da må du ha gjort noe ekstra da, bak kulissene... Det har ikke vært noe dårlig støtte (fra gutta), i det hele tatt. En sånn bra type av sjalusi... Ikke at man hater på hverandre. Mer at ‘han klarte det ass, min nærmeste klarte det, hvordan klarte han det?’. Så begynner du å gå i deg selv og tenke at jeg må klare det, det er ikke noen annen mulighet.” – Senior elitespiller 6

Samhold. Felleskap. Familie. Dette er blant ordene som i overveiende grad har gått igjen når jeg har spurt informantene om de kan sette ord på hva som kjenner seg fotballmiljøet på Holmlia. *”Kall det gjerne en familie”* (Trener 3). På spørsmål om hva som er hemmeligheten bak Holmlia sin suksess i å produsere senior elitespillere trekker senior elitespiller 6 frem fotballmiljøet, og i den sammenheng vennegjengen som utgjør miljøet:

”Det er rett og slett miljøet der. At det har alltid vært et miljø hvor vi elsker fotball. Rett og slett. Og når du på en måte har en ganske stor vennegjeng hvor alle spiller fotball, så vil du automatisk ta inn flere og flere og flere fordi man vil på en måte være en del av det samfunnet og miljøet. Jeg sier ikke at alle spilte fotball, men vi som spilte fotball, vi klarte på en måte og

dra med oss flere og flere fordi vi hadde det så gøy. Og folk ville på en måte være med oss og ha det gøy.”

Jeg har spurt de fleste senior elitespillerne hva de tror en person fra et annet miljø ville funnet mest annerledes dersom han ble invitert til å være med å spille fotball på Holmlia. Svarene varierer selvfølgelig fra person til person, men mange av svarene berører allikevel den samme tematikken – et helt spesielt vennefellesskap:

”Jeg tror han hadde blitt overraska over at, liksom: Senior elitespiller 3, han er ikke vennen min, Senior elitespiller 5, han er ikke vennen min, de er brødrene mine. At liksom, den kjærligheten vi har for hverandre, det ønske om at, det er ikke sjalusi... Som jeg sier, Dio (Adama Diomande) var i Premier League. Jeg skal til Premier League en dag, jeg skal spille Premier League, men jeg er ikke sjalu på han. Jeg unner han det. Han fortjener det” – Senior elitespiller 4

”Det må være miljøet, samholdet. Han må se at gutta er veldig glad i hverandre. Vi spiller kamp etter trening, har med én brødiskive og deler den i to så du spiser med meg. Vi har én flaske vann, vi deler den seks stykker. Vi spiller samla, alle har det gøy, men samtidig som det er seriøst. Det er et helt annet miljø en folk er vandt til føler jeg. Samholdet der, gutta, felleskapet, hvordan vi er, hvordan vi er forma – det er sånn at alle er brødre for hverandre.”
– Senior elitespiller 5

” Hvis du hadde vært med oss som ukjent, så hadde du følt deg hjemme med en gang og vært en av oss på kort tid. Når du skal til et annet sted du ikke er fra, så trenger du litt tid til å tilpasse deg – miljøet, folkene som er der, alt sammen – men når du kommer til Holmlia, så er du inne med en gang.” – Senior elitespiller 6

Som man ser av senior elitespillerne sine beskrivelser, skildres det på Holmlia et vennefellesskap og miljø som går langt utover den organiserte og selvorganiserte fotballspillingen. Det skildres et vennefellesskap der man ved siden av å spille fotball sammen, også tar vare på hverandre, støtter hverandre og pusher hverandre mot å lykkes. Der man unner hverandre suksess og samtidig lar seg motivere av hverandres suksess. Et vennefellesskap som er bygget opp av tette bånd og som lener seg på et sterkt samhold. Som

Senior elitespiller 4 poengterte, på Holmlia er man ikke medspillere eller kompiser, man er brødre.

Familie

Som man ser av figur 4 er komponenten ”familie”, sammen med ”sportsklubben”, plassert lengst vekk fra miljøets kjerne. Selv om de unge spillerne interagerer med familien sin på daglig basis, virker familien sin påvirkning å være fjernere og mindre omfattende enn de andre komponentene. De aller fleste jeg har pratet med har opplevd at familien har støttet opp under fotballsatsingen og i så måte vært positive, men at de i liten grad har vært tilstede og ikke hatt mulighet til å bidra noe særlig rundt det praktiske. Trenerne i studien legger ikke skjul på at det er mange lavterskelfamilier på Holmlia, og at fraværende familier og foreldre ofte er en utfordring med tanke på det praktiske og økonomiske omkring fotballdeltagelsen til de unge spillerne på Holmlia. Dette utdypes ytterligere i kapittel 5.2.2. Senior elitespiller 3, 4 og 6 svarer følgende på spørsmål om hvilken rolle familien spilte for fotballspillingen deres da de var i fotballmiljøet på Holmlia:

”Familien min har vært der. Mamma så tidlig at fotball var dét. Hun har pusha meg.” – Senior elitespiller 3

”De jobba veldig mye, men så ofte som de kunne kom de å så på kamper og kjørte meg til kamper. Spesielt i helgene. Så ofte som de kunne så de på, og de backa meg og broren min. Alltid backa oss med fotball, alltid visst at det var det vi ville.” – Senior elitespiller 4

”Støtten har vært veldig bra, men den er ikke sånn som den er for de som bor vest i byen. De i Bærum og sånn... For min del så møtte foreldrene mine opp og sånn, men det er ikke alltid, skjønner du?... Måtte passe på andre i familien, for vi er jo mange andre i familien.” – Senior elitespiller 6

Selv om familiene til flere av senior elitespillerne i studien ikke alltid har hatt mulighet eller kapasitet til å bidra og stille opp, har de vært en motivasjon for mange. På spørsmål om hva som har vært den sterkeste motivasjonen til å oppnå suksess, svarer Senior elitespiller 5 at det var ”Familien og sånn”, og legger til: ”Jeg har hatt yngre søsken og prøvd å være et godt

forbilde. Ut av hooden liksom, og lykkes. Få til noe for familien.” Også for Senior elitespiller 3 og 4 var familien en avgjørende motivasjonsfaktor:

”Jeg kjenner på det fortsatt jeg ass. Sitter hjemme hver dag og tenker på, når er det jeg skal få det skikkelige gjennombruddet til å forsørge sånn at mamma kan la være å tenke på det, samme med resten av familien.” – Senior elitespiller 3

”Ja, helt klart. De begge to er skikkelig arbeidsjern... Begge to jobber hver eneste dag. Eneste dag pappa ikke jobber er søndag, mamma jobber til og med søndag. Hun jobber alle dager i uka.” – Senior elitespiller 4

For enkelte, som eksempelvis Senior elitespiller 7, har foreldrene både vært tilstede og lagt til rette for at han skulle kunne nå toppnivå, men det er ikke gjengangsmelodien på Holmlia. Det er heller unntaket som bekrefter regelen. Familiens og foreldrenes rolle for spillerne på Holmlia er heller av motiverende karakter enn i form av noen direkte påvirkning på fotballspillingen deres. Videre fremkommer det at foreldrene til de unge spillerne på Holmlia som regel er positive og støttende til barna sine ambisjoner med fotballen, men at de i liten grad har hatt kapasitet til å stille opp og legge til rette for at de skal nå dem. Det gjelder selvfølgelig ikke alle, men det går igjen hos majoriteten. Foreldrenes manglende deltagelse og begrensede tilrettelegging utdypes i kapittel 5.2.2 om Holmlia sine forutsetninger.

5.1.4 Makronivå

Lokale ressurspersoner

”Det hjelper faktisk å ha én eller to personer som er der å pusher deg og virkelig bryr seg. Det får deg til å trene ekstra.” – Senior elitespiller 3

Lokale ressurspersoner refererer til de personene som har trent og i utstrakt grad bidratt til at flere unge spillere fra Holmlia har nådd senior elitenivå. De lokale ressurspersonene har både vært ansatte lagstrenere og personlige trenere for spillere på Holmlia, men har ikke vært ansatt på bakgrunn av faglig kompetanse og utdanning. Ved mange tilfeller har treningen snarere vært frivillig arbeid enn en jobb. Trener 1 forteller at han har god kjennskap til så å si alle spillerne som i dag spiller på senior elitenivå, og at han under sin tid som aktiv ressursperson i fotballmiljøet på Holmlia ofte gjennomførte frivillige økter.

”Jeg drev jo en lang periode å inviterte guttene til ekstratreninger på lørdager og søndager. Blant annet hadde vi en sånn joggetur da på 7 kilometer. Altså, det var tøft for de dere guttene der... Jeg hadde faktisk opp mot 28 stykker på frivillige økter, som løp den 7-kilometeren, på søndag morgen klokka 9.” – Trener 1

”Vi var én av de få (lagene) som dro på cuper. På grunn av Trener 1 da. Til Sunnmøre. Det var bare på grunn av han vi dro. Ingen andre har dratt på noe sånn cup. Ingen.” – Senior elitespiller 6

”Han var jo ikke trener på mitt lag. Han var mer med som en støttespiller. Også har han jo trent broen min sitt lag, og meg mye, og også hatt frivillige økter på Holmlia i ettertid, hvor mange av de her har vært med (peker på listen over senior elitespillere)... Så han har jo prøvd å bidra litt på den måten da. Han har jo veldig mye kunnskap om det, og interesserer seg for det.” – Senior elitespiller 7 om Trener 1

Som senior elitespiller 7 poengterer til slutt, var trener 1 genuint interessert i fotball og hadde kunnskap om det. At det har hjulpet de unge spillerne til å nå suksess er vanskelig å si, men dette med genuin interesse for fotball, og i tillegg for Holmlia, er noe som går igjen hos flere senior elitespillere når de skal beskrive lokale ressurspersoner som har vært viktige for dem:

”Det er bare at de har vært skikkelig fotballinteresserte. Glad i fotball og glad i fotballspillerne på Holmlia. De ser det er et bra fotballmiljø og sånt” – Senior elitespiller 5

”Jeg vet ikke, jeg tror ikke noen av dem hadde noen utdannelse innenfor det utenom egne erfaringer rett og slett. At de er fotballpatrioter, rett og slett. At de elsker fotball. De hadde ikke noe kurs, ikke noe trenerlisens” – Senior elitespiller 4

Senior elitespiller 1 trekker frem sin onkel som en sentral støttespiller, og forteller at han både har hjulpet ham og flere andre på Holmlia:

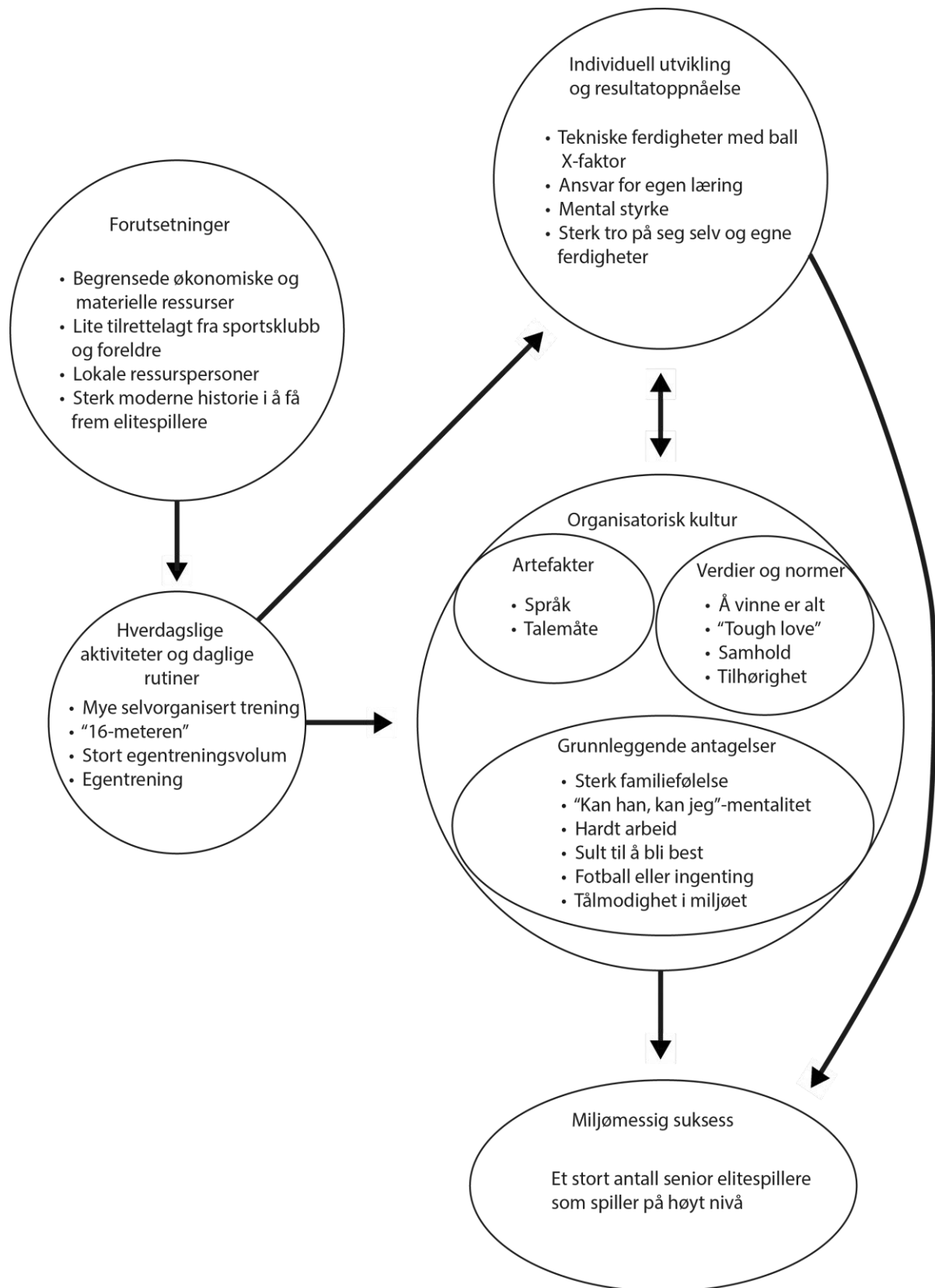
”Jeg føler ikke at det er noen akkurat trenere som har hjulpet meg, eller, jo, kanskje onkelen min. Han har jo hjulpet meg, men ellers enn det har det ikke vært noen trenere. Han har faktisk vært en av dem som har hjulpet folk på Holmlia.”

Uten at denne personen skal stå i fare for å bli identifisert, nevner flere av spillerne (Senior elitespiller 3, 4 og 5) at vedkommende var en sentral skikkelse i deres treningshverdag på Holmlia, og en som hjalp dem i veien mot å senere nå senior elitenivå. Senior elitespiller 2 sier: *”Det er han som har hatt mest preg på meg her. Det er han som har liksom fått meg til å ta det steget videre da”*. Ved siden av ham og Trener 1 trekkes også to-tre andre lokale personer frem som spesielt involverte i fotballmiljøet på Holmlia, uten å være like fremtredende. Det ble ofte holdt personlige egentreninger der lokale ressurspersoner tok med *”ballnett og alt”* (senior elitespiller 2) eller *”fallskjermvest, utstyr, ditten, datten”* (Senior elitespiller 5) for å gjøre treningen bedre. Enkelte har utarbeidet treningsprogram for spillere og hjulpet til med kunnskap omkring alternativ type trening rettet mot å bli god i fotball (Trener 2 og 3). Senior elitespiller 5 beskriver en av de lokale ressurspersonene sin innflytelse på følgende måte:

”Han har hjulpet veldig mye han også. Han har fått litt informasjon, sånn utenifra også, ikke bare fra Holmlia, om hvordan man skal bli bedre... Plutselig en søndag morgen kan han ringe og spørre om du har spist frokost, okay bra, kom, bli med ned på banen. Tar med seg tre-fire spillere, har med seg fallskjermvest, utstyr, ditten, datten. Så trener vi og jobber, jobber, jobber... Han har hjulpet veldig mye. Han har veiledet oss og vist oss en annen retning enn bare løkke liksom.”

5.2 ESF – Holmlia sine suksessfaktorer

I dette kapittelet vil jeg redegjøre for de faktorene som har bidratt til fotballmiljøets grad av suksess. Dette kapittelet har i kontrast til kapittel 5.1 en mer forklarende funksjon. Figur 5 viser fotballmiljøet på Holmlia sine suksessfaktorer slik jeg forstår dem, og er således en empirisk versjon av studiens andre problemstilling.

Figur 5 – Min beskrivelse av suksessfaktorene til Holmlias fotballmiljø

5.2.1 Forutsetninger

I teorikapittelet vises det til at forutsetningene for et talentutviklingsmiljø ikke nødvendigvis kun dreier seg om hvor mye penger en har tilgang til. De økonomiske og materielle ressursene kan ikke forstås isolert fra de menneskelige ressursene som utgjør miljøet. I så fall ville Holmlia vært en uforklarlig, logisk brist i fagfeltet. På Holmlia er det nemlig aktørene som så å si alene er forutsetning for dets miljømessige suksess.

”Ressursene har aldri vært gode på Holmlia.” (Trener 3)

Foregående kapittel beskriver et miljø som i utstrakt grad besitter lite til ingen økonomiske eller materielle ressurser. Det eksisterer verken utdannede trenere, gode fasiliteter, spillerutviklingsprogrammer eller akademiordninger. Mangelen på økonomisk handlingsrom og materielle ressurser har vært en brems for klubbens muligheter til å iverksette tiltak som er ment å bedre de unge spillernes muligheter til å senere nå toppnivå. På spørsmål om sin opplevelse av ressurstilgangen på Holmlia, svarer Senior elitespiller 4:

”Nei, det var egentlig opp til en selv. Det var derfor vi gutta bestemte oss for å begynne med innebandy. Fra det var snø til snøen var borte hadde vi jo ikke fotballtreninger. Mens mange andre lag hadde en hall å trene i eller et eller annet, så hadde jo ikke vi det. Vi hadde jo ikke noe undervarme heller. Men ja, sånn var det.”

På Holmlia har tilgangen til materielle ressurser - som treningsutstyr, baller og helårstilgang på bane - vært beskjedne, på noen områder fraværende. Som senior elitespiller 1 beskriver i sitatet under, har sportsklubbens materielle tilrettelegging ved enkelte tilfeller vært så fraværende at det har gått utover mulighetene til å ha organisert trening:

”Når jeg spilte for Holmlia var det så vidt folk på treninger, så det var jo bare å komme på kamp og gjøre alt man kunne gjøre selv. Vi hadde ikke engang fotballer til å spille, eller til å trene.” - Senior elitespiller 1

Mangelen av ressurser underbygges av andre i studien, som beskriver fotballmiljøets ressurstilgang som blant annet *”tynt”* (Senior elitespiller 6), *”ikke bra i det hele tatt”* (Senior elitespiller 4) og *”ikke de beste”* (Senior elitespiller 5).

Holmlia er et fotballmiljø som ikke tilbyr profesjonell og omfattende tilrettelegging for å nå elitenivå i fotball. Selv om ”familie”, ”lokale ressurspersoner” og ”sportsklubben” alle er komponenter fra ATDE-modellen som interagerer med de unge spillerne på daglig basis, og som på sine måter har bidratt til at fotballmiljøet som helhet har fasongen det har, er ikke treningshverdagen på Holmlia tilrettelagt med en tydelig uttrykt ambisjon om å utvikle elitespillere. Senior elitespiller 1 og 5 har følgende å si om hvordan fotballspillingen tilrettelegges på Holmlia:

”På Holmlia er det ikke sånn at alt blir tilrettelagt. Her må du jobbe selv for tingene... På Kjelsås, uansett hvor god du er, får du alltid utstyret du vil ha og de tingene, men på Holmlia så er det ikke det samme. Jeg kan ikke huske at jeg har fått utstyr, sånn klær for å liksom vise at jeg er en Holmlia-spiller.” – Senior elitespiller 1

”Det er ikke sånn at det er tilrettelagt for deg. At veien for deg er nesten forma liksom. Det er det ikke. Det er mye du må gjøre på egenhånd på Holmlia” - Senior elitespiller 5

Samtlige av trenerne i studien har lang fartstid i fotballmiljøet på Holmlia og var en del av det da dagens senior elitespillere også var det. De trekker frem foreldrene som en av de største utfordringene for god tilrettelegging, og påpeker at mange foreldre knapt var tilstede. Trener 4 sier at foreldrene sjelden betaler avgift og at det er lite oppfølging og tilrettelegging. Trener 3 beskriver det slik:

Det er litt sånn at da du inviterer til dugnad så dukker det opp tre stykker... Det virka litt på meg som at når du har betalt en kontingent, så er det som en barnehage liksom, da skal ikke du være med på mer. Da sender du ungen dit, så ordner klubben alt. Det er jo veldig synd.

Med tanke på sportsklubbens begrensede kapasitet, blir det ikke noe lettere å drive fruktbar klubbdrift når støtten fra foreldrene er så fraværende som beskrevet i denne studien. Det akkumulerte ressursgrunnlaget var så dårlig at det også kunne gå utover spillernes kampaktivitet i klubben: *”Det er enkelte lag, både i fotballen og i andre idrettsgrener som sliter med å komme seg på kamp. Og det kan fort skje at man må kjøre to ganger.”* – Trener 2

På Holmlia bestemmes ikke trenerkompetansen på grunnlag av utdanning eller fotballfaglighet, men gjennom sterke bånd til bydelen og praksiserfaring. Mangel på faglig utdanning betyr dog ikke mangel på kunnskap og kompetanse, og selv om trenerne som har vært en del av Holmlia de siste årene ikke nødvendigvis har vært der på faglig grunnlag, har

de stilt opp, bidratt og veiledet de unge spillerne.

Som jeg redegjør for i kapittel 5.1.2 har de unge spillerne på Holmlia de siste drøye 15 årene hele tiden hatt noen innad i miljøet å se opp til. I tillegg fremgår det av studien at disse spillerne som regel kjenner hverandre på personlig plan og har spilt sammen på løkka. Mange er veldig gode kompiser, slik Senior elitespiller 6 inngående beskriver i delkapittelet om lokale forbilder. Dette alene kan ikke forstås som en miljømessig suksessfaktor, men det er en forutsetning for at fotballmiljøet på Holmlia har inntatt en posisjon som et talentutviklingsmiljø. Senere i oppgaven vil det diskuteres hvordan dette kan ha spilt en rolle for mentaliteten til spillerne fra Holmlia.

5.2.2 Hverdagslige aktiviteter og daglige rutiner

Treningshverdagen på Holmlia har først og fremst vært preget av mye selvorganisert fotballaktivitet. I fotballmiljøet på Holmlia har spillere også trent både alene og organisert, men den selvorganiserte fotballspillingen står frem som den mest praktiserte treningsformen. Som man kan lese i kapittel 5.1.2 var i tillegg den organiserte treningen på Holmlia sterkt influert av trekkene til løkkefotballen. I fotballmiljøet på Holmlia var også som regel fotballaktiviteten spillebasert. Det hendte at man gjorde andre ting når man var på banen, men som regel var det spill, og da gjerne i form av "16-meteren". 16-meteren står heller ikke bare frem som den prominente spilløvelsen på løkka, flere i studien opplever den som en av de viktigste faktorene for at de har det ferdighetsregisteret de har i dag. To av studiens senior elitespillere beskriver den som spesielt sentral for utvikling av blant annet 1 mot 1-ferdigheter, ballkontroll og teknikk:

"Det er der du liksom utfordrer deg selv. Det er alltid 1 mot 1, skjønner du? Så du blir bedre både offensivt og defensivt. Så liksom, du kan ha gode medspillere med deg der du kan spille pent, men for det meste er det bare 1 mot 1, og da må du liksom dribble deg forbi." - Senior elitespiller 3

"Det var hele tida liksom. Det var mest av det kanskje. Det var kanskje det mest avgjørende. Der fikk man teknikk, alt sammen liksom." - Senior elitespiller 6

Den hverdagslige aktiviteten hos de unge spillerne på Holmlia inneholder store treningsmengder. De unge spillerne spilte fotball hver eneste dag, og gjerne holdt man på lenge. Man spilte året rundt, og spesielt om somrene. Da holdt man på fra solen sto opp til

solen gikk ned. Dette er grundig belyst i kapittel 5.1.2 om løkkefotballen. Et stort egentreningsvolum er videre et fellestrekk ved flere av senior elitespillerne fra Holmlia. Både spillere som deltar i studien, men også flere av de andre på listen over nåværende elitespillere. Både trener 1, 2 og 3 kan huske at de så flere av dagens senior elitespillere trene mye på egenhånd, både før skolen, etter skolen, og i tillegg i skoletiden. Det var også et brennende ønske om å trene mye. Trener 3 påpeker: *”De vil gjerne ha to økter. Ha en økt før økta.”*, og erindrer fra sin tid på Holmlia at:

”Mathis Bolly for eksempel, da han fortsatt var her da, det var ikke en dag uten at han kom gåenes nedover og utpå banen her med ballen under armen. Gjerne på morran og øvde med ball, spilte og gjorde veldig mye. Mange av de gutta her (peker på listen over senior elitespillere i dag) gjorde det”. – Trener 3

Også spillerne selv husker at det ble tilbrakt mye tid alene på banen. Enkelte av dem ser også på det som en av nøkkelfaktorene til at de har oppnådd suksess, slik Senior elitespiller 2 illustrerer i sitatet under:

”Det er litt sånn, alle lag til tilbyr en trener, en treningstid og et sted der du er og trener. Men det er jo ikke det som har forma disse toppspillerne her. Det er all den egentreningen man har på egenhånd ikke sant.” – Senior elitespiller 2

5.2.3 Organisatorisk kultur

Artefakter

Artefakter referer til manifestasjoner av gruppen og dens kultur, og er som beskrevet i kapittel 3 enklere å observere enn å operasjonalisere. I fotballmiljøet på Holmlia er den organisatoriske kulturen i liten grad tilknyttet sportsklubben, og interaksjonen mellom den og de unge spillerne var hovedsakelig i form av en organisert treningsarena (se kapittel 5.1.2). Holmlia som fotballmiljø har heller ingen idrettslig historie den kan lene seg på eller meritter å vise til. På bakgrunn av dette har jeg ikke oppdaget noen fysiske manifestasjoner den unge spilleren kan forholde seg til på daglig basis mht. tradisjon og historie. Konkrete skikker eller tradisjoner i løkkefotballen har heller ikke blitt oppdaget. Selv om det var tydelige sosiale regler, tok ingen av disse form som fysiske manifestasjoner av fotballmiljøet. Det har ikke

vært noen spillestildokumenter eller lignende tekster med eksempelvis taktiske prinsipper eller rolleforventninger. Spillereglene på trening var uskrevne og baserte seg på strukturell frihet. Det var ingen kleskoder, og på grunn av manglende tilrettelegging hadde man ikke noe felles utstyr for å representere Holmlia. Senior elitespiller 1 kan ikke huske å ha fått noe Holmlia-utstyr i det hele tatt, og sier: *”Jeg kan ikke huske at jeg har fått utstyr, sånn klær for å liksom vise at jeg er en Holmlia-spiller.”*

I fotballmiljøet på Holmlia er det få fysiske og atferdsmessige artefakter. Det som dog står frem mht. artefakter, er språk og talemåte. Senior elitespiller 3 mener språket og talemåten er den største forskjellen mellom kulturen på Holmlia og andre kulturer, og svarer slik på spørsmål om det:

”Det er nok praten ass. Hvordan folk snakker til hverandre. Der hadde du virkelig fått sjokk. Du snakker norsk, men samtidig snakker du ikke norsk. Det er så mye syke ord som blir lagt inn. Du skjønner nesten ingenting hvis du er utenfra.” – Senior elitespiller 3

Språket på Holmlia er muntlig og uformelt, sterkt influert av internasjonale ord og andre morsmål. Det brukes sjelden faguttrykk eller fotballtermer, og for å kommunisere har man egne ord og uttrykk som kun gjelder for de som er en del av fotballmiljøet. Senior elitespiller 1 tror i likhet med Senior elitespiller 3 at en person fra et annet miljø hadde slitt med å forstå hva som blir sagt, og legger til at dersom han pratet slik han gjør på Holmlia andre steder hadde ikke folk forstått noe særlig av hva han sa.

Talemåten på Holmlia er mer direkte enn andre steder, sier Senior elitespiller 6, og legger til at han kan merke på språket om du er fra Holmlia eller ikke. I fotballmiljøet på Holmlia har man en sjargong som kan virke aggressiv og personlig, men som grunner i en klar kodeks de som er en del av del av miljøet kjenner til. Senior elitespiller 3 gir sammen med Senior elitespiller 6 eksempler på hvordan det kunne ta form;

”Også hadde han sagt til meg: Jeg dreper deg, jeg dreper deg, i 11er så hadde jeg drept deg, 1 mot 1, jeg hadde drept deg. Vi prater jo sånn frem og tilbake.” – Senior elitespiller 3

”Ord kom ut, man var ikke snill da. Man var ærlig, det var direkte: ‘Du var dårlig’, ‘du er elendig’.” – Senior elitespiller 6

For den utenforstående kan måten man prater til hverandre på virke hard og personlig sier Senior elitespiller 3, men påpeker at alle på Holmlia visste at det var sånn. Senior elitespiller 1

sier at det ofte kunne å skli ut og at man måtte være tøff mentalt, noe Senior elitespiller 2 er enig i, og forklarer med følgende ord:

”Vi viser ganske mye følelser og hvis du ikke er vant til det kan det kanskje treffe deg personlig” – Senior elitespiller 2

De fysiske og atferdsmessige artefaktene har hatt liten plass i fotballmiljøet på Holmlia, og selv om språk og talemåte har stått frem som særegent, er den organisatoriske kulturen på Holmlia i større grad basert på ”verdier og normer” og ”grunnleggende antagelser.”

Verdier og normer

Treningshverdagen på Holmlia er preget av tøff intern konkurranse og en sterk vinnermentalitet. Når man spilte på løkka var det viktig å vinne. Senior elitespiller 4 er tydelig på at selv om det var løkkefotball, så var konkurranseinstinktet alltid tilstede. Å tape på løkka var som regel et stort tramp på egen stolthet, og Senior elitespiller 3 forteller at dersom du tapte på løkka gikk det både inn på deg og utover deg: *”Om du taper så skal du ikke liksom gå på skolen dagen etter å ha det gøy. Du skal få høre det skikkelig.”* Senior elitespiller 5 og 6 understøtter dette:

”Det var minst like viktig på løkka å vinne. Å stå der og måtte fa asshole etter du hadde tapt, det gjorde skikkelig vondt. Det svei innvending.” – Senior elitespiller 5

”Det var mer enn bare å tape. Verre enn å tape kamp. For meg nå er det å tape fotballkamp: okay, det blir ikke noe bonus eller noe sånt. Men på den tiden var det mot vennene mine, og det påvirka deg flere dager etter. Ord kom ut, man var ikke snill da. Man var ærlig.” – Senior elitespiller 6

For å understreke hvor sterk denne vinnermentaliteten var, trekker Senior elitespiller 6 frem et eksempel fra den selvorganiserte arenaen, nemlig løkkekampen kalt ”Young boys mot Old boys”. Han beskriver den slik:

”Det var ordentlig. Det var seriøst. Det ble lagt ut på facebook og sånn. Det var ordentlig, skjønner du? Det var ordentlig! Og tapte du kampen, så måtte du finne ut hva som var galt. Og hvis én var problemet, så måtte han vaskes, skjønner du?”

”Vaskes” refererer her til at du fikk gjennomgå og ble irettesatt. På løkka var det nemlig

underforstått at man ga alt for å unngå tap, samtidig som at man måtte ha noe å skilte med på banen. I følge spillerne i studien bidro det til at nivået også ble høyt. Senior elitespiller 6 forteller at selv om man ikke hadde system og struktur, var det ikke dårlig nivå. Det var veldig intensivt. Det var rivalisering mellom venner, om hvem som var best.

På Holmlia er det "tough love", et begrep flere i studien bruker når de beskriver fotballmiljøet, og som i grove trekk går ut på at selv om man blir tatt hånd om og tatt vare på, får man ikke noe gratis. Senior elitespiller 2 og 3 forklarer det på følgende måte:

*"Det var ikke sånn at man ble uvenner. Det er sånn, hvis du taper så får du høre det, så når du kommer tilbake neste gang skal du f**n meg ikke tape, ikke sant."* – Senior elitespiller 2

"Er du god og spiller bra er det ingen som liksom sier noe. Da får du komplimenter. Men er du dårlig eller taper, eller snakker mye og ikke backer det, da blir du kjørt." – Senior elitespiller 3

Senior elitespiller 5 forteller at når man var på løkka og spilte kunne man erte og mobbe hverandre uten at det var noe vondt ment. *"Du kan kalle dem så mye du vil nesten, uten at de tar det personlig, fordi du vet at vi vil hverandre godt egentlig"* (Senior elitespiller 5). Dette er på mange måter hva den harde kjærligheten går ut på; tryggheten, samholdet og tilhørigheten tillater at man kan si i fra, stille krav og ha strenge inklusjonskriterier på løkka.

For en utenforstående kan kulturen på Holmlia virke tøff og hard å vokse opp med.

Kommunikasjonen er direkte og personlig, og det legges ikke noe særlig i mellom. Da det var alvor under den selvorganiserte løkkefotballen var seleksjonen konsekvent: Er du ikke god nok spiller du ikke. Som Senior elitespiller 2 sier: *"Det var nådeløst, de dårligste var ikke med å spille"*. Men dersom du er god nok, er du også gammel nok. Med andre ord er det en form for rettferdighet: Blir man ikke valgt er man ikke god nok, og da vet man at man må ta opp hansken og jobbe for det. Slik Senior eliteseriespiller 6 også poengterer: *"Du kan ikke gå hjem til mor og si 'jeg ble ikke valgt'. Hva skal hun gjøre liksom? Det er jo opp til deg selv"*.

Grunnleggende antagelser

Sterk familiefølelse

Det er et spesielt bånd rundt spillerne på Holmlia (Senior elitespiller 3). For meg er det tydelig at de unge spillerne på Holmlia har vært opptatt av å ta vare på hverandre og passe på

hverandre. Pushe hverandre, lære av hverandre og respektere hverandre. Man unner hverandre alt godt, samtidig som man lar seg motivere av hverandres suksess. Som Senior elitespiller 4 forteller i kapittel 5.1.3 er man ikke bare venner, man er brødre. Flere av spillerne som forlater miljøet til fordel for en proffkarriere gir allikevel ikke slipp på fotballmiljøet av den grunn, noe Trener 3 illustrerer godt i sitatet under:

”De som har gått vekk fra Holmlia, plutselig dukker dem opp her å spiller five-a-side. Etter å ha vært på trening med la oss si Vålerenga eller Stabæk eller noe sånt, så finner du de utpå her med dem andre kompisene. Så de beholder liksom båndene. Plutselig ser du Fellah, Ohi og Moussa og sånn utpå her å trikser og slår baller. Så det er noe med at dem kommer tilbake.”

Dette samholdet som står så sterkt i fotballmiljøet på Holmlia er beskrevet i kapittel 5.1.3 om vennefellesskapet, og det er tydelig at fotballmiljøet på Holmlia betyr noe ekstra for dem som har vært en del av det. Samtlige senior elitespillere i studien snakker varmt om fotballmiljøet og er tydelige på at det spilte en stor rolle for dem i deres vei mot suksess. Senior elitespiller 5 beskriver det på følgende måte:

”Det er et helt annet miljø enn folk er vant til føler jeg. Samholdet der, gutta, felleskapet, hvordan vi er, hvordan vi er forma – det er sånn at alle er brødre for hverandre”. – Senior elitespiller 5

”Kan han kan jeg” – mentalitet

”Det som har hjulpet meg litt til å fortsette å holde sulten er at jeg ser at de jeg har spilt med lykkes. Så da sier det seg selv at det ikke er så vanskelig å lykkes.” – Senior elitespiller 1

At det kontinuerlig har vokst frem senior elitespillere fra fotballmiljøet Holmlia har gitt de yngre spillerne i miljøet nye rollemodeller hele tiden. Slik senior elitespiller 1 påpeker i sitatet over, var dette det som hadde hjulpet han aller mest til å holde seg motivert. Senior elitespiller 7 påpeker at det gjør noe ved deg å se at folk nær deg lykkes, og sier: *”Du får jo litt troa og har en annen innstilling til det enn hvis liksom ingen hadde spilt fotball før”*. Det at andre innad i miljøet lykkes, gjerne kompisar eller spillere man kjenner på personlig plan, er noe flere senior elitespillere er enige om at også har økt troen på at man selv kan lykkes. Senior elitespiller 6 forklarer hvilken betydning det hadde for han å se andre, eldre forbilder gjøre det bra:

”Hei, jeg er også fra Holmlia, hvorfor skal ikke jeg være en av de, ikke sant. Også er det jo sånn at da jeg var ung, da var jo Fellah på banen av og til, og så kom han bort og sa til meg: ‘Du er god, du kan bli noe’. Og det er jo en motiverende faktor.”

Som Senior elitespiller 6 er inne på i sitatet over, økte troen på egne muligheter ved at andre i miljøet oppnådde suksess. Han fikk selvtillit og tro på at han selv kunne lykkes. Senior elitespiller 6 er også inne på at det var en motiverende faktor, og dette med å la seg motivere av andre innad i miljøet er noe flere i studien trekker frem. For Senior elitespiller 6 var det en motiverende faktor at han fikk beskjed om at han var god og kunne bli noe; en opplevelse av å bli sett, som videre ga motivasjon til å lykkes. For andre kunne motivasjonen være mer indirekte, illustrert gjennom Senior elitespiller 1 sitt sitat under, eller som en slags innbitt drive, slik Lokal spiller 1 illustrerer i sitater under:

”Jeg tenker på det hver natt før jeg legger meg. Én spiller i Hull, tjener millioner. Det holder meg motivert.” – Senior elitespiller 1

”Jeg ser de andre jeg har fulgt siden barnehagen spille Tippeligaen og da tenker jeg: ‘Faen heller, det skal jeg også!’” – Lokal spiller 1

Hardt arbeid

”Du vil ikke sitte å jobbe fra 9 til 4 hver dag. Du vil ikke være fornøyd med det i det hele tatt, skjønner du, så da tar du heller å jobber så hardt du kan for fotballen.” – Senior elitespiller 3

”Hardt arbeid” referer i denne sammenheng til følgende psykososiale ferdigheter (Holt & Dunn, 2004): a) Disiplin – man er dedikert og villig til å ofre andre ting for idretten, b) forpliktelse – man har sterke motiver og ambisjoner, og c) motstandsstyrke - evne til å bruke mentale strategier for å overkomme hindringer.

Den hverdagslige aktiviteten og de daglige rutinene på Holmlia er preget av blant annet et stort treningsvolum og mye egentrening. Det var vanlig å være på banen hver dag, og selv om man ofte var sammen med venner, trente man også mye på egenhånd. Et kjennetegn for flere av dagens senior elitespillere er at de i tillegg til å trene selvorganisert med venner, trente hardt og målrettet på egenhånd. Gjennom en sterk ”kan han kan jeg”-mentalitet lot mange seg som nevnt motivere av andres suksess. Men det var ikke bare suksessen man lot seg motivere

av. Senior elitespiller 5 forteller i sitatet under hvordan han lot seg motivere av en eldre spiller sin disiplin og forpliktelse til trening:

”Jeg så X (annen senior elitespiller), litt eldre enn meg, løpe trapper og sånn. Regna som faen, iskaldt. Jeg var på vei hjem fra fotballtrening. Han løp helt alene. Trapper, trapper, løp, løp, løp, løp. Jeg sa: hva gjør du? Han sa: ’egentrening mann, det er viktig’. Så tenkte jeg at det er det.”

Som vi ser av utsagnet til Senior elitespiller 5, lærte han her viktigheten av å trene på egenhånd og legge ned et hardt arbeid. Dette er noe flere i studien ser på som en av suksessfaktorene til Holmlia, og på spørsmål om hvorfor det har kommet så mange senior elitespillere fra Holmlia svarer Trener 4 at hun tror det er på grunn av nettopp dette: *”Himla mye hardt arbeid. De er på banen nå. 12 minus, snødekt. Setter opp øvelser selv og holder på på egenhånd”*.

Sult til å bli best

En stor andel av spillerne i fotballmiljøet på Holmlia har hatt en sterk sult til å bli best. En ”sult” som i grove trekk handler om et intenst ønske om å bli god, og at man av den grunn dedikerer mye tid og fokus til å bli det. For enkelte har denne sulten fungert som mentalt grunnlag for det harde arbeidet de har lagt ned, en indre drivkraft. På spørsmål om hva han trodde var grunnen til Holmlia sin miljømessige suksess, påpeker senior elitespiller 2 sulten spillerne i fotballmiljøet deler:

”Det er bare en sånn spesiell sult vi har. Det er det eneste vi kan, det eneste vi driver med, det eneste vi vil bli, det er fotballspiller liksom”.

Da jeg spurte Trener 1 om hvorfor Holmlia har vært så flinke på å få frem spillere som preger senior elitenivå de senere årene, svarte han: *”Det er ingen på Oslo vest som er sultne sånn som guttene her er”*. Hva som er årsaken til at en felles sult til å bli best har vokst frem på Holmlia er vanskelig å gi noe klart svar på. For Senior elitespiller 4 og 5 handlet mye om å hjelpe familien, mens Senior elitespiller 2 trekker frem en selvsentrert indre drive til å være best hver gang han var på banen. For Senior elitespiller 3 handlet det om å motbevise stigmaet om at Holmlia er et farlig sted, noe Trener 2 også opplever som en sterk motivasjon hos spillerne:

”Hvis du skal begynne å grave i hvorfor, hva som har skjedd her ute, så tror jeg veldig mye ligger i at de gutta som vi snakker om, sammen med mange andre, har levd opp her ute med at Holmlia er blitt sett på som en ghetto, som et negativt sted, også er det mange som ønsker å bevise at du også kan få til noe her ute.”

Selv om det er enighet blant spillerne om at man har en ekstra sterk sult til å nå toppen og bli best på Holmlia, er motivene til spillerne ulike, noe som gjør det vanskelig å si noe om hva som er grunnen. Som belyst i innledningen av oppgaven (se kapittel 1.2) er Holmlia offer for et østkantstigma, og det kan i den forbindelse stilles spørsmål om dette har vært en ekstra drivkraft for spillerne fra Holmlia på deres vei mot senior elitenivå. Flere spillere påpeker at de opplever fordommer omkring Holmlia, men det har ikke fremkommet noen tydelig tendens i min studie om at dette er en ekstra sterk motivasjonsfaktor. Så hvor vidt dette østkantstigmaet har vært en drivkraft og indirekte hatt en innvirkning på fremveksten av senior elitespillere blir det for søkt å trekke konklusjoner omkring.

Fotball eller ingenting

På Holmlia er plan A, plan B og plan C å bli profesjonell fotballspiller sier Senior elitespiller 4, og legger til at han ikke ser igjen den samme mentaliteten andre steder. Senior elitespiller 1 sier: *”Det er enten fotball eller å finne seg en jobb på Kiwi senere”.* *”Wn escape-plan”* påpeker Senior elitespiller 3, mens Senior elitespiller 5 føler fotballen er *”en vei ut av hooden”*. Flere av trenerne og spillerne i studien trekker frem denne mentaliteten som et kulturelt kjennetegn på Holmlia, og opplever dette som en av de aller største forskjellene på Holmlia og andre fotballmiljøer. Senior elitespiller 1 forteller at det på Holmlia ikke var så mye annet å gjøre: *”Jeg følte at i hvert fall å bo her, i det området vi bor i, var det enten fotball, eller så var det ikke så mye annet man kunne gjøre.”*

Flere av de jeg har pratet med i denne studien har forsøkt å trekke veksler mellom kulturen i fotballmiljøet på Holmlia og kulturen i andre fotballmiljøer. Flere har spilt på andre lag og er på den måten rustet til å kunne si noe om det. Senior elitespiller 4 gir følgende utdypende refleksjon omkring et kulturelt inntrykk også flere andre i studien deler:

”Den norske kulturen, jeg føler den alltid har vært litt sånn: Ja, vi vil bli profesjonelle, men om vi ikke blir det så er det greit. Vi har skole, vi har sånn, altså, vi har så my muligheter. Mens Holmlia er mer sånn: Jeg må bli fotballspiller. Jeg har ikke noe annet. Ja, make it or break it. Det er sånn. Vi går hundre prosent inn for det. Selv om vi selvfølgelig går på skole

og alt det der... Jeg tror det er sånn at i miljøet når vi går inn for noe, så er det plan A og plan B og plan C. Mens den norske kulturen er mer at du må ha en plan A, en plan B og en plan C. Hvis plan A ikke funker, så må du til plan B. Hvis plan B ikke funker så blir det plan C.”

Tålmodighet i miljøet

De fleste spillerne fra Holmlia som i dag spiller på senior elitenivå har vært ”tålmodige i miljøet”. Med dette menes det at man i stedet for å ha flyttet på seg tidlig i tenårene, har blitt værende i fotballmiljøet på Holmlia. Spillere som har byttet klubb, men allikevel deltatt på selvorganisert spill daglig, forstås i denne sammenheng som en aktiv del av fotballmiljøet. Trener 2, som har vært en sentral person for fotballen på Holmlia i mange år, mener at ”tålmodighet i miljøet” går igjen hos de som har klart å nå senior elitenivå:

”Hvis du ser på den listen her (over senior elitespillere fra Holmlia), også ser du på hvem av dem som egentlig har lyktes, har de fleste av gutta som har lyktes beveget seg vekk i fra Holmlia til en toppserieklubb når dem har vært 16-17 år. – Trener 2

Som presentert i foregående kapittel har fotballspillingen på Holmlia i stor grad vært preget av strukturell frihet. Senior elitespiller 4 forteller at nettopp denne strukturelle friheten har ført til at mange fra Holmlia har slitt med overgangen til mer profesjonelle fotballmiljø: *”De er egentlig gode nok til å ta steget ut, men Holmlia er en trygghet, du får på en måte være fri og drible”*. Senior elitespiller 5 sier at det er mange fra Holmlia som aldri har spilt noe annet enn løkkefotball og påpeker at man må være moden for å klare overgangen. Trener 2 og 3 forteller at veldig mange av spillerne som forsvinner fra fotballmiljøet på Holmlia som unge blir borte. Trener 3 tror grunnen til dette er at det blir for store rammer i de større klubbene, og poengterer at unge spillere fra Holmlia som er vant til å få leke med ball og utpeke seg, sliter med denne overgangen dersom de er for unge når de bytter. Her får han medhold av blant annet Senior elitespiller 2 og Trener 4:

”Man bør ikke gå for tidlig, heller 16 enn 12. Man bør bli i Holmlia til man er eldre” – Senior elitespiller 2

”Jeg tror at mange av de som gjør det best på sikt har fokus på seg selv og der de er. De er blitt henta, ikke dratt rundt på ”turné”. – Trener 4

5.2.4 Individuell utvikling og resultatoppnåelse

De unge spillerne i fotballmiljøet på Holmlia er kjennetegnet ved gode tekniske ferdigheter med ball og har ofte ”x-faktor” i spillet sitt. X-faktor refererer i denne sammenheng til at man innehar noen helt spesielle ferdigheter som gjør at man skiller seg ut fra andre spillere. Som redegjort for i kapittel 5.1.2 er fotballen på Holmlia kjennetegnet ved høy touchbruk, mye dribling og finter. Senior elitespiller 2 tror nettopp det er noe av grunnen til at flere spillere fra Holmlia har x-faktor: *”Jeg føler det er det (løkkefotball) som gir deg den lille x-faktoren da. Som gjør at du skiller deg ut når du går til en annen klubb.”* I fotballmiljøet på Holmlia er det rom for å prøve på ting med ball og slippe løs ferdighetene sine. For mange av spillerne var også dette inngangen til løkkefotballen, at man hadde noe unikt å komme med. Flere i studien tror at dette, i tillegg til at man har spilt mye selvorganisert, har bidratt til at man som senior elitespiller har gode tekniske ferdigheter og x-faktor i spillet sitt. Senior elitespiller 3 illustrerer dette godt i sitatet under, og understreker at løkkefotballen tvang deg til å lære ting på egenhånd.

Jeg mener at alle de gutta som har kommet seg ut har fått liksom den grunnpakken fra banen, skjønner du? Der de har vært på banen og spilt med gutta også videre. Lært ting selv, skjønner du? Du skaper din egen x-faktor. Det er noe du kan lære på treninger også, men det kommer ikke innenfra, skjønner du? – Senior elitespiller 3

I fotballmiljøet på Holmlia er det som nevnt ”tough love”. Du blir tatt hånd om og tatt vare på, men du får ikke noe gratis. Det er ingen som syr puter under armene dine. Du må stå opp for deg selv og vise at du er god nok dersom du skal være med å spille med de beste. Og er du ikke god nok, er det ingen som pynter på sannheten. Senior elitespiller 3 holder ikke noe tilbake når han beskriver hvor tøft det var mentalt under den selvorganiserte fotballen:

”De dreper deg ass. Det er ikke vits ass. Taper du en kamp innenfor 16-meteren, for eksempel hvis du har vunnet. Vi pleier å spille tre kamper, taper du to på rad også skal du prøve å spille neste kamp, du blir drept før du skal spille liksom. Du er dårlig, du er råttan, bror, legg opp. Alt det der. Så du må liksom: du må bare klare det her”.

Flere i studien forklarer at dette var tøft for mange. Senior elitespiller 6 forteller at man nesten var på gråten, mens Senior elitespiller 3 forteller at det gikk så langt at enkelte droppet skolen fordi de ikke turte å møte på kompisene sine dagen etter. Senior elitespiller 1 sier: *”Holmlia er det stedet hvor de er sterkest mentalt i hele Norge på grunn av miljøet og hvordan folk er”*,

og Senior elitespiller 2 mener at man blir sterk mentalt av en sånn kultur og at man blir sterkere mentalt av å møte på motgang. På spørsmål om hvordan en utenforstående ville opplevd det, svarer han:

”Enten så hadde du knekt mentalt, eller så hadde du blitt mye sterkere mentalt... Vi viser ganske mye følelser og hvis du ikke er vant til det kan det kanskje treffe deg personlig. Men vi mener ikke være personlige. Det er bare sånn vi er oppvokst. Sånn vi er her, og det tror jeg folk utenfra legger merke til.” - Senior elitespiller 2

Selv om det er en ”tough love”-kultur på Holmlia, har mange av spillerne i fotballmiljøet stor tiltro til egne ferdigheter og eget potensial til å nå langt. Lokal spiller 3 forteller at du som trener på Holmlia ”sitter med 15 stykker som alle tror de er best”. Selvtillit og tro på seg selv er noe flere av senior elitespillerne jeg har pratet også trekker frem som et kjennemerke blant de unge spillerne på Holmlia, og særlig som en følge av en ”kan han kan jeg”-mentalitet. Senior elitespiller 4 og 1 illustrerer dette godt med sine sitater fra intervju:

”På Holmlia er det veldig mye selvtillit. Ingen sier sånn: ”Nei, jeg tror ikke jeg kan klare”. Det er sånn: ”Han klarer det, hvorfor skal ikke jeg klare det?”... Det er bra, og den mentaliteten går liksom rundt hos alle. Det er litt sånn cocky noen ganger, men cocky på en god måte.” – Senior elitespiller 4

”Uten selvtilliten så kommer man ingen steder. Det tror jeg er grunnen til at de fleste har klart seg. Fordi selvtilliten deres er på topp selv om de vet at de ikke kan på en måte. At de ikke er helt der oppe, men på grunn av at de har den selvtilliten så får den dem til å komme opp på det nivået”. – Senior elitespiller 1

6. Diskusjon

Jeg vil i dette kapittelet drøfte resultatene med mål om å gi dem mening ved å se dem i lys av aktuell empirisk litteratur og teori. ESF-modellen som er presentert i figur 5 vil fungere som en veiviser, og i så måte gi kapittelet struktur.

6.1 Ressurser, tilrettelegging og økonomi – bør man endre på ”løkka”?

Det fungerer ikke slik at de talentutviklingsmiljøene med flest trenere og mest gjennomførte treningsopplegg nødvendigvis gir best resultater. Holmlia sine materielle og økonomiske forutsetninger er svært begrensede. Enkelte aspekter er tilnærmet fraværende. De menneskelige ressursene er av frivillig karakter, og selv om disse ikke skal undervurderes, beveger Holmlia sine forutsetninger seg langt vekk fra normalen. Fotballmiljøet på Holmlia har ikke mulighet til å tilby unge spillere noen form for profesjonell og omfattende tilrettelegging, slik man kan i for eksempel Rosenborg (Aalberg & Sæther, 2016). Slik tilrettelegging kjennetegner også andre talentutviklingsmiljøer i fotball (Henriksen, 2010; Hvid Larsen, 2013; Hvid Larsen et al., 2013), der tilretteleggingen i stor grad er blitt muliggjort ved tilgang på ressurser og økonomisk handlingsrom. På Holmlia derimot, måtte de i følge trener 3 ”prøve å snu hver krone”. Verken sportsklubb eller foreldre har hatt mulighet til å ”asfaltere” veien mot suksess, ei heller trække den opp. Samtlige av trenerne jeg har pratet med i studien mener den manglende ressurstilgangen setter begrensninger for miljøets potensial, der Trener 1 sier følgende om tilretteleggingen for de unge spillerne, som han mener er langt fra så god som den både kunne og burde ha vært:

”De fleste på den lista (over senior elitespillere) der nå, de har da det problemet at de har et talent som ville tillatt dem å bli bedre enn det de har blitt. De har ikke fått henta ut sitt, kall det potensiale. Og grunnen til det er at de ikke har fått god nok grunntrening. Trenerne her som er i Holmlia, hvis du snakker med de så vil de si: ”og ja, ja Fella ja, han trente jeg når han var 12 år”. Ikke sant. Hvis du hadde vært tøff så hadde du spurt: Og ja, så det var du som var grunnen til at han ikke ble bedre?”

Senior elitespiller 7 forklarer at grunnen til at han byttet lag som 13-åring var nettopp mangelen på et ordentlig sportslig opplegg, mens Senior elitespiller 4 forklarer at mange fra Holmlia sliter med overgangen til et mer profesjonelt fotballmiljø. Trener 2 og 3 tror at dersom man hadde klart å ”skru det sammen” - altså systematisk kombinere den

selvorganiserte fotballen med et profesjonelt opplegg - kunne Holmlia som fotballmiljø vært enda mer suksessfullt. Det kan selvfølgelig spekuleres i om Holmlia kunne fått frem enda flere senior elitespillere dersom fotballmiljøet hadde vært mer profesjonelt, med en rikere ressurstilgang. På den annen side: Det at Holmlia sitt fotballmiljø har begrenset tilgang på ressurser har ført til at spillerne har måttet trene mye på egenhånd. Mange har gjort dette helt alene, men først og fremst har man spilt sammen på løkka. Selvorganisert, uten trener. Og selv om flere i studien kunne sett for seg mer profesjonell tilrettelegging, er det viktig å presisere at ingen av disse ønsket at det skulle gå på bekostning av den selvorganiserte fotballspillingen. Blant de som har deltatt i studien er det heller ikke enighet om at en profesjonalisering av det sportslige opplegget nødvendigvis ville ført til det bedre. Senior elitespiller 1 uttrykker sin bekymring angående dette slik:

”Ved å lage for eksempel akademier, så kan det hende at ting blir dårligere her fordi da får man ikke gjort det man egentlig er god på og vil gjøre. Da blir man som en robot som bare blir sagt hva man skal gjøre, men her er det jo sånn at man må klare seg selv. Og da, når man må klare seg selv, gjør man ofte de tingene man selv har lyst til å gjøre for å bli bedre”.

Senior elitespiller 3 støtter opp under denne holdningen og mener at å spille med vennegjengen er bedre enn å drive organisert trening. Han påpeker at man samtidig som å ha det gøy, ikke blir plassert i en boks der man blir helt A4, og tror at dersom han hadde startet med organisert trening som ung hadde han ikke hatt den samme fotballfølelsen eller teknikken som han har fått gjennom selvorganisert spill. Senior elitespiller 6 er redd for at dersom det blir for strukturert, i form av eksempelvis formasjonstrening og lignende, står man i fare for å miste lidenskapen og den tekniske innlæringen.

Aas (2018) skriver i en artikkel for Aftenposten at dersom du vil bli god i fotball så bør du vokse opp i den rike delen av Oslo. Der har nemlig klubbene ti ganger så mange årsverk i barne – og ungdomsfotballen som klubbene i den minst bemidlede delen. På Holmlia bestemmes ikke trenerkompetansen på grunnlag av utdanning eller fotballfaglighet, den bestemmes gjennom sterke bånd til bydelen og praksiserfaring. Mangel på faglig utdanning betyr dog ikke mangel på kunnskap og kompetanse, og selv om trenerne som har vært en del av Holmlia de siste årene ikke har blitt ansatt på faglig grunnlag, har de stilt opp, bidratt og veiledet. Treneren spiller en sentral rolle for opplevelsen av autonomi og selvbestemmelse (Ommundsen 2009), som er positivt relatert til både prestasjon, idrettslig suksess (Ryan &

Deci, 2002), og motivasjon (Ryan & Deci, 2012). Henriksen (2010) påpeker at suksessfulle talentutviklingsmiljøer er kjennetegnet ved at de støtter opp under utøvernes psykososial utvikling, og legger her vekt på ferdigheter som også er viktige utenfor idretten, som nettopp autonomi, samt bevisstgjøring og ansvarliggjøring. De lokale ressurspersonene på Holmlia blir i studien beskrevet som blant annet "Holmliapatrioter" og "fotballelskere", og det var heller ikke rent sjeldent at de arrangerte frivillige eller personlige treninger for spillerne der de kunne holde på selv. Videre vet vi at den selvorganiserte fotballspillingen på løkka var den mest praktiserte treningsformen på Holmlia, og her organiserte spillerne alt på egenhånd. Selv den organiserte klubbtreningen bar preg av løkkefotball, og det kan med andre ord argumenteres for at spillerne på Holmlia opplevde stor grad av autonomi og selvbestemmelse i treningshverdagen sin. Både i den selvorganiserte og den organiserte fotballaktiviteten.

Så om man snur på det: Kanskje et mer profesjonelt sportslig opplegg, med en mer gjennomført tilrettelegging, i stedet hadde bremset utviklingen av den selvorganiserte fotballspillingen og i så henseende vært mindre bærekraftig for den miljømessige suksessen Holmlia har opplevd? Den selvorganiserte fotballspillingen er tross alt den klart mest praktiserte treningsformen på Holmlia.

6.2 Selvorganisert trening og stort treningsvolum

I litteraturen er det bred enighet om at det er vanskelig å nå (høyt) ekspertisenivå uten tilstrekkelig med trening (Côte et al. 2007; Ericsson et al. 1993). Allikevel er det ingen fasit på hvordan man skal trene eller hvilken utviklingsvei som fører til fremtidig suksess. Det er umulig å redusere fremtidig suksess i fotball til et produkt av antall treningstimer eller tolke det dit at den som starter tidligst er den som blir best.

En psykologisk tilnærming til talentutvikling (se tabell 1) forstår treningsinnhold og treningsmengde som primærgrunnlaget for fremtidig suksess (Côte et al. 2007; Ericsson et al. 1993). I for eksempel Rosenborg tar utviklingsavdelingen hensyn til utøverens belastning og bruker mye tid på restitusjonstrening dersom belastningen på spilleren er høy (Aalberg & Sæther, 2016). Trenere i Rosenborg tok titt og ofte ut spillere fra trening dersom de mente den totale belastningen i hverdagen var overveiende høy, selv om det gikk på bekostning av ferdighetstrening. På Holmlia derimot, trente spillerne non stop, dag ut og dag inn, uten noe uttrykt forhold til belastningen. Sportsklubben på Holmlia hadde ingen klare føringer for hospitering eller oversikt over hvordan det enkelte lag opptrådte, hvert lag var sin egen øy og

kunne i så henseende låne spillere fra andre lag når det passet. Senior elitespiller 2 forteller at dette ofte var tilfellet, og at det førte til at han kunne spille flere kamper om dagen: *"Jeg som 14, 15-åring spilte jo tre kamper om dagen. Det var jo ganger hvor jeg spilte G15, G16 og Jr-kamp"*. Mens spillerne i Rosenborg ble tatt ut av ordinær trening for å trene alternativt, hendte det at man på Holmlia kunne spille flere kamper om dagen, uten at det ser ut til å ha slått negativt ut på utviklingen hos den enkelte spiller, snarere tvert i mot.

Sacramento (et al. 2018) gjorde nylig en systematisk gjennomgang av eksisterende forskning på talentutvikling og fant ut at spilleres tekniske ferdigheter med ball er spesielt relevante. De unge spillerne i fotballmiljøet på Holmlia er kjennetegnet ved gode tekniske ferdigheter med ball og har ofte x-faktor i spillet sitt. Fotballspillingen på Holmlia er kjennetegnet ved høy touchbruk, mye driblinger og et sterkt fokus på det tekniske med ball, slik Lokal spiller 3 illustrerer godt i dette sitatet: *"Hadde du brukt ett og to touch på Holmlia hadde du blitt ledd av, baksnakka og dissa"*. De fleste på Holmlia spilte i tillegg fotball hver dag og enkelte dager holdt man på hele dagen. En slik tilnærming harmoniserer med Ericsson (et al. 1993) sin tankegang, som går ut på at mengden spesifikk trening er den bestemmende faktoren for fremtidig suksess. For å flytte informasjon fra korttidsminnet til langtidsminnet kreves gjentatt repetisjon over tid (Wein, 2007). Øvelse gjør mester og gjentatt repetisjon bedrer i så måte innlæringen av tekniske ferdigheter med ball. Côte (et al. 2007) påpeker på den annen side at et stort volum av spesifikk og ensidig i trening i ung alder ikke nødvendigvis er optimalt, og at det kan føre til henholdsvis svikt i motivasjon, skader eller i verste fall prematur karriereslutt. Vi har vært inne på at de unge spillernes treningshverdag på Holmlia er kjennetegnet ved mye selvorganisert løkkefotball og store treningsmengder. Og selv om det nesten utelukkende har blitt spilt fotball, har ikke nødvendigvis denne treningen vært ensidig eller spesifikk, slik Côte (et al. 2007) advarer mot. Flere spillere forteller at det på løkka er mange forskjellige varianter av spill. Løkkefotballen har også i ustrakt grad vært preget av strukturell frihet og rom til å prøve på ting med ball, og det kan derfor argumenteres for at treningen verken var ensidig eller for spesifikk.

Treningshverdagen som ung spiller på Holmlia er preget av frihet, der fotballspillingen stort sett er ubunden fra taktikk, noe Senior elitespiller 4 er et godt eksempel på. Han spilte i Holmlia til han var 16 år og forteller at han aldri fikk noen beskjeder eller direktiver omkring hvordan han skulle spille i rollen sin. *"Da var det: Du skal spille, du skal score mål"* (Senior elitespiller 4). Selv om enkelte, særlig unge spillere, har funnet overgangen til elitenivå

vanskelig, har allikevel mange fått det til, inkludert Senior elitespiller 4, som ikke byttet miljø før han var 16 år. Siden det sjelden forelå noen taktiske føringer for trening og kamp på Holmlia, måtte man løse spillets taktiske og tekniske krav på egenhånd, og det kan argumenteres for at man måtte være kreativ, samt evne å improvisere med ball, for å mestre dette. Et mentalt kjennetegn hos toppspillere er at de er flinke til å selvregulere læring (Leohnardsen, 2014; Toering et al. 2009), som handler om å kontrollere og justere tanker, følelser og handlinger for å nå egne mål og tilpasse seg omgivelsene. På Holmlia må man selv finne ut og lære seg hvilke ferdigheter man skal utvikle og hvilke metoder som fungerer best for å gjøre dette. I følge Zimmermann (2006) hjelper selvregulering unge spillere med å tilegne seg ferdigheter mer effektivt, og øker i så henseende sannsynligheten for å nå senior elitenivå. Unge spillere som er flinke til å lære vil ofte velge de nødvendige strategiene for å regulere seg selv når de ser et behov for å forbedre ferdighetene sine (Ertmer & Newby, 1996). Med andre ord vil kanskje betydningen av det man selv har lært på løkka forsterkes når man får systematisk tilrettelegging i en annen klubb? Man vil klare å få mer ut av ferdighetene sine enn dersom treningshverdagen hadde vært tilrettelagt fra ung alder, og av den grunn dra nytte av å være på Holmlia til opp i tenårene. En grunnleggende antagelse er jo nettopp at senior elitespillerne fra Holmlia har vært tålmodige i fotballmiljøet.

6.3 Et spillerstyrt treningssystem

Vi vet at treneren har stor påvirkning på de sosiale og kulturelle dimensjonene i miljøet (Smoll & Smith, 2002). Som redegjort for i resultatkapittelet var det på Holmlia mye trening uten trener. Det var lite struktur og system, få regler og nesten ingen taktiske føringer. Selv om academia tilbyr et bredt utvalg av øvelser og metoder vi kan bruke for å lære oss hvordan vi skal spille fotball, lærte som regel spillerne på Holmlia selv hvordan de skulle spille. De måtte selv ta tak i læringsprosessen. På spørsmål om hva som var hans største lærdom fra fotballmiljøet på Holmlia sier Senior elitespiller 4:

”At man må ta ansvar for sin egen utvikling. Du kan ikke forvente at folk skal utvikle deg. Du kommer på trening for å trene, ikke bli trent. Rett og slett, for å bli god må man ta ansvar selv.”

Ved å ha en ”deliberate practice”-tilnærming (Ericsson et al. 1993) i tidlig alder tar du på mange måter ned en systematikk som er egnet for voksne og implementerer den for barn, noe Côte (et al. 2003; 2007) påpeker kan øke risikoen for skader og svikt i motivasjon

hos den unge utøveren. Leonhardsen (2014) trekker frem evnen til å selvregulere totalbelastningen som et kjennetegn hos toppspillere. Ved at man tilrettelegger og styrer barns belastning i ung alder tar man også bort den unge utøverens mulighet til å selv justere balansen mellom trening og hvile. I fotballmiljøet på Holmlia får barn og unge i stor grad selv avgjøre hva som er riktig treningsbelastning, riktig treningsmengde og riktig dose spill i treningshverdagen. Man kan i den forbindelse stille spørsmål om den tilkommende trenden med akademier og tidlig tilrettelegging samtidig innebærer for mye begrensning av spillerens behov for selvregulering og egenlæring. Kanskje en rigid didaktikk der man følger et skjema for hva som er ”faglig riktig utvikling” heller vil gjøre unge utøvere en bjørnetjeneste? For dersom treneren alltid har svaret blir jo læringsevnen, og evnen til selvregulering, ubetydelig. Den unge spilleren får ikke lære og ta ansvar selv.

Giblin (et al. 2014) introduserer begrepet *deliberate preparation*, som i korte trekk handler om at man ikke blir god gjennom allsidig lekbasert trening alene, det må være en tydeligere retning på øvingen. Deres teori går i all hovedsak ut på at man legger gitte føringer for treningen, gjerne ved en trener eller annen fagkyndig, men samtidig holder det lekpreget. På Holmlia har den selvorganiserte aktiviteten foregått uten trener, men allikevel vært både lekpreget og inneholdt føringer. Disse føringene har dog spillerne selv lagt. Spillerne på Holmlia har på en måte selv satt i system et ”deliberate preparation”-regime uten at det har vært en trener tilstede, noe som er et eksempel på at en treningshverdag som mangler profesjonell og omfattende tilrettelegging ikke nødvendigvis vil være usystematisk eller uten mål og mening.

6.4 En koherent organisatorisk kultur

En gjennomsyret og tydelig kultur er viktig for å ha et godt talentutviklingsmiljø (Martindale et al., 2007). Min oppgave bygger på en forutsetning om at omgivelsene rundt har påvirket den suksessen som er skapt på Holmlia, og miljøets kultur i seg selv fungerer derfor som et ”potensielt suksessparameter” (Henriksen, 2014).

Som beskrevet i kapittel 5.2 bygger Holmlia sin kultur blant annet på tilhørighet, samhold og en sterk familiefølelse. Selv om ethvert utviklingsmiljø er unikt, har Henriksen (2010) en hypotese om at vellykkede talentutviklingsmiljøer har noen fellestrekk som skiller dem fra mindre vellykkede miljøer. I denne sammenheng trekker han frem trygge rammer og støttende relasjoner internt. Litteraturen forteller oss videre at sterk intern kohesjon i en

gruppe korrelerer positivt med prestasjon (Carron, Bray & Eys, 2002), og at god gruppekohesjon har en positiv effekt på den individuelle spillerens mestringsfølelse (Marcos et al. 2010).

I kulturen på Holmlia er det en høy selvjustis, man må jobbe hardt og gi av seg selv for å få aksept. Senior elitespiller 4 sier at: *”Man måtte være på et visst nivå fordi vi krevde. Selv om det var løkkefotball, så var fortsatt kravet høyt på at du må holde et visst nivå”*. Samtidig aksepteres det at man spiller på sin egen måte og prøver på ting når man er på løkka. Som Senior elitespiller 7 sier, er det på Holmlia: *”Litt mer naturlig at man skiller seg ut”*. I følge Weinberg & Gould (1995) vil miljøer med felles normer for innsats ha høy grad av intern kohesjon, noe Carron (et al. 2002) påpeker at kjennetegner fruktbare prestasjonsmiljøer. På Holmlia var det å vinne på løkka viktig og det var underforstått at du skulle gi alt for å unngå tap. Man fikk høre det dersom man ikke gjorde det ordentlig eller var skyld i at laget tapte. Dette visste alle, og det var heller ikke nok å bare jobbe hardt eller gi alt. For å slippe unna den verbale utskjellingene måtte man i tillegg prestere. Fotballbanen er som belyst i kapittel 5.1 sosial arena nummer én på Holmlia. Det som skjedde på banen var det alle snakket om; ikke bare i skolegården neste dag, men også neste uke og av og til enda lengre. Senior elitespiller 6 forteller at *”det var snakk om at du tapte flere uker videre”*, og forklarer at dersom du tapte så gikk det virkelig inn på deg.

Skal man komme langt i fotballverden er det en stor fordel å være sterk mentalt. Gode utøvere er kjennetegnet ved bedre mentale ferdigheter både underveis i utviklingsløpet og når de er på topp (Haugaasen & Jordet 2012; Jordet, 2013). I fotballmiljøet på Holmlia får du kjenne på hele det mentale spekteret fra første gang du setter foten på Lusetjern for å spille løkkefotball, og flere av spillerne i studien ser på dette som en suksessfaktor. *”Du møtte motgang, men det gjorde deg sterkere”* sier Senior elitespiller 2. De beste utøverne er bedre på å håndtere motgang og stress (Jordet, 2013; Jordet, 2011; Leohnardsen, 2014). Utøvere som lykkes opplever i like stor grad stress, usikkerhet og frykt for å ikke være god nok som mindre vellykkete utøvere, forskjellen ligger i responsen og strategiene for håndtering av disse følelsene (Jordet, 2011). Som belyst i kapittel 5.2.3 kan kulturen på Holmlia for utenforstående virke tøff og hard å vokse opp med. Unge spillere gikk gråtende hjem fra banen når de ikke fikk spille og skulket skolen når de presterte dårlig. Men selv om det på mange måter var nådeløst, var det allikevel en tydelig og koherent organisasjonskultur (Henriksen, 2010). Med koherent organisasjonskultur menes en kultur der det er koherens

mellom artefaktene, verdiene og de grunnleggende antagelsene, noe som gir stabilitet til miljøet, og som Henriksen (2010) påpeker at går igjen blant vellykkede talentutviklingsmiljøer. Hvid Larsen (et al., 2016) påpeker at psykososiale ferdigheter – ferdigheter tilknyttet sosiale forhold av psykologisk betydning – er nøkkelbestemmende for hvilke utøvere som oppnår suksess og ikke i fotball. På Holmlia er det ”tough love”. Man er harde med hverandre, men det er allikevel innenfor trygge rammer, i et miljø som bygger på sterk familiefølelse, samhold og tilhørighet, noe som er viktig med tanke på å imøtekomme behovet unge spillere har for tilhørighet (Ryan & Deci, 2002). Talentutviklingsmiljøer som er støttende og bygger opp om vennskap uavhengig av prestasjonsnivå er mer vellykkete enn de som ikke gjør det (Henriksen, 2010). Selv om man på løkka risikerer å ikke få være med, og kanskje får høre det dersom man spiller dårlig, støtes man ikke ut.

6.5 ”Kan han kan jeg”, og suksessen sin selvforsterkende effekt

Pr 2019 er det hele 18 spillere som spiller i en OBOS-liga klubb eller høyere. Som jeg redegjør for i resultatdelen har de unge spillerne på Holmlia de siste drøye 15 årene hele tiden hatt noen innad i miljøet å se opp til. Henriksen (2010) påpeker at det er en stor fordel å ha nære rollemodeller i miljøet. Suksessfulle talentutviklingsmiljøer består gjerne av både kommende og nåværende eliteutøvere som tar vare på de yngre utøverne og overfører kunnskapen sin (Henriksen, 2010). På Holmlia gjør rollemodellene seg ofte synlig, selv om de spiller profesjonelt på et annet lag. I tillegg fremgår det av studien at de unge spillerne som regel kjenner rollemodellene på personlig plan og har spilt sammen med dem på løkka. Mange er veldig gode kompiser, slik Senior elitespiller 6 inngående beskriver i delkapittelet om ”lokale forbilder”. Empirisk litteratur forteller oss at gode spillere er kjennetegnet ved å ”bli bedre av andre” (Jordet, 2013; Leonhardsen, 2014), og at dette bør forstås i sammenheng av selvregulert læring. Dersom en spiller skal klare å bli positivt påvirket av en annen, må vedkommende både oppfatte og anse informasjonen han får som hensiktsmessig for seg selv. Henriksen (2010) påpeker at vellykkete talentutviklingsmiljøer er kjennetegnet ved at utøvere får støtte til idrettslig satsing i miljøet. Som vi har vært inne på er de sosiale forventningene på Holmlia i overveiende grad knyttet til fotball. Videre fremgår det av studien at venner, jevnaldrende og familie både har akseptert og anerkjent idrettslig dedikasjon, samt at flere spillere har adoptert andres idrettslige dedikasjon og brukt den som motivasjon til å jobbe hardt.

Motivasjon er noe vi vet at er viktig for å oppnå idrettslig suksess i fotball, og det finnes mange forskjellige teorier på motivasjon (Bandura, 1986; Pintrich, 2000; Ryan & Deci, 2002). Motivasjonen spillerne på Holmlia beskriver kan virke ytre fokusert, men Jordet (2011) påpeker at motivasjon ikke bare behøver å handle om et ønske om å lykkes, det kan også handle om drivkraften: ”unngå å mislykkes”, og at dette er noe som går igjen hos suksessfulle eliteutøvere i fotball. Å oppleve mestring er også viktig for motivasjonen (Bandura, 1986). En gruppe som har lite tro på egen kapasitet vil også ha dårligere forutsetninger for å nå målene sine og gjennomføre utfordrende oppgaver (Bandura, 1986). Bandura (1986) kaller en slik felles tro for ”collective efficacy”, og Fransen (et al. 2014) påpeker at gode ledere vil bidra til høyere ”collective efficacy”, dvs. grad av selvtillit hos gruppe medlemmene. På Holmlia var de uskrevede reglene i miljøet klare: Du respekterer de som klarte det, samtidig som du vet at når du spiller bra nok får du anerkjennelsen og spilletiden du fortjener. En klar og forutsigbar selvjustis som Senior elitespiller 6 illustrerer godt: *”Det var sånn at når man møtte hverandre på byen og hilste på storgutta, så måtte man vise respekt. Men hvis du var god da, så fikk du skryt.”* Rollemodellene har hatt en sterk posisjon og fått respekt, men samtidig støttet de som ikke er på samme nivå og gitt ros dersom det var fortjent. Spillerne i studien forklarer at dette bygde selvtillit. Både fordi det kom fra en spiller man så opp til, men også fordi selvjustisen i Holmlia sin kultur har gitt disse spillerne kredibilitet. Med utgangspunkt i Bandura (1986) kan man derfor tenke seg at de unge spillerne fant motivasjon i mestringsforventninger som er modellert gjennom andre i miljøet.

At det kontinuerlig har vokst frem spillere fra Holmlia har også gitt de yngre spillerne nye rollemodeller hele tiden. Senior elitespiller 7 påpeker at det gjør noe ved deg å se at folk nær deg lykkes, og flere spillere har tydeliggjort at de ser på egne sjanser til å lykkes som større når kompis og spillere tett på dem i miljøet lykkes. Så det kan jo spekuleres i at suksessen også har en selvforsterkende effekt på miljøet kun i kraft av seg selv.

6.6 Fotball eller ingenting

For mange av de unge spillerne på Holmlia er det enten fotball eller ingenting. Fotballen beskrives blant annet som det eneste man kan, det eneste man gjør, og for enkelte som den eneste utveien. Flere av informantene i studien opplever også at denne mentaliteten ikke står like sterkt i andre fotballmiljøer. Uten at jeg skal trekke konklusjoner jeg ikke har forutsetninger for, og si at de unge spillerne på Holmlia har et sterkere forhold til fotballen enn spillere fra andre miljøer, er dette uansett interessante tanker. I et økologisk perspektiv ses

ikke et talent på som en konsekvens av stabile og uavhengige personlighetstrekk eller medfødte predisposisjoner, det forstås som sosialt konstruert, kulturelt betinget og avhengig av omgivelsene i det gitte utviklingsmiljøet (Bronfenbrenner, 1999). Unge utøvere som er målrettede og tar ansvar for egen utvikling, opplever også press på andre arenaer (Brettschneider, 1999). Når man går ut av grunnskolen og begir seg inn i tenårene skjer det mye med kroppen. Både psykologisk og somatisk. Kroppen vokser, og det forventes at man skal bli mer moden og etter hvert stå mer på egne bein. Man pålegges flere roller, ofte med uvante krav, og man introduseres for mange nye dimensjoner i livet. For utøvere som satser, forventes det at man samtidig skal klare å balansere de ofte motstridende kravene fra idretten og skolen på en god måte, forklarer Christensen & Sørensen (2009), og påpeker at dette er utfordrende for mange. Noe som forsterkes av det sosiale presset og de vanskene det generelt innebærer å være tenåring. Henriksen (2010) fant i sin studie ut at de utøverne som best evnet å balansere idrett og skole, også var de med best psykososiale ferdigheter, og at dette spiller en rolle for fremtidig suksess i fotball. Hvordan den holistisk-økologiske konteksten ser ut i andre fotballmiljøer, er det ikke min oppgave å si noe om, men at enkelte sosiale dimensjoner og forventninger som er påfallende for tenåring mange andre steder i Norge ikke står like sentralt på Holmlia, det er det liten tvil om. Som senior elitespillerne påpeker i resultatdelen var det ikke snakk om å dra på byen for å feste, man dro heller på banen for å spille. Sosiale dimensjoner som alkohol, festing, utdanning og jobb har ikke hatt noen særlig plass i fotballmiljøet på Holmlia. Trener 1 har sett flere idrettsmiljøer innenfra og sier følgende om det han mener er en forskjell i kultur og sosiale rammer:

”De (nordmenn) får alt, men de får for mye. Og kanskje feil. De spiller fotball på treninga også går dem hjem og sitter å gjør andre ting. Så går de ut og tar en cola eller gjør noe hyggelig med venner eller whatever. Du har sagt det selv, her spiller dem fotball. De har ikke noe annet. Altså, volum, mengde, det er kjempeviktig.

Wylleman & Lavalley (2004) fastslår at mangel på fritid og tid til sosiale relasjoner tidligere har vist seg å være en utfordring for talentutviklingsmiljøer. Som Christensen og Sørensen (2009) også er inne på, er det påfallende at satsende utøvere opplever det utfordrende på andre sosiale arenaer. I eksempelvis Rosenborg (Aalberg & Sæther, 2016) er spillerne i ungdomsavdelingen fra forskjellige steder i Trondheim og Norge, og har av den grunn ikke nødvendigvis den samme sosiale basen på trening som utenfor. Dette gjenspeiler seg også andre steder. Selv byttet jeg klubb som 14-åring og måtte da sjonglere flere sosiale arenaer. Som det fremgår av resultatene mine strekker vennefellesskapet på Holmlia seg lenger enn

bare fotballarenaen. Samtlige i fotballmiljøet på Holmlia går på samme skole og er sammen utenfor fotballen. Vennene du har i fotballmiljøet er de samme som du har på de andre sosiale arenaene. På Holmlia er med andre ord de sosiale dimensjonene sammenvevd, med fotballbanen som knutepunktet. Å finne tid til å pleie vennskapet utenfor fotballen er derfor uproblematisk og skjer på mange måter av seg selv.

Holt og Dunn (2004) identifiserte psykososiale ferdigheter blant unge fotballspillere for å presentere hvilke faktorer som er sentrale for fremtidig suksess. Fra deres data sto fire psykososiale ferdigheter frem, henholdsvis: Disiplin (dedikert og villig til å ofre andre ting for idretten), forpliktelse (sterke motiver og ambisjoner), motstandsstyrke (evne til å bruke strategier for å overkomme hindringer) og sosial støtte. Videre påpeker de at det er viktig å håndtere mangfoldet av utfordringer man møter på i hverdagen for å nå ekspertisenivå i fotball. Fotballmiljøet på Holmlia er verken sosialt eller fysisk konstruert på samme måte som mange andre talentutviklingsmiljøer. Allikevel står samtlige av disse fire ferdighetene frem som kjennemerker for de fleste spillerne som har nådd senior elitenivå fra Holmlia.

6.7 Da versus nå - vil det fortsette også i fremtiden eller vil andre fotballmiljøer ta over?

Ved å få frem senior elitespillere på løpende bånd har Holmlia blitt satt på det norske fotballkartet. Dette har ført til økt mediedekning som igjen har ført til økte økonomiske insentiver og etter hvert bedre ressurser. På Holmlia er det derfor mer sportslig tilrettelagt nå enn før, men man er fortsatt ikke i nærheten av de klubbene og miljøene som har kommet lengst på dette området. Hva dette vil bringe med seg og hvordan det påvirker fotballmiljøets særegne karakter er umulig å vite. Vil forandringer på makronivået virke inn på mikronivået? Vil den selvdrevne treningskulturen forvitte, eller vil den være der i samme grad også om 10 år, og vil kulturendringer utenfor fotballmiljøet dra ungdommen i forskjellige retninger?

Fotball er blitt beskrevet som det eneste man gjør på Holmlia. Fotballbanen er blitt beskrevet som den sosiale arenaen der alle har hatt et ønske om å hevde seg. Under flomlysene på Lusetjern kunstgress har det alltid vært noen som har løpt rundt med en ball i beina og et håp om å bli den nye store. Under observasjonen min la jeg dog merke til noe annet, nemlig at langt færre var på banen enn hva som er blitt beskrevet av spillere og trenere i intervju. Lokal spiller 2 setter ord på inntrykket mitt under en feltsamtale:

”Ikke så mange her nå som før, vært færre denne sommeren enn tidligere. For 2 år siden bare var det futt hver dag, måtte komme i 9-10 tiden for å få et mål å spille på. Når jeg var 10 år for eksempel var det mye flere her... Mer gaming nå, folk er heller inne å spiller.”

Flere Senior elitespillere har også uttrykt at de ser en negativ trend på løkka, der flere unge spillere heller blir hjemme og spiller dataspill eller drar på fest enn å spille fotball. Min miljøbeskrivelse er i retroperspektiv og beskriver et miljø som tidligere i veldig liten grad har blitt påvirket av komponenter på makronivå, idrettslige så vel som ikke-idrettslige. Komponenter på makronivå som har hatt implikasjoner for fotballmiljøet på Holmlia har utelukkende vært av organisatorisk karakter, ved å sette rammer og retningslinjer for eksempelvis opplæring og sertifisering av trenere, krav til påmelding av lag og lignende. Holmlia er som alle andre fotballmiljøer en del av organisasjonsbildet til NFF, men slik det fremgår av studien har denne innflytelsen utelukkende vært indirekte, uten noe konkret samarbeid. I kraft av en slik interaksjon har forbundet ligget i bakgrunnen, men uten å blande seg inn. Holmlia har fått lov til å være Holmlia.

Klasseskillet er økende i barne – og ungdomsfotballen, både økonomisk og med hensyn til talentidentifikasjon (Aas, 2018). Klubbene i de åtte rikeste bydelene har ti ganger så mange årsverk til spillerutvikling som klubbene i de ni fattigste, og kretslagene i ungdomsfotballen domineres av spillere fra de rike bydelene (Aas, 2018). Viggo Strømme (2017) skrev i Aftenposten en kronikk som het: *”Sjansen er større for å bli god i fotball dersom far kjører Tesla”*. Dette er en spissformulering, men budskapet er klart: Vi kommer ikke til å få frem like mye spillere fra Oslo øst i fremtiden ettersom vilkårene for spillerutvikling er dårligere der. Selv om fotballmiljøet på Holmlia har kommet lenger med hensyn til tilrettelegging og sportslig opplegg enn tidligere, har allikevel avstanden til de andre fotballmiljøene blitt større. Pål Konradsen (i Aas, 2018) sier han har sett *”en veldig tydelig dreining”* i Oslo-fotballen de siste årene. Han påpeker videre at dersom du skal bli god i fotball fra østkanten så hviler mer ansvar på deg selv, noe jeg allerede har diskutert at ikke nødvendigvis behøver å være negativt for utviklingsprosessen. Snarere tvert i mot.

”Flest mulig. Lengst mulig. Best mulig”. Slik lyder visjonen til NFF. Allikevel har man aldri gjort noen systematiske undersøkelser omkring hvilke miljøer spillere på aldersbestemte landslag kommer fra, eller hvor vidt disse miljøene korrelerer med senior elitespill senere (Aas, 2018). Truls Dæhli i NFF (i Aas, 2018) mener det er veldig bra at man går bredt ut

nedover i årsklassene slik at man får fanget opp flest mulig talenter. Øyvind Larsen, fagansvarlig for trener – og aktivitetsutviklingen til NFF, mener på den annen side den nye trenden med at toppklubber skal ”støvsuge” nærområdet for spillere rokker ved norsk fotballs verdigrunnlag (Johnsen, 2017), og påpeker at vi er avhengig av å opprettholde aktiviteten og engasjementet i ”tuene” våre dersom vi skal unngå at alt for mange talentfulle spillere går usett. Dette støttes opp av Sæther (2017b), som poengterer at tidlig utvelgelse og selektering kan være en hemsko for optimal talentutvikling.

Hvor vidt de spillerne som er på kretsene som 13 -, 14 - og 15-åringer også er de som preger senior elitenivå i fremtiden er det ingen som vet. Min studie er et bevis på at det tidligere ikke har vært sånn. I dag har vi en kretsmodell i Oslo der vi deler kretsene opp i tre for å tilrettelegge for toppklubbens tidlige rekruttering. Vålerenga og Stabæk har vært sitt krets, mens spillere fra de resterende klubbene i byen konkurrerer om plassene på det siste. Så man kan jo spørre seg om det sportslige klassesillet vi ser i ungdomsfotballen egentlig kommer av en slags ”skygeboksing” mellom NFF og toppklubbene, og ikke fordi noen miljøer driver mye bedre enn andre. Premisset nå er jo at Stabæk og Vålerenga har klart å plukke ut de beste spillerne, noe det ikke foreligger en garanti om at de har gjort. På Holmlia vil mange unge spillere ikke ha råd til å være med på toppklubbens satsningslag, og de vil i så henseende aldri være på radaren til kretsene i det hele tatt.

6.8 ”En skjult kvalitetsklubb”

Som jeg påpeker i innledningen skal det i dag være angitte retningslinjer for god fotballopplæring. Og trenden blant andre klubber er at man snur seg rundt og henger seg på denne akademitilnærmingen, med tilhørende skoleringsplaner og kursing (Aas, 2018). På Holmlia har det vært annerledes. Det har ikke vært snakk om faste akademitreninger eller avsatt baneplass til alle, her har man kjempet om en flekk til å få spille på. Sportsklubben på Holmlia har hatt begrenset tilgang på ressurser, ikke mulighet til å lønne trenere slik større klubber gjør, og ikke hatt kapasitet til å benytte systematiske talentutviklingsprogrammer eller skoleringsplaner i sin tilrettelegging. På motsatt side av byen, noen steinkast vest for hovedstaden, finner vi Stabæk Fotball. En klubb kjent for sin systematikk og kompetanse hva angår oppfølging, identifisering og utvikling av unge spillere, og som i følge Norsk Toppfotball har kommet lengst på dette området (Johnsen, 2017). I Stabæk Fotball har man et eget akademi, der man videre opererer med såkalte utviklingsgrupper (Bjerke, 2017). Vi snakker her om en systematisk spillerutviklingsavdeling som favner spillere helt ned til 8-

årsalderen, og som er faglig tilrettelagt for å gi gode sportslige utviklingsmuligheter. Lignende spillerutviklingsakademier ser du også igjen i andre norske klubber, i all hovedsak ressurssterke aktører i toppfotballen. Allikevel var det i følge Tjørnås (et al., 2017) færre spillere fra Stabæk sitt barne - og ungdomsakademi enn fra fotballmiljøet på Holmlia som preget nasjonal og internasjonal klubbefotball i fjor. Så man kan jo spørre seg: Hvor verdifulle er disse skoleringsplanene, akademiordningene og talentutviklingsprogrammene egentlig for å predikere fremtidig suksess i fotball? Som Tjørnås (et al. 2017) er inne på i innledningen av oppgaven min: For å nå senior elitenivå kan du likeså godt vokse opp i Holmlia sitt fotballmiljø som i en hvilken som helst akademiarena. Et paradoks her er at Stabæks toppscorer fra 2017 – Ohi Omoiuanfo – og deres nye internasjonale eksport – Moussa Njie – er fra Holmlia og ikke Stabæks akademi. De har verken vært på noe akademi som barn eller på noe satsningslag i starten av ungdomsårene. De har spilt selvorganisert med kompis og lekt med ballen på løkka på Holmlia.

Så hvor dumt er det egentlig med et fotballmiljø som ikke følger den anbefalte kokebokoppskriften for talentutvikling? Et autentisk løkkefotballmiljø der unge spillere driver selvorganisert med det de verdsetter aller høyest, nemlig fotball. Der det gis handlingsrom og frihet til å ha den kulturen man har, uten innblanding fra andre. For det er flere veier til målet. Talentutvikling er sammensatt og komplekst, og det finnes ingen formel som garanterer fremtidig suksess i fotball. Faglig trenerkompetanse, tidlig spesialisering eller akademideltagelse gir ikke nødvendigvis bedre grobunn for suksess enn selvorganisert trening og spill i breddeklubb. Dette er Holmlia et eksempel på. Fotballmiljøet på Holmlia har på mange måter vært et atypisk miljø i en utviklingstid der andre miljøer blir ensretta med hensyn til opplæring av trenere, profesjonalisering, tilrettelegging, akademi drift også videre.

”En skjult kvalitetsklubb”.

7. Oppsummering

Hensikten med denne studien har vært å beskrive og forklare betydningen av et spesifikt fotballmiljø med hensyn til spillerutvikling. Jeg har i den forbindelse tatt for meg et miljø med forutsetninger for å drive spillerutvikling som ofte vurderes som utilstrekkelige ut i fra et ressurstilgangsperspektiv. Funnene mine kan ikke generaliseres til andre talentutviklingsmiljøer uten forbehold, men jeg har forsøkt å vise at miljøet på Holmlia inneholder kvaliteter som representerer kunnskap med relevans og aktualitet for fagfeltet. Ved at min studie har avdekket elementer som har gitt utøvere fra Holmlia anledning til å nå potensialet sitt uten å ha gått den anbefalte utviklingsveien gjennom akademier og satsningslag i barne – og ungdomsårene, tilbyr studien et eksempel på et annerledes talentutviklingsmiljø som det ikke er så mye empiri på innen idrettsforskningen. Fotballmiljøet på Holmlia løfter fram flere eksempler på lite påaktede elementer omkring talentutvikling, og gir personer i posisjon til å påvirke talentutviklingsmiljøer muligheten til å utvide sin kunnskapsplattform og dermed drive en bredere kunnskapsbasert og helhetlig spillerutvikling.

Som svar på oppgavens problemstillinger refereres det til resultatdelen. Her presenteres det en empirisk versjon som svar på hver problemstilling, med forsøk på grundig gjennomgang av alle bestanddelene som utgjør dem. Figur 4 er mitt empiriske svar på studiens første problemstilling og beskriver hvordan Holmlia som et talentutviklingsmiljø er bygget opp. Figur 5 er mitt empiriske svar på studiens andre problemstilling og viser fotballmiljøet på Holmlia sine suksessfaktorer slik jeg forstår dem. Mine funn viser at selv om det drives godt og strukturert talentutviklingsarbeid andre steder i Norge, er det en sosial dimensjon ved talentutvikling man ikke skal undervurdere, og som kan ha større innvirkning enn man kanskje tror. I motsetning til eksempelvis Stabæk og Rosenborg har Holmlia aldri hatt en uttrykt ambisjon om å være et talentutviklingsmiljø, allikevel er det empirisk støtte for at miljøet har kvaliteter som utviklingsmiljø i fotball. Økonomiske ressurser, faglig trenerkompetanse, talentutviklingsprogrammer og akademier har aldri hatt noen plass her. Fotballmiljøet på Holmlia består av et stort vennefellesskap som har satt i system sitt eget treningsregime. Med veiledning og hjelp fra lokale ressurspersoner, familie og den økologiske konteksten som helhet, men først og fremst ved at man har organisert og orkestret treningsregimet på egenhånd. Et treningsregime som består av store treningsmengder, ”tough

love” og høye krav til ferdighet, men som likevel bygger på samhold, tilhørighet og en sterk familiefølelse. Et samlet fellesskap der man unner hverandre suksess, men samtidig skal være best selv. Et fotballmiljø der samhold, tilhørighet og trygghet ikke går på bekostning av vinnermentalitet og sult til å oppnå suksess, men heller bygger opp under og forsterker den.

Jeg har selv vært en aktiv del av norsk fotball i over 20 år og er det fortsatt. Og er det én ting jeg har erfart, så er det at man som regel er på fotballbanen for å spille fotball. Skal man gjøre noe annet er man gjerne et annet sted. På Holmlia er det annerledes; her er man på banen selv om man ikke nødvendigvis skal spille fotball. Det er ikke bare vanlig, det er normalen. Det spiller ingen rolle om det er A-kamp, organisert klubbtrening eller løkkefotball, barn og unge svermer rundt Lusetjern kunstgressbane for å få med seg hva som skjer. I sommer var jeg på en løkkefotballturnering på Holmlia, et lokalt initiert arrangement. Der var det over hundre stykker på banen i flere timer. Det som dog slo meg var at det kun var et fåtall som faktisk var med å spille. I stedet for å være med sto de ved siden av og så på. Enkelte var der i flere timer uten å spille ett eneste minutt fotball. Jeg spurte en tilskuer som bivånet spillingen på avstand om hvorfor så mange, inkludert han selv, bare var der å så på at ti man spilte inne i sekstenmeteren. Han svarte: *”Alle bare vet det, og da er alle her liksom. Skjønner ikke helt hvordan, alltid vært sånn bare.”*

For meg illustrerer dette litt hva Holmlia som fotballmiljø handler om. Noe det er vanskelig å sette ord på, men som alle allikevel vet hva handler om. Et fotballmiljø der banen ikke er en beskrivelse av sportsklubbens kunstgressbane, men sosial arena og samlingspunkt. Et fotballmiljø der det ikke alltid legges klare føringer for treningsinnhold og treningsmengde, men heller gjøres på spillernes egne premisser. Et fotballmiljø der du ikke spiller med personer du kun kjenner gjennom idretten, men med kompis er med hver eneste dag og som du har vært med hver eneste dag gjennom oppveksten.

Personlig er jeg av den oppfatning at den sosiale dimensjonen, som har dannet et så viktig fundament for talentutviklingen på Holmlia, ikke har vært nok i fokus på de arenaene man har drevet organiserte former for talentutvikling de senere årene, det være seg fotballakademi, toppidrettsgymnas eller talentsatsing internt i de store klubbene. Når man bringer talenter med forskjellig sosial bakgrunn sammen, er det etter min oppfatning viktig å bruke mye tid på å skape samhold, trygghet og gruppetilhørighet mellom utøverne. Videre bør man stille seg spørsmålet om ikke alt det morsomme med å spille fotball, selve leken, også i for stor grad

blir borte når alt skal organiseres og legges inn i planlagte rammer. Det er selvsagt viktig at talenter blir kyndig veiledet og instruert i å øve på det de ikke er gode på, men det bør etter min oppfatning være like viktig og prioritert at man også videreutvikler det man er god på selv, og at man i den forbindelse også kan leke, tøyse litt og ha det moro, nettopp for å styrke mestringsfølelse, selvbestemmelse, sosial tilhørighet og selvregulert læring. Min opplevelse av unge talenter er at de ikke mangler indre motivasjon, men at den kan forsvinne hvis de ikke opplever å ha gode venner og trygge forhold rundt seg, og hvis det som oppleves gøy med å spille fotball forsvinner i organiserte, les alvorlige, og planlagte rammer.

Jeg har tidligere påpekt at senior elitespillere er kjennetegnet ved å ha best mentale ferdigheter, og at miljørelaterte, kulturelle og sosiale elementer har en stor påvirkning på tilegnelsen av disse. Både underveis i utviklingsløpet og når man er på seniornivå. I fotballmiljøet på Holmlia har man gjort ting på en annen måte, men det har allikevel blitt lagt til rette for en bærekraftig utvikling hva gjelder mentalitet, identitet og kultur. På den måten har man klart å skape miljømessig suksess over tid ved at mange spillere har nådd senior elitenivå.

”Det han (Joakim Jönsson, fotballekspert), sier om Haitam AlleSaami, det er den typiske Holmlia-mentaliteten. Han sa at når Haitam kom, så ville han bli kaptein med en gang. Han tok tak med en gang. Han jobba hardt, han var dedikert. Han visste at han var god og han hadde lyst til å bli bedre. Og du så hvor det endte opp. Han endte opp i Serie A og fast på landslaget nå.

...

Du kan ikke ha den mentaliteten - du kan ikke gå 80 prosent inn for fotball. Kanskje det kan ta deg til OBOS, kanskje. Men 80 prosent tar deg ikke til virkelig topp, topp. Det er ikke sjans. Det tar deg ikke til det nivået. Det er det som har vært med Holmlia. Alle har vært sånn: Jeg skal bli fotballspiller. Jeg skal vise at jeg kan. Selv om det ikke er mange som blir fotballspillere, så skal jeg være en av de som klarer det.

...

Det var ingen som forventet at Dio (Adama Diomande) skulle gå rett til PL. Ingen som trodde han skulle gå rett fra Eliteserien, og på et halvt år til Hull. Over 7 millioner. Scoret i første kampen sin. Altså, det er sånn, ingen hadde trodd det. Ingen. Men jeg er ganske sikker på at han trodde det. Selv om ingen andre trodde det så er jeg sikker på at han trodde det. Samme med Mathis Bolly også, som ble solgt direkte til Bundesliga. Jeg husker ikke om det var første

eller andre kamp, men han scorte mot Bayern München. Tenk! Og det samme året tatt ut i VM-troppen til Elfenbenkysten.” – Senior elitespiller 4

Referanser

- Aalberg, R. R. & Sæther, S. A. (2016). The Talent Development Environment in a Norwegian top-level football club. *Sport Science Review*, 25 (3-4), s. 159-182. Doi: 10.1515/ssr-2016-0009
- Aas, O. I. (2017). Ingen steder i Oslo dyrkes det frem flere toppspillere enn på denne banen. *Aftenposten*. Hentet 10. September 2017 fra https://www.aftenposten.no/100Sport/fotball/Ingen-steder-i-Oslo-dyrkes-det-frem-flere-toppspillere-enn-pa-denne-banen-237562b.html?spid_rel=2
- Aas, O. I. (2018, 19. mai). Den klassesdelte Oslo-fotballen. *Aftenposten*, s. 4-8.
- Aase, T. H., & Fossåskaret, E. (2014). *Skapte virkeligheter: om produksjon og tolkning av kvalitative data (2. utg. utg.)*. Oslo: Universitetsforlag.
- Akerhaug, L. (2012). 47 prosent innvandrere i Oslo i 2040: Advarer om ghettotilstander. *VG*. Hentet 21. Mai 2017 fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/47-prosent-innvandrere-i-oslo-i-2040-advarer-om-ghettotilstander/a/10078980/>
- Baker, J., & Davids, K. (2006). Genetic and environmental constraints on variability in sport performance. I: K. Davids, S. J. Bennett, & K. M. Newell (Eds.), *Movement system variability* (s. 109-132). Champaign, IL: Human Kinetics
- Baker, J. & Young, B. (2013). 20 years later: deliberate practice and the development of expertise in sport. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 7 (1), 135-157. Doi: <http://dx.doi.org/10.1080/1750984X.2014.896024>

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
- Baxter, P. & Jack, S. (2008). Qualitative Case Study Methodology: Study Design and Implementation for Novice Researchers. *The Qualitative Report*, 13 (4), 544-559. Hentet 29. Januar 2019 fra <https://nsuworks.nova.edu/tqr/vol13/iss4/2>
- Beek, P. J. (2009). Ecological approaches to sport psychology: prospects and challenges. *International Journal of Sport Psychology*, 40 (1), 144-152.
- Bjerke, K. (2017). *Vil du trene mer fotball i et utviklende ferdighetsmiljø?* Hentet 11. Mai 2017 fra <http://www.stabak.no/nyheter/vil-du-trene-mer-fotball-i-et-utviklende-ferdighetsmiljo-copy>
- Borge, E (2014). *Den organiserte kriminaliteten i Norge – trender og utfordringer 2013-2014*. Hentet 11. Mai 2017 fra https://www.politi.no/vedlegg/lokale_vedlegg/kripos/Vedlegg_2014.pdf
- Brettschneider, W. D. (1999). Risks and Opportunities: Adolescents in Top-Level Sport - Growing Up with the Pressures of School and Training. *European Physical Education Review*, 5, 121-133. Doi: 10.1177/1356336X990052004
- Bronfenbrenner, U. (1999). Environments in developmental perspective: Theoretical and operational models. I: Friedmann, S. L & Wachs, T. D. (Eds.), *Measuring environments across life span: Emerging methods and concepts* (s. 3-28). Washington DC: American Psychological Association Press.

- Bronfenbrenner, U. (2005). Bioecological theory of human development. I: U. Bronfenbrenner (Eds.), *Making human beings human: Bioecological perspectives on human development*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Carron, A. V., Bray, S. R., & Eys, M. A. (2002). Team cohesion and team success in sport. *Journal of Sports Science, 20* (2), 119-126. Doi: 10.1080/026404102317200828
- Carron, A. V., Coleman, M., Wheeler, J., & Stevens, D. (2002). Cohesion and Performance in Sport: A Meta-Analysis. *Journal of Sport & Exercise Psychology, 24* (2), 168-188. Doi: <https://doi.org/10.1123/jsep.24.2.168>
- Chamberlain, G. P. (2006). Researching strategy formation process: An abductive methodology. *Quality and quantity, 40* (2), 289-301. Doi: 10.1007/s11135-005-8094-3
- Christensen, M. K. & Soerensen, J. K. (2009). Sport or school? Dreams and dilemmas for talented young Danish football players. *European Physical Education Review, 15*, 1-18. Doi: 10.1177/1356336X09105214
- Côté, J., Baker, J., & Abernethy, B. (2003). From play to practice: a developmental framework for the acquisition of expertise in team sports. I: Starkes, J. L. & Ericsson, K. A. (Eds.), *Expert performance in sports: Advances in research on sport expertise* (s. 89-114). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Côté, J., Baker, J., & Abernethy, B. (2007). Practice and play in the development of sport expertise. I: Tennenbaum, G. & Eklund, R. C. (Eds.) *Handbook of sport psychology 3rd edition* (s. 184-202). New York: Wiley.

Côté, J. & Fraser-Ibomas, J. (2007). Youth involvement in sport. I: Crocker, R. (Ed.). *Sport psychology: A Canadian perspective* (s. 270-298). Toronto; Pearson.

Côté, J., Lidor, R., & Hackfort, D. (2009). ISSP position stand: To sample or to specialize? Seven postulates about youth sport activities that lead to continued participation and elite performance. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 7 (1), 7-17. Doi: 10.1080/1612197X.2009.9671889

Christensen, M. K., & Sørensen, J. K. (2009). Sport or school? Dreams and dilemmas for talented young Danish football players. *European Physical Education Review*, 15 (1), 115-133. Doi: 10.1177/1356336X09105214.

Dalland, O. (2007). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Dubois A., & Gadde, L., E. (2002). Systematic combining: an abductive approach to case research. *Journal of Business Research*, 55, 553-560. Doi: 10.1016/S0148-2963(00)00195-8

Ericsson, K. A., Krampe, R. T., & Tesch-Römer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *The Psychological Review*, 100, 363-406. Doi: 10.1037/0033-295X.100.3.363

Ertmer, P. A., & Newby, T. J. (1996). The expert learner: Strategic, self-regulated, and reflective. *Instructional Science*. 24, 1-24.

Fasting, K. (2009). Hvor trygg er barne - og ungdomsidretten? I: Johansen, B. T., Høigaard, R. & Fjeld, J. B. *Nyere perspektiv innen idrett og idrettspedagogikk* (s. 131-145).

Kristiansand: Høyskoleforlaget

Flyvbjerg, B (2013). Case Study. I: Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. *Strategies of Qualitative Inquiry 4th edition* (s. 169-204). USA: Sage Publications.

Fransen, K., Coffee, P., Vanbeselaere, N., Slater, M. J., De Cuyper, B. & Boen, F. (2014). The Impact of Athlete Leaders on Team Members' Team Outcome Confidence: A Test of Mediation by Team Identification and Collective Efficacy. *The Sport Psychologist*, 28, 347-360. Doi <http://dx.doi.org/10.1123/tsp.2013-0141>

Giblin, S., Collins, D., MacNamara, A., and Kiely, J. (2014). The third way: deliberate preparation as an evidence-based focus for primary physical education. *Quest*, 66, 385–395. Doi: 10.1080/00336297.2014.944716

Grimen, H. & Ingstad, B. (2013). Kvalitative forskningsopplegg. I: Laake, P., Olsen, B. R. & Benestad, H. B. *Forskning i medisin og biofag 2. utgave* (s. 321-350). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Grøttland, H. (2017). *Statoil landsdelssamling gutter*. Hentet 28. April 2017 fra <https://www.fotball.no/globalassets/krets/oslo/utvikling/spillerutvikling/2017/landsdelssamling-gutter-innkalling-var-2017.pdf>

Halvorsen, B. E. (2016). Alle så ned på Holmlia. Så slo bydelens talenter tilbake. *Aftenposten*. Hentet 11. Mai 2017 fra <http://www.aftenposten.no/amagasinet/Alle-sa-ned-pa-Holmlia-Sa-slo-bydelens-talenter-tilbake-60518b.html>

Haugaasen, M., & Jordet, G. (2012). Developing football expertise: A football-specific re-

search review. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 5, 177–201.
Doi: <http://dx.doi.org/10.1080/1750984X.2012.677951>

Henriksen, K. (2008). *Inspiration til talentudvikling: Et psykologisk perspektiv*. Odense: Syddansk Universitetsforlag

Henriksen, K. (2011). *Talentudviklingsmiljøer i verdensklasse*. Danmark: Dansk Psykologisk Forlag A/S.

Henriksen, K. (2010). *The Ecology of Talent Development in Sport: A multiple case study of successful athletic talent development environments in Scandinavia*.
Doktorgradsavhandling ved Institute of Sports Science and Clinical Biomechanics
Faculty of Health Sciences, University of Southern Denmark.

Henriksen, K. (2014). Kunsten at skabe verdensklasse - et indspark fra sportens verden.
OnEdge, 1, 6-13.

Henriksen, K., Larsen, C. H. & Christensen, M. K. (2016). Looking at success from its opposite pole. The case of a talent development golf environment in Denmark.
International Journal of Sport and Exercise Psychology, 12 (2), 134-149. Doi:
10.1080/1612197X.2013.853473

Herrebrøden, Ø. (2017). Stabæk-Olsen om fotballfabrikken Holmlia: - Egen mentalitet der oppe. VG. Hentet 18. Mai 2017 fra <http://www.vg.no/sport/fotball/cupen/stabaek-olsen-om-fotballfabrikken-holmlia-egen-mentalitet-der-oppe/a/23982924/>

Holt, N. L. & Dunn, J. G. H. (2004). Toward a Grounded Theory of the Psychosocial Competencies and Environmental Conditions Associated with Soccer Success. *Journal of Applied Sport Psychology, 16*, 199-219. Doi:10.1080/10413200490437949

Hvid Larsen, C. (2013). "*Made in Denmark*". *Ecological perspectives on applied sport psychology and talent development in Danish professional football*.
Doktorgradsavhandling ved Institute of Sports Science and Clinical Biomechanics
Faculty of Health Sciences, University of Southern Denmark.

Hvid Larsen, C., Alfermann, D., Henriksen, K. & Christensen, M. K. (2013). Successful talent development in soccer: The characteristics of the environment. *American Psychological Association, 13*. Doi: 10.1037/a0031958

Hvid Larsen, C., Alfermann, D. & Christensen, M. K. (2016). *Psychological Skills in a Youth Soccer Academy-A holistic Ecology Perspective. Institute of Sport Science and Clinical Biomechanics, 51-74*. Doi: 10.2478/v10237-012-0010-x

Johannessen, S. & Rørtveit, T. (2017). Slår alarm om pengehysteri i breddefotballen: – Betaler personlig trener for barn i 13-årsalderen. *TV2*. Hentet 03. April 2017 fra <http://www.tv2.no/sport/8998678/>

Johnsen, L. (2017). Det store løftet eller det store luftslottet? *Josimar, 02*, 66-83.

Jordet, G. (2011). "Prestasjonsmentalitet – hva er drivkraften hos de beste?"
Fotballtreneren, 25 (1), s. 8-10. Ulsteinvik: Norsk fotball-trenerforening

Jordet, G. (2013). *Prestasjonspsykologi i toppfotball: Stressmestring*. NFF / Prolisens ved Norsk Toppfotballsenter, Norges Idrettshøyskole.

- Krane, V. & Baird, S. M. (2005). Using Ethnography in Applied Sport Psychology. *Journal of Applied Sport Psychology*, 17 (2), 87-107. Doi: 10.1080/10413200590932371
- Kruuse, E. (2008). *Qualitative Research Methods* (6 ed.) Copenhagen: Dansk Psykologisk Forlag.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utgave). Oslo: Gyldendal Forlag
- LaPrade, R. F., Agel, J., Baker, J., Brenner, J. S., Cordasco, F. A., Côté, J. ... Provencher, M. T. (2016). AOSSM Early Sport Specialization Consensus Statement. *The Orthopaedic Journal of Sports Medicine*, 4 (4). Doi: 10.1177/2325967116644241
- Larkin, P. & Reeves, M. J. (2018). Junior-elite football: time to re-position talent identification? *Soccer & Society*, Doi: 10.1080/14660970.2018.1432389
- Leohnardsen, Ø. (2014). *Mentale kjennetegn ved toppspillere i fotball*. Teorioppgave UEFA A-lisens, Oslo.
- Loland, S (2000): *Idrett som akademisk fag: fra grunnlagsproblemer til praktisk politikk*. Oslo: Karlstad Universitet.
- Loland, S. & McNamee, M. (2016): Philosophical reflections on the mission of the European College of Sport Science: Challenges and opportunities. *European Journal of Sport Science*. 1-7. Doi: 10.1080/17461391.2016.1210238

Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (2005). Paradigmatic controversies, contradictions and emerging confluences. I: Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S (Eds.), *The Sage handbook of qualitative research* (s. 191-215). Thousand Oaks, CA: Sage Publication.

Lundgaard, H. (2018, 17. Februar). Kampen om Holmlia. *Aftenposten*, s. 4-10.

Maaloe, E. (1996). *Casestudier af og om mennesker i organisationer*. Copenhagen, Denmark: Akademisk Forlag.

Maaloe, E. (2004). *In Case of Case Research*. Aarhus: Department of Organization and Management, Aarhus School of Business.

Marcos, F. M. L, Miguel, P. A. S, Oliva, D. S. & Calvo, T. G. (2010). Interactive effects of team cohesion on perceived efficacy in semi-professional sport. *Journal of sports science & medicine*, 9 (2), 320-325. PMID: 24149702

McNamara, A. (2011). Psychological characteristics of developing excellence. I: Collins, D., Richards, H. & Button, A. (Eds.), *Performance Psychology* (s. 47-64). Kidlington: Elsevier.

Martindale, R. J., Collins, D., & Abraham, A. (2007). Effective talent development: the elite coach perspective in UK sport. *Journal of Applied Sport Psychology*, 19, 187-206. Doi: 10.1080/10413200701188944

Nilsen, V. (2012). *Analyse i kvalitative studier - Den skrivende forskeren*. Oslo: Universitetsforlaget

Nyeng, F. (2012). *Nøkkelbegreper i forskningsmetode og vitenskapsteori*. Oslo: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS

Ommundsen, Y. (2009). Hvem er talentene, må vi spesialisere tidlig, og hva er en god trener? I: B. T. Johansen, R. Høigaard & J. Besse Fjeld (Eds.), *Nyere perspektiv innen idrett og idrettspedagogikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Patton, W. & McMahon, M. (2006). The Systems Theory Framework of Career Development and Counseling: Connecting Theory and Practice. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 28 (2), 153-166. Doi: 10.1007/s10447-005-9010-1

Pintrich, P. R. (2000). An Achievement Goal Theory Perspective on Issues in Motivation Terminology, Theory, and Research. *Contemporary Educational Psychology* 25, 92–104. Doi: 10.1006/ceps.1999.1017

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). An Overview of Self-Determination Theory: An Organismic-Dialectical Perspective. I: E. L. Deci & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of Self-Determination Research* (s. 3-36). Suffolk: University of Rochester Press.

Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2012). Motivation, personality, and development within embedded social contexts: An overview of self-determination theory. I: Ryan, R. M. (Eds.) *The Oxford handbook of human motivation* (s. 85-110). New York, NY: Oxford University Press.

Sacramento, H., Anguera, T. M., Pereira, A. & Araujo, D. (2018). Talent Identification and Development in Male Football: A Systematic Review. *Sports Medicine*, 48, 907–

931. Doi <https://doi.org/10.1007/s40279-017-0851-7>

Schein, E. (1992). *Organizational culture and leadership* (1 Eds.). San Francisco: Jossey-Bass inc. Publishers

Skjervheim, H. (1957). *Deltakar og tilskodar*. Oslo: Instituttet.

Skogseth, K. A. (2016). Holmlia – “skjært” barn har mange navn. *Dagsavisen*. Hentet 08. Juni. 2016 fra <http://www.dagsavisen.no/oslo/holmlia-skjert-barn-har-mange-navn-1.732247>

Smith, B., & Sparkes, A. (2010). The narrative turn in sport and exercise psychology. I: T. V. Ryba, R. J. Schinke, & G. Tennenbaum (Eds.): *The cultural turn in sport psychology* (s. 75-100). Morgantown: Fitness Information Technology.

Smoll, F. L., & Smith, R. E. (2002). Coaching behaviour research and intervention in youth sport. I: F. L. Smoll, & R. E. Smith (Eds.): *Children and youth in sport* (s. 211–231). Dubuque, IA: Kendall/Hunt.

Sparkes, A. C. (2015). Developing mixed methods research in sport and exercise psychology: Critical reflections on five points of controversy. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 49-59. Doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.psychsport.2014.08.0141>

Stake, R. E. (1995). *The art of case study research*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Stambulova, N., & Alfermann, D. (2009). Putting culture into context: cultural and

cross-cultural perspectives in career development and transition research and practice. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 7(3), 292-308.
Doi: 10.1080/1612197X.2009.9671911

Strean, W. B. (1998). Possibilities for qualitative research in sport psychology. *The Sport Psychologist*, 12, 33–345. Doi: <http://dx.doi.org/10.1123/tsp.12.3.333>

Strømme, V. (2017). Sjansen er større for å bli god i fotball dersom far kjører Tesla. *Aftenposten*. Hentet 20. Januar 2019 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/4d1e09/Sjansen-er-storre-til-a-bli-god-i-fotball-dersom-far-kjorer-Tesla--Viggo-Stromme>

Sæther, E. O. (2017a). Plutselig forsvant talentene: - Dette blir snart en blendahvit sport. *Dagbladet*. Hentet 03. April 2017 fra <http://www.dagbladet.no/sport/plutselig-forsvant-talentene----dette-blir-snart-en-blendahvit-sport/67510866>

Sæther, S. A. (2017b). *De norske fotballtalentene – hvem lykkes og hvorfor*. Oslo: Universitetsforlaget

Thurén, T. (2009). *Vitenskapsteori for nybegynnere*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Tvedt, K. A. (2016). Søndre Nordstrand. I: *Store norske leksikon*. Hentet 29 Januar 2019 fra https://snl.no/Søndre_Nordstrand

Tvedt, K. A. (2018). Oslo. I: *Store norske leksikon*. Hentet 29 Januar 2019 fra <https://snl.no/Oslo>

Thorsnæs, G. & Askheim, S. (2018). Bærum. I: *Store norske leksikon*. Hentet 29 Januar 2019 fra <https://snl.no/Bærum>

Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Tjernås, L., Nesje, E., Valderhaug, B., Daneshmand, E. B., Fardal, E., Aas, O. I. & Hager-Thoresen, H. (2017). Stor Aftenposten-kåring: De 50 beste spillerne fra Oslo-fotballen. *Aftenposten*. Hentet 10. September 2017 fra <https://www.aftenposten.no/100Sport/fotball/Stor-Aftenposten-karing-De-50-beste-spillerne-fra-Oslo-fotballen-237564b.html#0>

Toering, T. T., Elferink-Gemser, M. T., Jordet, G., & Visscher, C. (2009). Self-regulation and performance level of elite and non-elite youth soccer players. *Journal of Sports Sciences*, 27 (14), 1509-1517. Doi: <http://dx.doi.org/10.1080/02640410903369919>

Tracy, S. J. (2010). Qualitative quality: Eight "big-tent" criteria for excellent qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 16, 837 - 851. Doi: 10.1177/1077800410383121

Tucker, R., & Collins, M. (2012). What makes champions? A review of the relative contribution of genes and training to sporting success. *British Journal of Sports Medicine*, 46, 555-561. Doi: 10.1136/bjsports-2011-090548

Ward, P., Hodges, N., Starkes, J. L. & Williams, M. A (2007). The road to excellence: deliberate practice and the development of expertise. *High Ability Studies*, 18 (2), 119-153. Doi: <http://dx.doi.org/10.1080/13598130701709715>

Wein, H. (2007). *Developing Youth Football Players*. United States: Human Kinetics

Weinberg, R. S., & Gould, D. (1995). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Widerberg, K. (2011). *Historien om et kvalitativt forskningsprosjekt*. Oslo: Universitetsforlaget.

Wiggen, K. S., Dzamarija, T. M., Thorsdalen, B. og Østby, L. (2015). *Innvandrerers demografi og levekår i Groruddalen, Søndre Nordstrand, Gamle Oslo og Grünerløkka*. Hentet 22. Mai 2017 fra https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/242895?_ts=150d7a03038

Wylleman, P., & Lavallee, D. (2004). A developmental perspective on transitions faced by athletes. I: M. Weiss (Eds.), *Developmental sport and exercise psychology: A life span perspective* (s. 507-527). Morgantown: Fitness Information Technologies

Yin, R. K. (2014). *Case Study Research: Design and Methods (5 edition)*. Thousands Oaks, California: Sage Publications.

Zimmerman, B. J. (2006). Development and adaption of expertise: The role of self-regulatory processes and beliefs. I: Ericsson, K.A., Charness, N., Feltovich, P.J. & Hoffman, R.R. (Red.). *The Cambridge handbook of expertise and expert performance*. (s. 705-722). New York: Cambridge University Press.

Tabelloversikt

Tabell 1: <i>De tre talentparadigmene (basert på Henriksen sin modell, 2011, s. 38)</i>	14
--	----

Figuroversikt

Figur 1: <i>The athletic talent development environment model (Henriksen, 2010)</i>	19
Figur 2: <i>The environment success factors model (Henriksen, 2010)</i>	21
Figur 3: <i>Oversikt over datagenerering</i>	35
Figur 4: <i>Min beskrivelse av fotballmiljøet på Holmlia</i>	47
Figur 5: <i>Min beskrivelse av suksessfaktorene til Holmlias fotballmiljø</i>	64

Forkortelser

ATDE Athletic talent development environment

ESF Environmental success factors

IE Induktiv empirinær

Vedlegg

Vedlegg 1: Informert samtykke

Vedlegg 2: Intervjuguide trener/lokal ressursperson

Vedlegg 3: Intervjuguide spiller

Vedlegg 4: Observasjonslogg

Vedlegg 5: Utdrag observasjonsdagbok

Vedlegg 6: NSD godkjenning

Vedlegg 1

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjektet

Holmlia som talentutviklingsmiljø i fotball – Hvordan kan det forstås?

Bakgrunn og formål

De senere årene har Holmlia tilegnet seg statusen som et anerkjent talentutviklingsmiljø i norsk fotball. Dette er en status antallet senior elitespillere født på 1980 – og 1990-tallet med bakgrunn derfra rettferdiggjør. Er dette tilfeldig - eller er det noe helt spesielt med fotballmiljøet på Holmlia hva angår identitet, mentalitet og kultur?

Formålet med denne studien er å undersøke fotballmiljøet på Holmlia med en holistisk økologisk tilnærming til et talentutviklingsmiljø. Ved å sette fotballen i kontekst vil miljøet på Holmlia utforskes, og på bakgrunn av hva man finner ut vil det utformes en miljøkarakteristikk. Prosjektet er et mastergradstudium ved Norges idrettshøyskole, seksjon for coaching og idrettspsykologi, og tar form som en eksplorativ casestudie.

Vi ønsker å inkludere deg i studien ettersom du enten har vært eller er en aktiv del av fotballmiljøet på Holmlia. Av den grunn tilfører du relevant informasjon. Prosjektets utvalg er strategisk plukket ut, på grunnlag av at man har vært eller er en aktiv del av Holmlia sitt fotballmiljø.

Hva innebærer deltakelse i studien?

Deltagelse i studien vil for deg innebære et dybdeintervju om fotballmiljøet på Holmlia. Det vil også være mulig at opplysninger omkring deg samles inn fra andre kilder (journaler, intervju med andre, uformelle samtaler eller observasjon). Grunnen til dette er at studien tar form som en *eksplorativ casestudie*. Et slikt studiedesign legger opp til at data samles inn både gjennom interaksjon med sentrale aktører fra og i miljøet som undersøkes, og ved innsamling av relevante opplysninger gjennom andre kanaler.

Intervjuguiden og spørsmålene vil fokuseres mot dine opplevelser og erfaringer knyttet til Holmlia sitt fotballmiljø, og rollen det spilte for deg som en del av det. Intervjuene har til hensikt å belyse de mange dimensjonene som utgjør fotballmiljøet på Holmlia, med

utgangspunkt i en holistisk økologisk tilnærming til et talentutviklingsmiljø. I grove trekk er dette en teoretisk tilnærming som tar sikte på å fange opp flere aspekter av utviklingsmiljøet utøverer befinner seg i, med et bredere kontekstuelte fokus.

Dataene fra intervjuet registreres gjennom notater og på lydopptak. Alle foreldre og foresatte (dersom deltageren er under 18 år og trenger deres samtykke) vil ha tilgang til intervjuguide om ønskelig.

Hva skjer med informasjonen om deg?

Alle personopplysninger vil bli behandlet konfidensielt. Informasjonen som registreres om deg (som deltager) skal kun brukes slik som beskrevet i studiets formål. Alle opplysninger vil bli behandlet uten navn, fødselsnummer eller andre direkte gjenkjennende opplysninger. En kode (koblingsnøkkel) knytter deg til dine opplysninger gjennom en navneliste. Personidentifiserende opplysninger vil bli oppbevart innelåst i et arkivskap på Norges idrettshøyskole og på passord - og brukernavnbeskyttet privat datamaskin. Det vil kun være masterstudent og veiledere som har tilgang til den informasjonen.

Prosjektet skal etter planen avsluttes 30. oktober 2018. All identifiserbar informasjon omkring deg vil aidentifiseres ved prosjektets slutt.

Frivillig deltakelse

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli anonymisert.

Dersom du kan delta og/eller har spørsmål angående studien, ta kontakt med prosjektleder - Axel Pedersen - på 98437097 eller veileder - Yngvar Ommundsen – på 91804634.

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, NSD - Norsk senter for forskningsdata AS.

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 2

Bakgrunn	<p>Fortell litt om deg selv og din tilknytning til fotballmiljøet på Holmlia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvor lenge har du vært/var du en del av fotballmiljøet på Holmlia? - Hvordan hadde det seg til at du ble en del av Holmlias fotballmiljø? - Hva er din rolle her? - Hvordan føler du det er/var å være en del av dette miljøet?
Introduksjon	<p>Opplever du fotballmiljøet på Holmlia som suksessfullt når det gjelder å utvikle talentfulle fotballspillere?</p> <p>Hvis så:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hva forteller deg at det er suksessfullt? - Hva tror du er hemmeligheten bak suksessen?
<p>Miljøbeskrivelse med utgangspunkt i ATDE – ”Athletic talent development environment” (Henriksen, 2010)</p>	
ATDE - Generelt	<p>Hva opplever du som viktige ressurser i ditt/deres arbeid med å utvikle fotballspillere? F. eks personer og institusjoner rundt utøverne.</p> <p>Hvilke barrierer møter dere?</p>
ATDE - Mikronivå	<p>Når det gjelder fotballspillerens idrettslige utvikling, hva kan du si om rollen til følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treneren/trenerne - A-laget - Andre personer - Yngre utøvere - Venner i og utenfor idretten - Familiene - Skolen
ATDE - Makronivå	<p>Relatert til fotballutøverenes utvikling og mulighet til å nå toppnivå (slik mange har gjort), hva kan du si som rollen til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utdanningssystemet – støtter dette opp om utøvernes idrettskarrierer? - Fotballforbundet?

	<p>- Media?</p> <p>Med henhold til å være en byrde eller en ressurs for fotballutøvernes utvikling, hva kan du si om rollen til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den norske nasjonalkulturen? - Den dominerende ungdomskulturen? - Fotballkulturen på Oslo øst? - Den generelle idrettskulturen på Oslo øst? <p>Og hvilke av disse kulturene opplever du som mest tydelig i fotballmiljøet på Holmlia?</p>
Relasjoner innad i miljøet	<p>Hvordan opplever du at fotballmiljøet på Holmlia interagerer med miljøet rundt seg?</p> <p>Kan du prøve å gi eksempler på hvordan det samarbeider med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skolen - Foreldre/foresatte - Andre klubber (naboklubber, større klubber, kretslag eller landslag) - Fotballforbundet/kretsen
Suksessfaktorer basert på ESF – ”Environmental success factors” (Henriksen, 2010)	
Forutsetninger	<p>Kan du fortelle litt om fotballmiljøets historie og den nå/daværende treningsstrukturen på Holmlia?</p> <p>Hvordan vil du beskrive miljøets tilgang på ressurser?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treningsfasiliteter - Trenerens utdanningsnivå - Annet personell og deres kompetanse - Økonomiske ressurser - Evt. annet?
Organisatorisk kultur	<p>Hva kjennetegner kulturen og de dominerende verdiene på Holmlia?</p> <p>Kan du fortelle om en eller flere spesifikke episoder du føler beskriver kulturen/de dominerende verdiene på Holmlia?</p> <p>Har dere noen spesielle symboler, som eksempelvis logoer eller kleskoder, som er gjeldene for fotballmiljøet på Holmlia?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Og vet du hva disse/dette symboliserer?

	<p>Har dere noen spesielle tradisjoner? Evt. har du eksempler?</p> <p>Har fotballklubben på Holmlia et spesielt motto eller visjoner? Evt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan lyder det/disse? - Kan du beskrive hvilke grep dere tar for å operere i tråd med disse verdiene? - Kan du beskrive hvilke grep dere tar for jobbe med visjonene? <p>Hva gjør dere på Holmlia for å opprettholde kulturen/de dominerende verdiene?</p> <p>Dersom jeg inviterte en trener fra et annet miljø til å jobbe i Holmlia i en uke – hva tror du han eller henne ville opplevd som mest annerledes?</p>
<p>Individuell utvikling</p>	<p>Hvordan påvirker det en utøver å være en del av miljøet på Holmlia?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Idrettslige ferdigheter - Holdninger til trening - Egenskaper som kan være nyttig også utenfor idretten
<p>Tidsramme</p>	<p>Hvilke fremtidige utfordringer ser du for deg for miljøet på Holmlia?</p> <p>Hva kan bli gjort for å gjøre fotballmiljøet på Holmlia enda mer suksessfullt?</p> <p>Hvilke tradisjoner føler du det er særlig viktig å holde fast på?</p>

Vedlegg 3

Spillerens bakgrunn	<p>Fortell litt om deg selv og din tilknytning til fotballmiljøet på Holmlia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvor lenge har du vært/var du en del av fotballmiljøet på Holmlia? - Hvordan ble du en del av dette miljøet? - Hvordan føler du det er/var å være en del av dette miljøet? - Hva tror du er nøkkelen til din egen suksess? (Tror du Holmlia kan ha spilt en rolle?)
Introduksjon til intervju	<p>Opplever du fotballmiljøet på Holmlia som suksessfullt når det gjelder å utvikle talentfulle fotballspillere?</p> <p>Hvis så:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hva forteller deg at det er suksessfullt? - Hva tror du er hemmeligheten bak suksessen?
<p>Miljøbeskrivelse med utgangspunkt i ATDE – ”Athletic talent development environment” (Henriksen, 2010)</p>	
ATDE - Generelt	<p>Som en del av fotballmiljøet på Holmlia, hvem hjalp/hjelper deg i din ferd mot å nå toppnivå/oppnå suksess?</p> <p>Hvem, og/eller evt. hva, begrenser deg?</p>
ATDE - Mikronivå	<p>Hvordan vil du beskrive treneren/trenerne dine på Holmlia?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke verdier har/hadde han/henne? - Hva er/var hans/hennes rolle og oppgaver som din trener? <p>Hva synes du om de andre spillerne som er en del av fotballmiljøet?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har/hadde du god kontakt med dem? - Hva kjennetegner/kjennetegnet denne kontakten? <p>Mht. hverdagen din som en del av fotballmiljøet på Holmlia, hva kan du si om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De yngre utøverne i miljøet - Skolen - Familien din - Støtteapparatet (altså andre trenere og folk i klubben)

	- Vennene dine i og utenfor fotballen
ATDE - Makronivå	<p>Er det noen, i eller utenfor idretten, du ser opp til?</p> <p>Hvordan vil du beskrive ungdomskulturen på østkanten i Oslo?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke verdier opplever du som dominerende blant unge generelt? - Hvordan føler du ungdomskulturen påvirker ditt daglige idrettsliv? <p>Hvordan vil du beskrive den norske nasjonalkulturen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan du beskrive kort din opplevelse av hva det innebærer å være norsk/vokse opp i Norge? - Hvordan føler du at den norske nasjonalkulturen påvirker ditt daglige idrettsliv?
Relasjoner innad i miljøet	<p>Hvordan opplever du at fotballmiljøet på Holmlia interagerer med miljøet rundt seg?</p> <p>Kan du prøve å gi eksempler på hvordan det samarbeider med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skolen - Dine foreldre/foresatte - Andre klubber (naboklubber, større klubber, kretslag eller landslag)
Suksessfaktorer basert på ESF – ”Environmental success factors” (Henriksen, 2010)	
Forutsetninger	<p>Hvordan vil du beskrive miljøets tilgang på ressurser?</p> <p>I den daglige treningen, føler du miljøet har tilstrekkelig med ressurser? F.eks mtp. penger, faglig kompetanse og trenere.</p>
Daglige rutiner	<p>Kan du prøve å beskrive hverdagen som en del av fotballmiljøet på Holmlia?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trening – hvor mye trener dere? Er det organisert? Evt. hvordan? - Kamper og/eller turneringer - Treningsleir og/eller utenlandsturer - Har dere sosiale arrangementer utenfor idretten? Eksempler? - Er det evt. noe annet du ønsker å trekke frem?
Organisatorisk kultur	<p>Hva vil du si kjennetegner kulturen (fotballmiljøets verdier) på Holmlia?</p> <p>Kan du fortelle om en eller flere spesifikke episoder du føler beskriver kulturen</p>

	<p>(miljøets verdier) på Holmlia?</p> <p>Har dere noen spesielle symboler, som eksempelvis logoer eller kleskoder, som er gjeldene for dere? - Og hva betyr disse for deg?</p> <p>Har dere noen spesielle tradisjoner? Evt. har du eksempler? - Og i hvilken grad påvirker disse din daglige idrettshverdag?</p> <p>Har Holmlia (som fotballmiljø eller klubb) et spesielt motto eller en visjon? Eventuelt: - Hvordan lyder det? - Hvordan påvirker/påvirker dette de daglige rutinene og treningen som en del av miljøet?</p> <p>Dersom jeg inviterte en fotballspiller fra et annet miljø til å trene med dere i en uke – hva tror du han eller henne ville opplevd som mest annerledes?</p>
<p>Den individuelle utviklingen</p>	<p>Kan du fortelle meg om hva du lærer/lærte som en del av fotballmiljøet på Holmlia? - Hvilke holdninger og verdier blir satt pris på her? - Når er treneren, f. eks, fornøyd med deg i treningsarbeidet? - Og hva med i kamp? - Hvilke holdninger og verdier tar/tok du med deg fra dette miljøet videre? - Lærer/lærte du noe du kan dra nytte av eller bruke utenfor idretten?</p>
<p>Tidsramme</p>	<p>Hva kan bli gjort for å gjøre fotballmiljøet på Holmlia enda mer suksessfullt?</p> <p>Hvilke tradisjoner føler du det er særlig viktig å holde fast på?</p>

Vedlegg 4

Hendelser og folk	Refleksjon	Feltsamtaler	Meg selv
Deskriptive beskrivelser av hva som skjer og hvem som er tilstede og utøver det som skjer	Tanker omkring: - Hva ligger bak det som skjer? - Hva handler det om? - Hvorfor skjer det / hva kan det tyde på?	Sitater og utdrag fra samtaler med interessante personer fra miljøet	Hvordan har jeg interagert med personene og i hvilken grad har min tilstedeværelse påvirket dem?

Gjennomgang

- Tanker, ideer og oppfatninger
- Dagens lærdommer – Dukk det opp noe jeg vil ta med videre?
- Hva ønsker jeg bedre svar på?

Planlegging

- Når er neste observasjonsøkt?
- Hva er problemstillingene for neste observasjonsøkt og hva ønsker jeg se nærmere på?

Vedlegg 5

PÅ TRENINGEN:

Mye spill, ca 60 min av dekten.

Lidkefotball-preget. Vanskelig å se system, formasjoner og posisjoner.

Mange tekniske detaljer, Mange touch.

Fritt, åpent, ustrukturert.

Voldsomt engasjement, mye dribbling

↳ Åpent, mye smelling og kjefting.

Opp tatt av å vinne → Vinnermentalitet

Mye felleiser

↳ Mot slutten her flyr flasker og utstyr. Sparkes rundt. Fordeler skyld

Ser ikke på seg selv, bare på andre

↳ Aldri ens egen feil, én og én

Mye lyder og prat → Forstår ikke alt

↳ LUPENDE BESKRIVELSER AV

SPILLINGEN PÅ TRENING - DELVIS

AVBROTT AV FELTSAMTALENE

Spillingen

↓
Referat
bilen

Det var først når intervjuet var over det slo meg at jeg kunne ta en titt på guttene som spilte på banen. Det kom nemlig inn to gutter under intervjuet og spurte om de kunne låne litt utstyr og baller. I drøye 10 minus og på et snødekt kunstgress spilte dem nede ved det ene målet. Under den drøye timen jeg fulgte med og noterte (selv om det ikke ble noe særlig grunnset temperaturen) spilte dem fire mot fire inne i 16-metere. Lånte kjepler til å lage små mål i enden. I overkant lettkleddde hele bunten.

Mye touch, berøring, driblinger, triks
↳ Ligger på rundt 7-8 touch minst per involvering, gjerne langt fler. Mye 'tulletak'

Prates etterhvert fort og aggressivt.
↳ Mye lidenskap når det nærmet seg slutten av kampen. Missig og nidelst.

Later til å legge lite i mellom i kommunikasjonen. Mange internasjonale ord.

Tunnele og finter sto høyere i kurs enn mål virket det som. Kun de siste to målene engasjerte dem.

16-meteren (kort fortalt):

- 4 mot 4 pluss keeper
- FH foregår inn i 16-meteren, på 7-er mål.
- Førstemann til et visst antall mål
- Laginndelingen etter nivå, de beste spiller
- Her på SP-cup stiller man egne lag.
- Alder er irrelevant, de beste velges og spiller
- Sjelden dommer, farer til krancling
(pa banen her var ~~de~~ fra SP dommere)

TILSKUERE - SAMTALE

Tre stykker i tidlig 20-årene som sto og så på kampene fra tribunen, hadde vært der selv tidligere.

"De som er gode nok får spille, de som ikke er gode nok må se på"

"Du får høre det flere timer senere dersom du blir riva" (dribla etc)

"Hvordan man vet det er cup?" "Alle bare vet det, og da er alle her liksom"
↳ Skjanner ikke helt hvordan, alltid vært sånn, SP har facebook-gruppe.

"Ekte så mye annet å gjøre" skytes inn her.

"God nok, gammel nok - det har ikke noe å si" (alder altså)

"Unikt felleskap, familieaktig"

"Selv om man brenner for å vinne, så brenner det mer inni deg når du taper"

Tiden går og ingen andre kommer.
Klokka er rundt 14, samtalen flyter.
Reflektert og møtekommande godt.

Nevner igjen den negative utviklingen
i lakkefotballen - Lusetjern som møteplass.

"For 2 år siden bare var det fullt hver dag"
↳ "Måtte liksom komme i 9-10 tiden for å
få et mål å spille på"

"Når vi er på banen, spiller vi hele
tida, 15-metere, alltid. Spiller som regel
til vi er slitne og ikke orker mer,
kan gå flere timer."

"Harde mot hverandre, tror det gjør at
vi ofte blir gode. Tough love!"

↳ Kan høres slenne ut, men vi er glad i
hverandre"

↳ "Viktig å ikke tape - hver kamp er finale"

↳ "Blir mye kjefting og smelling. Man vil ikke
tape, og da er det ofte enkleste løsningen"

"Luker og finter prioriteres foran mål"

↳ "Applauderes mer enn mål"

↳ "Den beste følelsen er å gi luke tilbake"

"Kunne ønske det var mer opplegg og
akademi her"

↳ Lite satsing, ingen samarbeid med klubb og andre

"Fotballmiljøet består av utlendinger"

"Veldig få nordmenn her, kunne ønske det var fler"

ÅTTENDE OBSERVASJON

DATE: 06.08.2018

AKTIVITET: Observasjon på og omkring Lusetjern

STED: Lusetjern

OBSERVASJONSTID: 10 til 14

DELTAGERE: Meg og notatboken. Kun én person på under de 4 timene jeg hang der.

FERTARBELD:

Jeg ønsket i dag å følge opp de funnene jeg gjorde (observasjonene) fra sist uke, for å se om mønsteret var det samme. Sist uke var det lite aktivitet på banen på dagtid. Tilnærmet folketomt, kun et fåtall gutter i tenårene.

I dag var det enda mer stille enn sist. Ingen organisert aktivitet, mellom 12 og 14 er det absolutt ingen mennesker. Litt mildere temp og overskyet, allikevel fullstendig nakent på banen.
↳ Sammenfaller bra med det Joel sa forrige uke.

Fortsatt sommerferie, NC ferdig. En forklaring kan være at Sommerpatroljen starter kl. 17 og der har det jevnt over vært mye folk hele sommeren.

Kl. 12 kjørte jeg en halvtime rundt for å se på de andre banene/bingene,

"Vi har jo i utgangspunktet ikke baneplass - eller tid, så vi har tatt den flekken vi har fått. I år har det vært null problem og få plass her."

↳ Pga færre på banen?

A-lagsakten går mot slutten, og det er "Svi ræv" på taperlaget. Det er Voldsomt høy temperatur, de er i tåttene på hverandre og prosessen tar lang tid.

Grovt språk, mye bannord og khabnørsk

↳ Smitter på de yngre kanskje?
Språk og sjargong ganske lik hos de yngre som er på SP.

Alle de unge fra SP tar pause før semifinale og finale for å se slutten av akten. Artig.

Når A-akten sluttet var det klart for siste semifinale i "16-meter"-turneringen. De skulle holde på til senest 22 i dag, og i det jeg dro var instruktørene, Janne og A-spillerne i gang med rydding av utstyr, søppel og baller. Alle bidro.

Vedlegg 6

Yngvar Ommundsen
Postboks 4014 Ullevål Stadion
0806 OSLO

Vår dato: 17.11.2017

Vår ref: 56463 / 3 / HJT

Deres dato:

Deres ref:

Tilrådning fra NSD Personvernombudet for forskning § 7-27

Personvernombudet for forskning viser til meldeskjema mottatt 09.10.2017 for prosjektet:

<i>56463</i>	<i>Holmlia som talentutviklingsmiljø i fotball – Hvordan kan det forstås?</i>
<i>Behandlingsansvarlig</i>	<i>Norges idrettshøgskole, ved institusjonens øverste leder</i>
<i>Daglig ansvarlig</i>	<i>Yngvar Ommundsen</i>
<i>Student</i>	<i>Axel Pedersen</i>

Vurdering

Etter gjennomgang av opplysningene i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon finner vi at prosjektet er unntatt konsesjonsplikt og at personopplysningene som blir samlet inn i dette prosjektet er regulert av § 7-27 i personopplysningsforskriften. På den neste siden er vår vurdering av prosjektopplegget slik det er meldt til oss. Du kan nå gå i gang med å behandle personopplysninger.

Vilkår for vår anbefaling

Vår anbefaling forutsetter at du gjennomfører prosjektet i tråd med:

- opplysningene gitt i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon
- vår prosjektvurdering, se side 2
- eventuell korrespondanse med oss

Meld fra hvis du gjør vesentlige endringer i prosjektet

Dersom prosjektet endrer seg, kan det være nødvendig å sende inn endringsmelding. På våre nettsider finner du svar på hvilke [endringer](#) du må melde, samt endringskjema.

Opplysninger om prosjektet blir lagt ut på våre nettsider og i Meldingsarkivet

Vi har lagt ut opplysninger om prosjektet på nettsidene våre. Alle våre institusjoner har også tilgang til egne prosjekter i [Meldingsarkivet](#).

Vi tar kontakt om status for behandling av personopplysninger ved prosjektslutt

Ved prosjektslutt 01.06.2018 vil vi ta kontakt for å avklare status for behandlingen av personopplysninger.

Se våre nettsider eller ta kontakt dersom du har spørsmål. Vi ønsker lykke til med prosjektet!

Vennlig hilsen

Marianne Høgetveit Myhren

Håkon Jørgen Tranvåg

Kontaktperson: Håkon Jørgen Tranvåg tlf: 55 58 20 43 / Hakon.Tranvag@nsd.no

Vedlegg: Prosjektvurdering

Kopi: Axel Pedersen, everton592@hotmail.com

FORMÅL

Formålet med prosjektet er å undersøke fotballmiljøet på Holmlia med et holistisk økologisk perspektiv for talent – og ekspertiseutvikling. "Holmlia som talentutviklingsmiljø - hvordan kan det forstås?"

INFORMASJON OG SAMTYKKE

Utvalget informeres skriftlig om prosjektet og samtykker til deltakelse. Informasjonsskrivet er godt utformet.

UTVALG

Utvalget består av spillere i alderen 10-19 år som er aktive i idrettsmiljøet på Holmlia, tidligere spillere, og nåværende og tidligere trenere og ansatte tilknyttet fotballmiljøet på Holmlia. De rekrutteres strategisk, gjennom eget nettverk og/eller fra fotballmiljøet på Holmlia.

Deler av utvalget i prosjektet er barn og unge, og det er foreldrene deres som samtykker til deltakelse. Likevel bør barna få tilpasset informasjon om prosjektet. Det er også viktig at barna og ungdommene får informasjon om at de kan velge å ikke delta i prosjektet hvis de ønsker det, selv om foreldrene har samtykket.

METODE

Det oppgis i meldeskjemaet at data skal samles inn gjennom intervjuer, observasjon, blogg/sosiale medier, og journaler. De to sistnevnte metodene utdypes ikke i informasjonsskrivet, og vurderingen her gjelder først og fremst intervjuer og observasjon. Dersom det er aktuelt å bruke journaler og sosiale medier til å innhente personopplysninger ber vi om at det sendes en endringsmelding til personvernombudet@nsd.no med eksplisitt informasjon om hvilke personopplysninger det gjelder og hvordan det skal innhentes samtykke da dette ikke kommer frem i informasjonsskrivet.

SENSITIVE PERSONOPPLYSNINGER

I meldeskjemaet er det oppgitt at det behandles sensitive personopplysninger om etnisk bakgrunn og medlemskap i fagforeninger.

INFORMASJONSSIKKERHET

Personvernombudet legger til grunn at forsker etterfølger Norges idrettshøgskole sine interne rutiner for datasikkerhet. Dersom personopplysninger skal lagres på privat pc, bør opplysningene krypteres tilstrekkelig.

PROSJEKTSLUTT OG ANONYMISERING

Forventet prosjektslutt er 01.06.2018. Ifølge prosjektmeldingen skal innsamlede opplysninger da anonymiseres. Anonymisering innebærer å bearbeide datamaterialet slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Det gjøres ved å:

- slette direkte personopplysninger (som navn/koblingsnøkkel)
- slette/omskrive indirekte personopplysninger (identifiserende sammenstilling av bakgrunnsopplysninger som f.eks. bosted/arbeidssted, alder og kjønn)
- slette digitale lydopptak

BEKREFTELSE PÅ ENDRING

Vi viser til statusmelding mottatt: 03.12.2018.

Personvernombudet har nå registrert ny dato for prosjektslutt 01.03.2019.

Det legges til grunn at prosjektopplegget for øvrig er uendret.
Ved ny prosjektslutt vil vi rette en ny statushenvendelse.

Hvis det blir aktuelt med ytterligere forlengelse, gjør vi oppmerksom på at utvalget vanligvis må informeres ved forlengelse på mer enn ett år utover det de tidligere har blitt informert om.

Ta gjerne kontakt dersom du har spørsmål.

Vennlig hilsen,
Pernille Ekorud Grøndal - Tlf: 55 58 36 41
pernille.grondal@nsd.no
Personvernombudet for forskning,
NSD – Norsk senter for forskningsdata AS
Tlf. direkte: (+47) 55 58 21 17 (tast 1)